

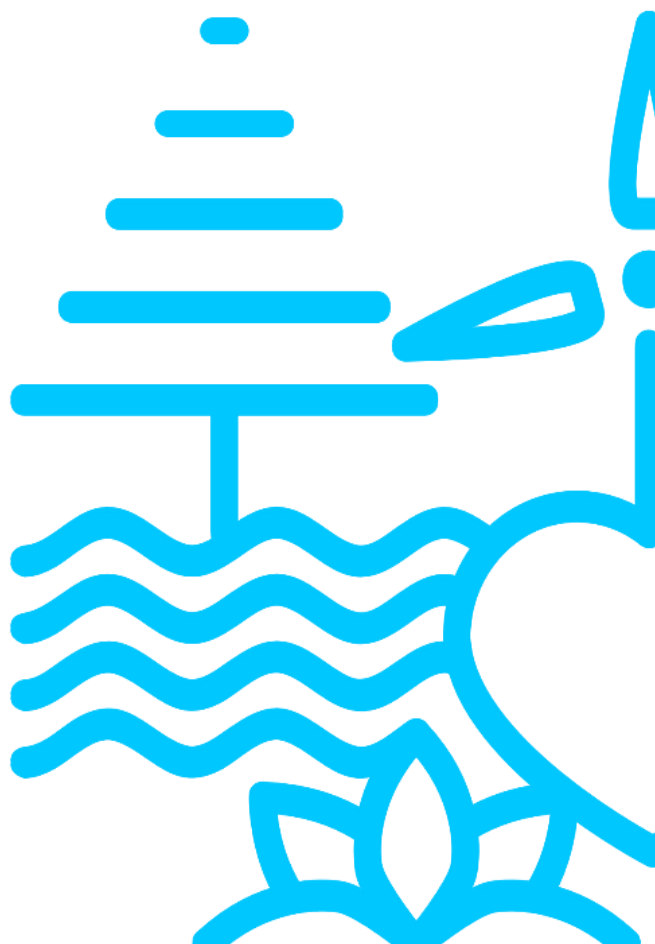
Marker kommune

Mulighetene er mange

Budsjett 2023 med økonomiplan 2023-2026

formannskapetets innstilling

(tabeller i dokumentet er ikke endret etter formannskapetets behandling)

Innhold

1. Innledning	4
2. Sammendrag	8
2.1 Budsjettprosess.....	8
2.2 Skatt og nøkkeltall	9
2.3 Investeringer	10
2.4 Oppsummering av budsjettforslaget	11
2.5 Økonomiplanperioden 2023-2026.....	15
3. Mål- og resultatstyring	16
4. Samfunnsutvikling	19
5. Økonomiske rammebetingelser i budsjett og økonomiplanperioden	24
5.1 Fondsbeholdningen	24
5.2 Driftsresultat.....	25
5.3 Gjeld	25
5.4 Finansieringssystemet	26
5.5 Statsbudsjettet 2023	27
5.6 Eiendomsskatt	28
5.7 Likviditet.....	28
5.8 Forslag til driftsrammer 2023	30
5.9 Forslag til driftsrammer i økonomiplanperioden 2024-2026	33
5.10 Investeringsbudsjett 2023-2041	34
6. Virksomhetenes budsjettkommentarer	37
6.1 Virksomhet: Oppvekst.....	37
6.2 Virksomhet: Familie og helse	44
6.3 Virksomhet: NAV	48
6.4 Virksomhet: Omsorg	51
6.5 Virksomhet: Teknikk, plan og miljø	56
6.6 Virksomhet: Kultur, fritid og bibliotek.....	60
6.7 Virksomhet: Kommunikasjon og digitalisering.....	65
6.8 Øvrige områder	73

6.8.1 Rådmannskontoret.....	73
6.8.2 Økonomikontoret	74
6.8.3 Næring	76
6.8.4 Haldenvassdraget vannområde	80
6.8.5 Politikk og utvalg.....	81
6.8.6 Virksomhet: IKS/Vertskommuneavtaler.....	82
6.8.7 Virksomhet: Livssynsformål.....	84
6.8.8 Virksomhet: Private barnehager.....	85
6.8.9 Virksomhet: Finans.....	86
7. Gebyrliste.....	87
8. Budsjettnoter:.....	104
Note 1 – Skattegrunnlag og inntektsutjevnennde tilskudd	104
Note 2 – Fiskale inntekter	104
Note 3 – Generelle statstilskudd	104
Note 4 – Utbytte fra selskaper	104
Note 5 - Bruk og avsetning til fond i 2022.....	104
Note 6 - Vekting av avdrag	105
Note 7 – Selvkost (utarbeidet av Momentum AS)	105
9. Kommunale gebyrer – budsjett 2023	106
9.1 Vann - 2021 til 2027	107
9.2 Avløp - 2021 til 2027	109
9.3 Slamtømming - 2021 til 2027	110
9.4 Feiing – 2021 til 2027	111
9.5 Reguleringsplaner – 2021 til 2027.....	113
9.6 Bygge- og eierseksj.-saker – 2021 til 2027	114
9.7 Kart og oppmåling – 2021 til 2027	116
9.8 Spredt avløp – 2021 til 2027	117
10. Obligatoriske budsjettskjemaer.....	119
11. Formannskapetets innstilling	122

1. Innledning

Rådmannen legger med dette fram forslag til budsjett for 2023 og økonomiplan for perioden 2023–2026. Grunnlaget for budsjettarbeidet og arbeidsprosessen er beskrevet i de etterfølgende kapitler.

I likhet med mange tidligere år har også 2022 vært et spesielt år, ikke bare for Marker kommune, men for hele Norge. Etter at pandemien har preget virksomheten i nesten to år, ble normaltstand igjen opprettet. Pandemien har lært oss mye, og i sum håndterte vi utfordringene bra. Det vil bli lagt fram en omfattende evaluering av vår håndtering av pandemien på nyåret. Korona-kostnader er blitt et kjent begrep, og selv om vi fikk kompensert mye av staten så har vi fortsatt store kostnader som ikke er dekket. Vi har fått signaler om at vi skal få noe mer på slutten av året, men det er usikkert hva dette vil bety.

Ikke før pandemien var over og vi tenkte at alt var normalt, så ble vi rammet av en ny krise. Krigen i Ukraina skulle komme til å prege oss på mange måter framover. Vi ble forespeilet et stort antall flyktninger til Norge, og vi rigget oss for en ny krise. Vi fikk ikke det store antallet til Marker, men noen har det blitt. Vi opplevde stor velvilje i lokalsamfunnet for å stille opp og ta imot de som kom, og vi fikk ganske raskt organisert arbeidet rundt dette på en god måte. Noen kostnader har dette medført, men den største effekten av urolighetene er hvordan dette har påvirket det økonomiske bildet nasjonalt og internasjonalt. Enorm prisvekst på mange varer, ikke minst energi, og en raskt økende rente, gir helt endrede forutsetninger for å planlegge driften enn for få år siden.

Situasjonen i Ukraina har for alvor også satt fokus på kommunenes beredskapsplanlegging, der problemstillinger vi ikke har vært utfordret på over tid, nå igjen blir svært aktualisert. Marker kommune har behov for å avsette ressurser til dette arbeidet, men har lite eget personell tilgjengelig til dette. Vi har rekvirert ekstern bistand til utarbeidelse av ny overordnet ROS og beredskapsplan, og dette arbeidet vil bli igangsatt i løpet av høsten. Også virksomhetenes beredskap må gjennomgås kontinuerlig med tanke på å sikre drift av de kritiske funksjonene. Hybrid krigføring er noe vi må forholde oss til framover.

Marker kommune har gjennom de siste årene etablert en solid økonomisk plattform for å kunne foreta omfattende investeringer i årene som kommer. Det økonomiske handlingsrommet er imidlertid på kort tid endret. Om dette er en vedvarende tilstand, eller noe mer forbigående, er vanskelig å uttale seg skråsikkert om. Sikkert er det i hvert fall at vi må innrette oss på en ny hverdag. Forslaget til nytt inntektssystem ga også dårlig uttelling for Marker, slik at vi uansett må forholde oss til nye forutsetninger. Dette gjelder imidlertid mange kommuner.

2023 blir på mange måter et år for å «vente og se» hvordan utviklingen blir. Det foreslås derfor at vi avventer noen av investeringene våre, og at vi tar en total gjennomgang av driften, for å se hvor vi

har ting å gjøre annerledes. Selv om vi drifter kommunen billigere enn nesten alle kommuner i Norge, så må vi likevel vurdere effektivisering og omlegging. Vi har en robust økonomi og en robust organisasjon i utvikling. Vi har tilpasset oss nye omgivelser der vi stadig finner nye samarbeidsformer med våre naboer, og arbeider med å videreutvikle disse. Dette gir et godt utgangspunkt for det videre arbeidet.

2022 har også vært et spesielt år på andre måter, og vi kan ikke unnlate å nevne den uroen som har preget organisasjonen, både politisk og administrativt. At Smaalenene på lederplass beskriver oss som «bråkekommunen» er ikke noe vi ønsker å ha på oss, og kan leve med over tid. Derfor er det igangsatt et omfattende arbeid sammen med KS-konsulent, der vi jobber med samspill i forhold til politisk nivå, administrasjonen og de tillitsvalgte. Vi har også vært preget av sykmelding over tid i ledelsen i kommunen, og av enkelthendelser som har satt sitt preg på driften. Dette er forhold vi forhåpentligvis kan legge bak oss ganske snart, slik at vi igjen kan ha fokus på utvikling og omdømme.

Budsjett 2023

Til grunn for arbeidet ligger FNs bærekraftsmål, samfunnsdelen i kommuneplanen med sine satsingsområder og våre verdier. Virksomhetene er utfordret spesielt på å utarbeide mål for sine områder med utgangspunkt i denne sammenhengen, den røde tråden. Dette er et arbeid som vi vil utvikle videre, og som vil være aktuelt å videreføre inn i arbeidet med ny samfunnsdel av kommuneplanen.

Forutsetningene ved inngangen til budsjett var svært trange rammer. Så trange at vi på et tidspunkt så det vanskelig å komme i havn uten å anbefale økning av eiendomsskatt og bruk av fond for å saldere budsjettet. Dette er lite ønskelig, men samme situasjon ser vi i svært mange av våre nabokommuner også. Forslaget til statsbudsjett endret imidlertid forutsetningene noe, og vi kom bedre ut av dette enn mange andre kommuner. Dette gjør at vi ikke anbefaler bruk av fond eller økning av eiendomsskatt, men vi budsjetterer heller ikke med avsetning til fond, noe vi hadde som utgangspunkt å gjøre. Vi har imidlertid valgt å benytte dette handlingsrommet til å gi noen av virksomhetene noe mer realistiske rammer, selv om vi fortsatt ser der som svært krevende å opprettholde lovpålagt drift med de foreslåtte rammer. Ikke minst gjelder dette barnevern.

Det er også grunn til å nevne at vi i svært liten grad har hatt mulighet til å legge inn noen av de tiltak som virksomhetene har foreslått som nye tiltak. Dette er kommentert i budsjett-kommentarene for den enkelte virksomhet og fremgår i egen oversikt.

Økonomiplan 2023-2026

Grunnlaget for økonomiplanen er lagt gjennom arbeidsprosesser der virksomhetsledergruppen, formannskapet og tillitsvalgte i Marker har vært sentrale medspillere og vært samlet ved flere

anledninger. Økonomiplanperioden preges av usikkerhet, både i forhold til eksterne rammebetingelser, men også tjenestebehovet.

Vi foreslår en utsettelse av noen investeringer, også dette i likhet med mange av våre naboer. Dette betyr ikke at vi ikke ønsker at det skal gjennomføres, men at vi anbefaler å avvente utviklingen noe. Vi har flere forhold som vi ønsker å avklare før vi tar stilling til fremdriften, blant annet brannstasjon og legekontor. Vi skal styre med stø kurs, men med redusert fart.

Det er grunn til å nevne de store investeringene innen vann og avløp, som allerede er pågående, og som vil følge oss i perioden. Dette gir seg utslag i ganske dramatiske økninger av gebyrene, og vi ligger allerede mye over sammenliknbare kommuner. Dette er imidlertid et utslag av at kostnadene for slik utbygging er omtrent de samme hos oss som i andre kommuner, men vi har langt færre innbyggere å fordele det på. Oppgradert VA-anlegg er en forutsetning for videre vekst og utvikling, og vi har flere prosjekter på vent.

Kommunen skal være attraktiv å bo i. Vi skal ha gode tjenester levert av dyktige og serviceinnstilte medarbeidere. Et trivelig og attraktivt kommunesentrum med nærhet til kommunale og private tjenester er en forutsetning, og det pågående sentrumsarbeidet har gitt gode resultater og godt omdømme. Bærekraft og smart spesialisering er begreper vi må bli vant med å forholde oss til, og skal legges til grunn i arbeidet. Vi har hatt en viss vekst i folketallet siste året, og ved å gjøre grepene som investeringsplanen legger opp til, bør vi være attraktive som bokommune i årene framover.

I et lite samfunn er det kort vei til hverandre og viljen til å få til noe sammen er så absolutt til stede. Dette innebærer kort vei mellom ideer og beslutninger, og disse korte avstandene skal vi utnytte. Dette er uten tvil en av Markers viktigste styrker, og den skal vi ta vare på. **«Folk som snakker sammen, skaper sammen».**

Vår visjon er at «Mulighetene er mange», og det må vi også legge til grunn når vi vurderer driften framover. Visjonen er gammel, men like aktuell og tidsriktig i dag. Uavhengig av skiftende forutsetninger vil det alltid finnes muligheter, muligheter til å tenke nytt, muligheter til å gjøre ting på andre måter, muligheter for å skape utvikling og trivsel. Utviklingsfokuset skal fortsatt være førende for arbeidet, og er nær knyttet mot kommunens verdier; **trygghet, trivsel og respekt**. Endring er ikke en trussel, men en del av vår hverdag.

Sammen skal vi bygge et attraktivt og robust Marker-samfunn.

Ørje 09.11.2022

Vidar Østenby
Fungerende rådmann

Anne-Kari Grimsrud
Økonomisjef

2. Sammendrag

Budsjett 2023 med økonomiplan 2023-2026 og langtidsplan for investeringer frem til 2041, inneholder en samlet vurdering av kommunens økonomiske situasjon. Rådmannen har lagt vekt på å fremstille budsjettgrunnlaget slik at det gir nødvendig informasjon for en god politisk prosess.

2.1 Budsjettprosess

Budsjettprosessen ble i år først startet med et møte med deler av virksomhetsledergruppa. Tema var arbeidsmål, der ble det jobbet frem en ny mal som blir rapportert på i årets budsjett. Målene er de samme som tidligere.

Den 22.08.22 hadde igjen ledergruppa en ledersamling med budsjett som tema – tema var: Hva gjør vi for å holde budsjetttrammene?

Utgangspunktet for denne samlingen var tallene vi hadde fra RNB og kommuneproposisjon som ble lagt fram 12.05.22. Tallene da viste at vi vanskelig hadde fått budsjettet i balanse uten økte inntekter og bruk av fond.

29-30.08 var det budsjettmøte med formannskap, tillitsvalgte og ledergruppe. Der presenterte virksomhetene sine ønsker og muligheter. I tillegg var det en gjennomgang av demografiutviklingen, KOSTRA 2021 og investeringsbudsjett.

Kommunestyret fikk en presentasjon 13.09.22 med KOSTRA tall, presentasjon av revidert nasjonalbudsjett, demografi og investeringsbudsjett.

Den 15.09.22 var det nytt budsjettmøte med formannskap, tillitsvalgte og ledelsen i kommunen. Her var agendaen investeringsbudsjett, renter og avdrag – endrede forutsetninger, eiendomsskatt, inntektssiden og innsparingsforslag – redusert tjenestetilbud.

Etter at statsbudsjettet ble lagt frem 06.10.22 har de opprinnelige forutsetningene endret seg noe, og dette har vært gjennomgått og presentert på ledermøter og i formannskap den 20.10.

Vi har ikke fortsatt med Framsikt – dette med bakgrunn i at vi ikke har nok ressurser til å gjennomføre dette på en god måte. Tanken er å ta dette opp igjen så snart vi har lagt en plan for gjennomføring og har flere som er superbrukere på hvert sitt område.

Budsjettet for 2023-2026 er laget i Visma E budsjett.

Budsjett og økonomiplan 2023-2026 har ikke lagt inn kostnader til ekstraordinære utgifter som følge av:

- Ytterligere plasseringer i barnevern, rus og psykisk helse
- Ekstra forsterkninger i bemanning til Omsorg, skole og barnehage
- Ekstraordinære kostnader til vedlikehold

Vi hadde ambisjoner og ønsker om å utarbeide et klimabudsjett, men ser at vi har for få ressurser i administrasjonen til å gjennomføre dette på en god måte.

Ved presentasjon av statsbudsjett ble det lagt inn forutsetninger om ikke å øke eiendomsskatten med 1 promille og avsette kr 4 mill til disposisjonsfond. Når detaljbudsjetteringen startet viste det seg svært krevende å få til budsjetter som var forsvarlig i forhold til fjorårets rammer uten å bruke avsetningen til disposisjonsfond. Nye oppgaver, større behov for tjenester på tunge og kostnadskrevede områder, og et betydelig høyere kostnadsnivå på varer og tjenester vi kjøper er årsakene. Det er derfor ikke foreslått avsetning til disposisjonsfond i budsjett 2023 og heller ikke i økonomiplanperioden 2024-2026.

2.2 Skatt og nøkkeltall

Skatteinngangen for kommunesektoren i 2021 var totalt på 236,4 mrd. kroner. Dette er 33,2 mrd. kroner, eller 16,3 prosent høyere enn i 2020. Økningen for kommunene var 16 prosent.

Skattetallene fra SSB viser at kommunene finn inn 195,95 mrd. Kroner i skatteinntekter i løpet av 2021. Dette er 7,56 mrd. Kroner høyere for kommunene enn anslaget fra Nasjonalbudsjettet for 2022.

Skatteøren for 2021 ble justert opp til 12,15 prosent for kommunene. I 2020 var nivået 11,10 prosent. I 2022 skal skatteøren være 10,95 prosent for kommunene.

Økningen i 2021 kan knyttes til flere forhold, blant annet:

- Forskuddstrekk har økt med nesten 15 prosent, eller 23 mrd. Kroner.
- Forskuddsskatt har økt med i overkant av 12 prosent, eller 2 mrd. Kroner.

Skatteinngangen for Marker kommune ble i 2021 på kr 107 407 976 mot opprinnelig budsjett på kr 90 083 000. Det vil si en økning på kr 17 324 976 i forhold til budsjett. I forhold til fjorår var økningen på kr 15 960 092.

Marker kommune er fortsatt en av de mest skattesvake kommunene i Østfold. Pr 31.12.21 lå Marker kommune på 82 prosent av landsgjennomsnittet. Kompensert for netto skatteutjevning er prosenten på 94,4 prosent.

De kommunene som har en høyere andel skatteinngang sitter igjen med betydelig høyere inntekter enn Marker kommune. Hvis Marker kommune hadde hatt en skatteinngang på 100 prosent, ville det utgjort ca kr 19 mill. mer i inntekter.

For Marker kommune er det inntektssiden som er avgjørende for om vi skal kunne levere tjenester tilsvarende dagens nivå fremover. Vi har god kontroll på utgiftssiden, dette viser alle KOSTRA-tall, Kommunebarometeret også videre.

Andre nøkkeltall for 2021 er netto driftsresultat som i 2021 var på 6,01 prosent. I 2020 var tilsvarende tall 4,86 prosent.

Disposisjonsfond var pr 31.12.21 på kr 84 029 167, det vil si en økning i kroner på 17 339 833 fra 2020 til 2021. Fondet har fra 2015 til 2021 vokst fra kr 0 til kr 84 029 167.

Utviklingen i netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter har for Marker kommune sin del vært ganske stabil de siste årene. 2019 og 2020 var det noe høyere, med bakgrunn i bygging av Trollhaugen barnehage. For 2021 gikk prosenten noe ned igjen fra 90 prosent i 2020 til 79 prosent i 2021.

For beregning av rammetilskudd og skatt på inntekt og formue, er det som tidligere år benyttet prognosemodellen utarbeidet av Kommunenes Sentralforbund. For budsjett 2023 er det ikke gjort endringer på skatteinngang eller innbyggere, her er prognosene sine anbefalinger i sin helhet brukt.

Forslag til avgift på kommunale tjenester følger som egne punkter i budsjettvedtaket.

Eiendomsskatten er for 2023 beregnet til en inntekt på kr 12 500 000. Marker kommune har i dag en eiendomsskatt på 3 promille på hus og fritidsbolig. Maks sats på eiendomsskatt for hus og fritidsbolig er nå 4 promille. Det betyr at Marker kommune ikke benytter seg fullt ut av alle inntektsmuligheter. Marker kommune har 7 promille på Næring, som også er makssats.

Utbytte er i budsjett og økonomiplanperioden budsjettetert med kr 1 500 000.

Rentesatsen som er brukt i budsjett og økonomiplanperioden er ut fra KBN og Norges Bank sine anbefalinger. Den har blitt justert flere ganger i høst, men under er oversikten over den rentesatsen som Marker kommune har brukt:

- 2023 - 4,65 prosent
- 2024 - 4,44 prosent
- 2025 - 4,30 prosent
- 2026 - 3,90 prosent

2.3 Investeringer

Investeringsbudsjettet for 2023 er på kr 51 500 000 til VAR, kr 6 300 000 til andre investeringer og kr 15 000 000 til Startlån. Sum investeringer for 2023 er på kr 72 800 000.

Vi foreslår låneopptak til følgende investeringer i 2023:

- Videreføring av nytt renseanlegg
- VA – sanering
- Mulighetsstudie Marker skole
- Maskiner og utstyr TPM
- Diverse oppgraderinger bygg og anlegg
- IKT investeringer
- Startlån

Investeringene er et viktig element i forhold til måloppnåelse og må sees i sammenheng med de driftsmessige tiltakene. Med de urolige tidene verden står ovenfor, så er det knyttet mye usikkerhet til rentenivå og kostnadsnivå på varer og tjenester fremover. Marker kommune velger derfor å nedjustere investeringsnivå for 2023.

Kostnader til eventuelt nytt legekontor, Ørje Torg og eventuell brannstasjon, er utelatt i investeringsbudsjettet, da det knytter seg for stor usikkerhet til hvordan og når dette skal gjennomføres.

2.4 Oppsummering av budsjettforslaget

Her følger en kort oppsummering av de forskjellige virksomhetene og bakgrunnen for eventuelle endringer av rammer.

Politikk og utvalg

Foreslått ramme for 2023 er kr 3 420 000. Det er lagt inn en reduksjon på kr 180 000 som gjelder reduksjon av et utvalg. Det er lagt inn kostnader til valg, kr 100 000 til ordførerens disposisjon og kr 200 000 til formannskapetets disposisjon.

Kommunikasjon og digitalisering

Ramme redusert med kr 200 000. Dette med bakgrunn i permisjon hos en ansatt. Virksomheten har nå ansatt en prosjektleder på blant annet digitalisering. Stilling på innkjøp er nå lyst ut og vi håper på å få noen kvalifiserte søkere.

Rådmannskontoret

Ramme økt med kr 390 000. Pengene er tenkt brukt til ekstern rådgiver og en gjennomgang av alle virksomheter med tanke på mulig innsparinger.

Økonomikontoret

Uendret ramme for 2023. Tilskudd til etablering og tilpasning av bolig, blir tatt bort i 2023 som en innsparing.

IKS/Vertskommuneavtaler

Rammen for 2023 er økt med kr 800 000. Dette er ment for å dekke økte kostnader i forhold til lønns- og prisvekst, og varsel om økte kostnader på KAD/USK og legevakt. Dette varslet kom veldig sent inn i budsjettprosessen, men vi har valgt å hensynta disse økte kostnadene.

Livsynsformål

Her er rammen uforandret fra 2022. Dette vil kunne få store konsekvenser for kirken, og kan bety store forandringer for driften. Kirken har selv varslet at de trenger minimum kr 270 000 til for å opprettholde dagens drift.

Oppvekst

Her er rammen for 2023 økt med kr 5 958 723 fra 2022. Dette med bakgrunn i betydelig økte kostnader barnevern og andre kostnader som blant annet gratis sfo for 1. klassinger, 3. barn gratis i

barnehagen, barnevernreform mm. Det er lagt inn kr 550 000 i besparelser på barnehagen som gjelder redusert åpningstid, feriestengt barnehage og økte priser sfo og kost barnehage.

Private barnehager

Rammen har økt noe mer enn antatt, ut fra foreløpig beregnet sats for 2023 forutsatt samme antall barn i 2023 som i 2022. Kostnaden for 2023 er beregnet til ca kr 14,2 mill. I tillegg kommer kostnader til redusert foreldrebetaling, søskenmoderasjon, gratis kjernetid og styrking av enkeltbarn.

Familie og helse

Her er rammen økt med kr 1,3 mill. Dette ut fra fortsatt økte kostnader til legekantor, og da spesielt driften av legekantoret. Økte kostnader som beredskapstillegg og lignende er ikke tatt høyde for i den økte rammen, jf. kommunestyrevedtak.

NAV Skiptvet og Marker

Rammen er uforandret for 2023. Kostnadene til drift av kontoret fordeles mellom de to kommunene etter innbyggertall pr 01.01. Utgifter til sosialhjelp og kostnader til flyktninger dekkes av hver kommune separat. Virksomheten får i løpet av 2023 ny NAV leder.

Omsorg

Her er rammen økt med kr 4,3 mill. Dette med bakgrunn i demografiutviklingen, stort press på virksomheten og store utfordringer med rekruttering av helsepersonell. Ut fra delkostnadsnøkler og beregnet utgiftsbehov for 2023 burde virksomheten hatt en ramme på nærmere kr 91 mill totalt. Det inkluderer også kostnader til psykisk helse og rus.

Teknikk, plan og miljø

For 2023 er rammen økt med kr 5,0 mill. Dette er med bakgrunn i betydelig høyere strømutgifter og betydelige kostnadsøkning på flere områder, blant annet renhold, hvor noen av prisene har økt med mange hundre prosent. Når det gjelder strømutgifter, har vi tatt utgangspunkt i forventet kostnad i 2022 og videreført den for 2023.

Kultur, fritid og bibliotek

Virksomheten har fått økt sin ramme med kr 440 000. Det ble bevilget kr 120 000 til drift av Frivilligsentralen for 2023, derfor er rammen økt. I tillegg er det generelt økte driftskostnader som gjør av virksomheten får høyere rammer.

Næring

Rammen er redusert med kr 50 000. Næring har midler på bundne fond som nå må brukes.

Budsjett 2023 har vært krevende å få lagt. Nye oppgaver og nye føringer blir overført og lagt til kommunene, uten at rammeoverføringene fra staten kompenserer for den reelle utgiften. Som vist gjennom budsjettprosessen driftes de fleste tjenester billig i Marker kommune, og vi ser at det er vanskelig å hente noe på driftskostnadene. Det er inntektssiden vi må øke for å kunne levere tjenester på omtrent samme nivå som nå. Rammene er med utgangspunkt i de midlene vi har til rådighet, og gir nødvendigvis ikke et riktig bilde av situasjonen for hver virksomhet.

I budsjettet er ingen av ønskene til virksomhetene innfridd, og det er lagt inn kutt for til sammen kr 5 952 550. Listen følger senere i dokumentet.

I budsjett og økonomiplan 2023-2026 er det ikke hensyntatt ekstraordinære utgifter som følge av for eksempel ytterligere plasseringer i barnevern, psykisk helse og rus, ekstra forsterkninger i bemanning knyttet til Omsorg, skole og barnehage og i tillegg er det heller ikke tatt med ekstraordinære kostnader til vedlikehold. Dette vil komme som ekstra saker i forbindelse med økonomirapporteringer i 2023.

Under følger tiltakene som virksomhetene hadde ønsket å gjennomføre i 2023:

Tiltaksnavn	Startår	Kostnad	Begrunnelse/kommentar
Oppvekst:			
12 timers sfo fra høst 2022	2022	600 000	Må øke bemanning - ukjent kostnad - 100 prosent assistentstilling
Elev ved annen skole	2022/2023	82 000	
Ikt -60 % stilling	2023	70 000	Økt med 10 prosent stilling fra 50 til 60
Undervisningsmateriell	2023	500 000	
10 % økning i legestilling ved helsestasjon	2023	140 000	
Polen -tur og leirskoleopphold	2023	400 000	Ikke lagt inn i budsjett 2022 - må innarbeides i 2023 vedtak i kommunestyret
Redusert foreldrebetaling sfo	2023	100 000	
Redusert foreldrebetaling barnehage	2023		
Sum		1 892 000	
Kultur, fritid og bibliotek:			
Paradekorps	2023	80 000	
Ungdomsrådet	2023	30 000	
Bygdekinoen	2023	30 000	
Økte lisenskostnader nytt system bibliotek	2023	50 000	
Kulturminner	2023	50 000	
Østfoldmuseene	2023	100 000	
Frivilligsentral	2023	120 000	Vedtak i kommunestyret
Sum		460 000	
Familie og helse:			
Økt kostnad beredskapstillegg	2023	800 000	Avtale endret og estimert kostnad
Nye lokaler legekontor	2023/2024	1 000 000	Anslått leiekostnad
Økte driftskostnader legekontor	2023	400 000	Er allerede etablert og må innarbeides
Generelt økte kostnader	2023	700 000	Er allerede etablert og må innarbeides
100 % psykologstilling	2023	550 000	Ønsker å utvide til 100 prosent psykolog
Sum		3 450 000	
Teknikk, plan og miljø:			
Foreslått redusert ramme i økonomiplan	2023	700 000	Ikke mulig å redusere rammen
Økte strømutfgifter	2023	2 000 000	Vi må forutsette at strømprisen fortsetter med samme prisnivå - egentlig skulle det vært økt med kr 4 000 000
Økte drifts- og vedlikeholdspriser	2023	1 000 000	Økte priser generelt og mer vedlikehold
Renholdsressurser Trollhaugen	2023	190 000	Økt med 30 prosent stilling
Sum		3 890 000	Hva med forutsetninger i budsjettet for drift? Hva med budsjett pr maskin?
Kommunikasjon og digitalisering:			
Vask av kommunale boliger	2023	10 000	Midler til nedvasking av kommunale boliger
Ikt - full stilling	2023	320 000	100 prosent stilling
Innkjøp	2023	300 000	Økte kostnader med 2,6 årsverk
Ombygging av lokaler	2025		Må ses i sammenheng med oppussing av hele rådhuset
Hjemmeside, intranett og skjematløsning	2023	300 000	Anslag
Arkivløsning Tendsign	2023	75 000	Anslag
Sum		1 005 000	
Omsorg:			
Hverdagsrehabilitering	2023	900 000	Avsluttes med midler fra disp. fond i 2022 - bør videreføres
Økte ressurser lege	2023	300 000	20 prosent stilling
Demens team/kontakt	2023	150 000	20 prosent stilling
Økte utfgifter Innovi og håndtering av hjelpemidler	2023	100 000	
Økte kostnader bemanning	2023	2 500 000	Omsorg har over tid vært underbudsjettet - derfor denne økningen
Barnekoordinator	2022/2023		
Prosjektleder Flyt	2023		
Sum		3 950 000	
NAV:			
50 prosent jobbspesialist	2023	350 000	Delte kostnader mellom Marker og Skiptvet, slik at det blir en 100 prosent stilling. Forutsetter godkjenning i Skiptvet
Økte sosialkostnader	2023	50 000	Barnetrygd skal ikke lenger beregnes inn i inntektsgrunnlaget
Økte lisenskostnader	2023	115 000	
Sum		515 000	
Rådmannskontoret:			
Økte lisenskostnader	2023	800 000	Etablert kostnad som må innarbeides
100 % stilling som personalkonsulent	2023	800 000	Et ønske fra både tillitsvalgte og ansatte om flere ressurser på HR siden
Leiekontrakt Sletta	2022/2023	1 500 000	Avtalen undertegnet - må legges inn i budsjett til saken er avgjort
Sum		1 600 000	
Økonomikontoret:			
Kurs/videreutdanning	2023	100 000	Økonomikontoret har flere ansatte som ønsker videreutdanning
Sum		100 000	
Private barnehager:			
Beregning for 2023	2023	2 500 000	Økte kostnader drift av egen barnehage, gir større tilskudd til de private
Sum		2 500 000	
IKS/Vertskommuneavtaler			
Økte kostnader legevakt	2023	150 000	Estimert deflator økning i 2023
Økte kostnader IØBR	2023	280 000	Estimert deflator økning i 2023
Økte kostnader ØVKR/Kontrollutvalgsekretariatet	2023	200 000	Estimert deflator økning i 2023 + økte kostnader
Økte kostnader Krisesenteret	2023	120 000	Estimert deflator økning i 2023
Sum		750 000	
Politikk og utvalg:			
Arrangement i Marker kommune	2023	500 000	Et ønske om å etablere en post i regnskapet til politikere som de kan dele ut
Valg	2023	250 000	Kostnader til valg i 2023
Sum		750 000	
Kirkelig fellesråd:			
Økte driftskostnader	2023	660 000	
Vedlikeholdsbehov av kapellet i Rødenes	2023	440 000	
Sum		1 100 000	
Næring:			
Totalsum		21 962 000	

Det har ikke vært mulig å finne rom for å finansiere noen av disse tiltakene, uten å finansiere det ved bruk av disposisjonsfond. Det har vi ikke valgt i budsjett 2023.

2.5 Økonomiplanperioden 2023-2026

I økonomiplanperioden bruker vi også KS sine prognosetall som grunnlag for beregning av inntektene fremover i tid. Vi har for perioden 2024-2026 ikke gjort noen endringer. Det knytter seg mange usikkerheter til inntektene fremover i tid. Hva skjer med et eventuelt nytt inntektssystem? Hvordan vil det slå ut for Marker kommune? Vil det bety reduserte overføringer – forslaget tilsier i hvert fall noe reduksjon. Hvordan vil skatteinngangen bli fremover – hva med innbyggertall i Marker kommune også videre.

Som tidligere nevnt har Marker kommune over tid driftet sine tjenester svært billig, kan vi forvente at vi skal klare å drifte enda billigere? Merker vi en slitasje på mange ansatte som gjør at sykefraværet drives ytterligere oppover? Ja, vi må nok kutte i tjenestetilbudet, men hva er det fornuftig å kutte i, hva er vi villig til å kutte i?

Kommunene blir stadig pålagt nye oppgaver uten tilsvarende kompensasjon for reell kostnad, hvordan løser vi alle oppgavene, skal vi klare å løse alle oppgavene. Kjøp av tjenester fra andre kommuner koster også mye, da de skal ha dekket sine kostnader. Ja, vi må se på mulighetene, men hva er mulighetene?

Marker kommune har store investeringsplaner i årene som kommer. Noen er gjennomførbare, og andre er kanskje ikke lenger så realistiske. Må vi kanskje vurdere å redusere investeringstakten i årene som kommer, hvilke konsekvenser får det for Marker kommune som en liten kommune? Med stadig økende renter vil disse kostnadene spise mer av driftsbudsjettet?

De siste budsjettene har vi prøvd så langt det er mulig å prioritere Oppvekst for barn og unge. Dette prøver vi også i dette budsjettet, men ser at kostnaden til Omsorg og Helse øker betydelig. Marker kommune er en kommune med mange «gamle» innbyggere og det vil også fremover i tid gjenspeile seg i kostnadsnivået til Omsorg og Helse.

Hva gjør vi for å møte disse utfordringene:

- Vi drifter våre tjenester billig og effektivt.
- Vi har klart å bygge opp en solid buffer på disposisjonsfond som gjør at vi har oppsparte midler å bruke av til uforutsette utgifter.

3. Mål- og resultatstyring

Marker kommune har i løpet av 2022 endret noe sin organisering av administrasjon. Vi har fortsatt rådmann på toppen med 3 kommunalsjefer og 7 virksomheter, men stabsfunksjonen er nå lagt i egen virksomhet. Den politiske organiseringen består av sektororienterte utvalg.

For å ha en godt fungerende organisasjon fordrer det en gjennomgående bevissthet og forståelse for hva vi skal ha i fokus og arbeide for, både samlet og for hele kommunen, på tvers av virksomhetene og innad i hver enkelt virksomhet. Vi skal ha en overordnet og helhetlig strategisk styring.

Ramme for styring og utvikling av Marker kommune består i hovedsak av fire hovedelementer:

- Visjonene og verdiene våre
- Målene våre
- De økonomiske rammene
- Lovverket som regulerer alle sider av kommunal tjenesteyting og drift

Marker kommune sin visjon er:

Mulighetene er mange

Vi bygger vår virksomhet på verdiene **Trygghet, trivsel og Respekt**. Verdiene danner grunnlaget for verdibasert ledelse og for utviklingen av organisasjonen. Verdiene skal videre fungere som en rettesnor for samtlige medarbeidere i Marker kommune i den daglige tjenesteytingen. Verdiene ligger til grunn for utarbeidelsen av våre mål og i videre arbeid med måloppnåelse. Verdiene er også tydelige i vår informasjons- og kommunikasjonsstrategi og i våre Etske retningslinjer.

For å kunne gjennomføre disse verdiene er vi avhengig av et tydelig og godt lederskap som kjenner til hvilke handlinger og holdninger som fremmer nettopp disse verdiene. Det er i Marker kommune vedtatt en plattform for god ledelse. Hovedmålet for ledelse i vår kommune er: **Trygg, god og enhetlig tjeneste**.

Kommuneplanens samfunnsdel for 2016-2028 ble vedtatt av kommunestyret 15.12.2015. Planen fastsetter hva som er de langsiktige utfordringer, mål og strategier for samfunnsutviklingen i Marker kommune. De tre overordnede målene i Marker er:

- Fornøyde innbyggere
- Opprettholde vårt lokalsamfunn
- Utnytte vårt potensiale

Kommunen som en samlet virksomhet skal utvikle tjenester i samsvar med følgende hovedmål vedtatt i samfunnsdelen:

- Fortsatt ha en positiv befolkningsutvikling
- Opprettholde lokalt arbeidsmarked
- Opprettholde et godt tjenestetilbud
- Utvikle et levende sentrum med økt aktivitetstilbud
- Enklere tilgang for unge og eldre til aktiviteter og sosiale arenaer

- Infrastruktur som tilrettelegger for innflytting og næringsetablering
- Senke terskelen for deltakelse i samfunnet
- Utjevne sosiale forskjeller som påvirker helsen
- Lage boliger som bidrar til bedre helse og mulighet for å bo hjemme lengre for eldre
- Begrense behovet for individuell transport
- Kommunen skal ta miljøansvar i egen virksomhet

Det er utarbeidet strategier for hver enkelt av disse, som er å finne i nevnte plan.

FNs bærekrafts mål

FNs 17 bærekrafts mål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. De inneholder også de tre sammenhengende dimensjonene i bærekraftig utvikling; miljø, økonomi og sosiale forhold. Marker kommune ønsker å bruke bærekrafts målene aktivt i vår planlegging av og beslutninger om blant annet utdanning, integrering, sentrumsplanlegging, klima- og miljøtiltak, innkjøp, helse, teknologi og andre innovative løsninger.

Gjennom ulike prosesser har Marker kommune plukket ut 5 satsingsområder med målformuleringer i planperioden:

Trygt oppvekstmiljø

Barn og unge i Marker kommune skal leve i et oppvekstmiljø som fremmer inkludering, toleranse, vennskap og respekt. Alle arenaer der barn og unge ferdes eller berøres skal stå samlet og samarbeide om dette.

Framtidens eldreomsorg

Marker kommune er en aldersvennlig kommune som bidrar til at de eldste innbyggerne mestrer sine liv på best mulig måte og opplever en utsatt skrøpelighet.

Klima og miljø

Marker kommune skal ha en miljøvennlig utvikling for å verne naturen, styrke folkehelsen og bidra til å nå globale mål om et grønt skifte.

Næring og samfunn

Marker kommune fyller rollen som en tydeligere samfunns- og næringsutviklingsaktør hvor både politikere og medarbeidere bidrar til å realisere aktiv og ambisiøs samfunns- og næringsutvikling.

Robust organisasjon

Omdømme: Marker kommune har gode fagmiljøer som tiltrekker seg ønsket kompetanse.

Drift: Marker kommune drifter sine tjenester effektivt, økonomisk og med god kvalitet, uten å slite ut organisasjonens ressurser.

Utvikling: Marker kommune har et kontinuerlig fokus på forbedring, utvikling og innovasjon for å sikre framtidig bærekraft.

God målstyring handler om å styre på flere dimensjoner, og rådmannen anbefaler at vi fortsetter med følgende 4 fokusområder med gjennomgående styringsmål for planperioden:

Tjenestekvalitet – Brukertilfredshet – god tjenestekvalitet i alle ledd. Faglig kvalitet – god

tjenestekvalitet i alle ledd. Organisasjonskvalitet – Godt arbeidsmiljø. Friske medarbeidere.

Innovasjon og nytenking. Økonomi – god økonomistyring. Samfunn – En attraktiv kommune med mennesker og natur i fokus.

Visjon	Mulighetene er mange				
Hovedmål	Fornøydde innbyggere		Utnytte vårt potensiale		Opprettholde vårt lokalsamfunn
Forankring i bærekraftmålene					
Satsingsområder	Trygt oppvekstmiljø	Fremtidens eldreomsorg	Klima og miljø	Næring og samfunn	Robust organisering
Utviklingsmål	Barn og unge i Marker skal leve i et oppvekstmiljø som fremmer inkludering, toleranse, vennskap og respekt. Alle arenaer der barn og unge ferdes skal stå samlet og samarbeide om dette	Marker er en aldersvennlig kommune som bidrar til at de eldste innbyggerne mestrer sine liv på best mulig måte og opplever en utsatt skrapelighet.	Marker skal ha en miljøvennlig utvikling for å verne naturen, styrke folkehelsen og bidra til å nå globale mål om et grønt skifte.	Marker kommune fyller rollen som en tydelig samfunns- og næringsutviklingsaktør hvor både politikere og medarbeidere bidrar til å realisere aktiv og ambisiøs samfunns- og næringsutvikling.	Omdømme: Marker kommune har gode fagmiljøer som tiltrekker seg ønsket kompetanse Drift: Marker kommune drifter sine tjenester effektivt, økonomisk og med god kvalitet, uten å slite ut organisasjonens ressurser Utvikling: Marker kommune har et kontinuerlig fokus på forbedring, utvikling og innovasjon for å sikre framtidig bærekraft
Virksomhetens resultatmål					
Virksomhetens delmål					
Trygghet, trivsel og respekt					

4. Samfunnsutvikling

I dette kapitlet gis en sammenstilling av viktige utviklingstrekk for kommunen vår. Folketall og utvikling i demografi er viktige faktorer for inntektssiden i budsjett og økonomiplanjobbingen for Marker kommune.

Kilde
Befolkning, Statistisk sentralbyrå

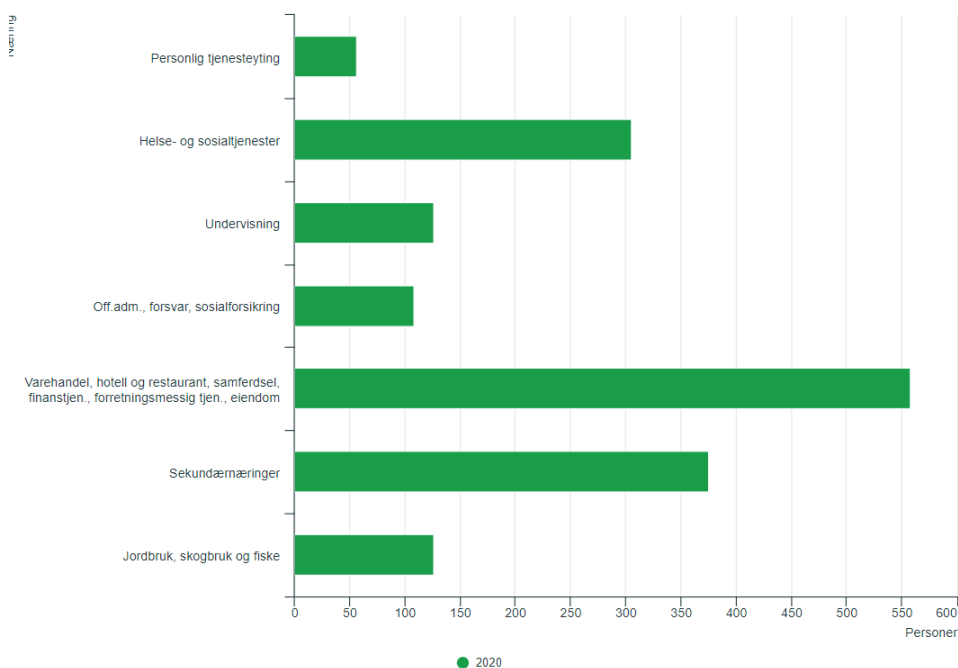
Fra 2. kvartal 2021 er det omtrent uendret i folketallet. Forventet økning i folketall for 2030 og 2050 er nå justert noe ned av SSB.

Forventet utvikling

Kilde
Regionale befolkningsframskrivninger, Statistisk sentralbyrå

Under følger en oversikt over hva innbyggerne jobber med:

Kilde: Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå

Tallene er fra 2020 ingen endringer fra forrige år.

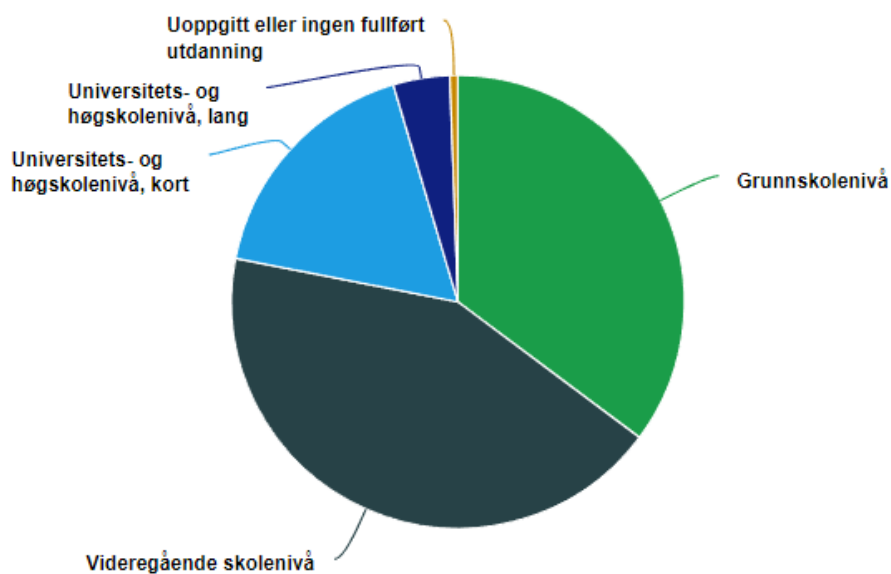
Under følger antall som pendler til og fra kommunen og utdanningsnivå i Marker kommune:

Pendling

Kilde

Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå

Kilde: Befolkningens utdanningsnivå, Statistisk Sentralbyrå.

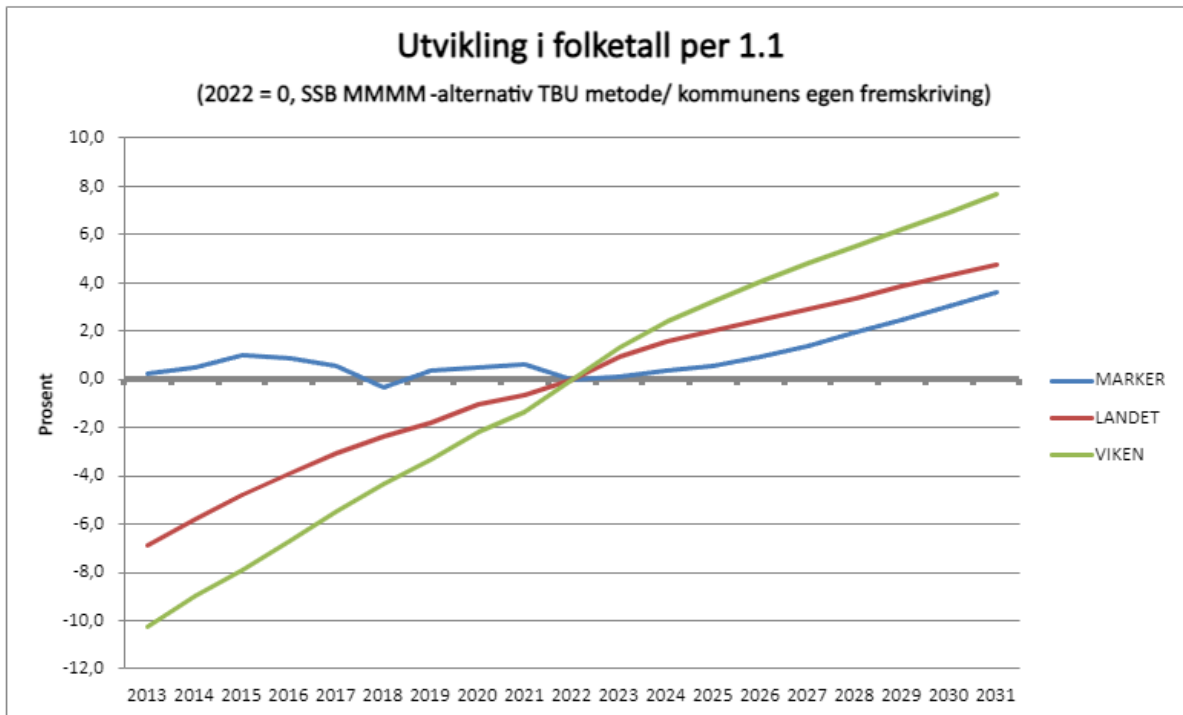
Marker kommune har fortsatt en lav andel av befolkningen som tar høyere utdanning. Det er 519 personer som utdannelse universitets- og høgskolenivå – kort, det er 1 285 personer som har videregående utdanning.

Marker kommune har en høy uføreandel hos sine innbyggere, og det gir oss noen utfordringer i tjenestetilbudet.

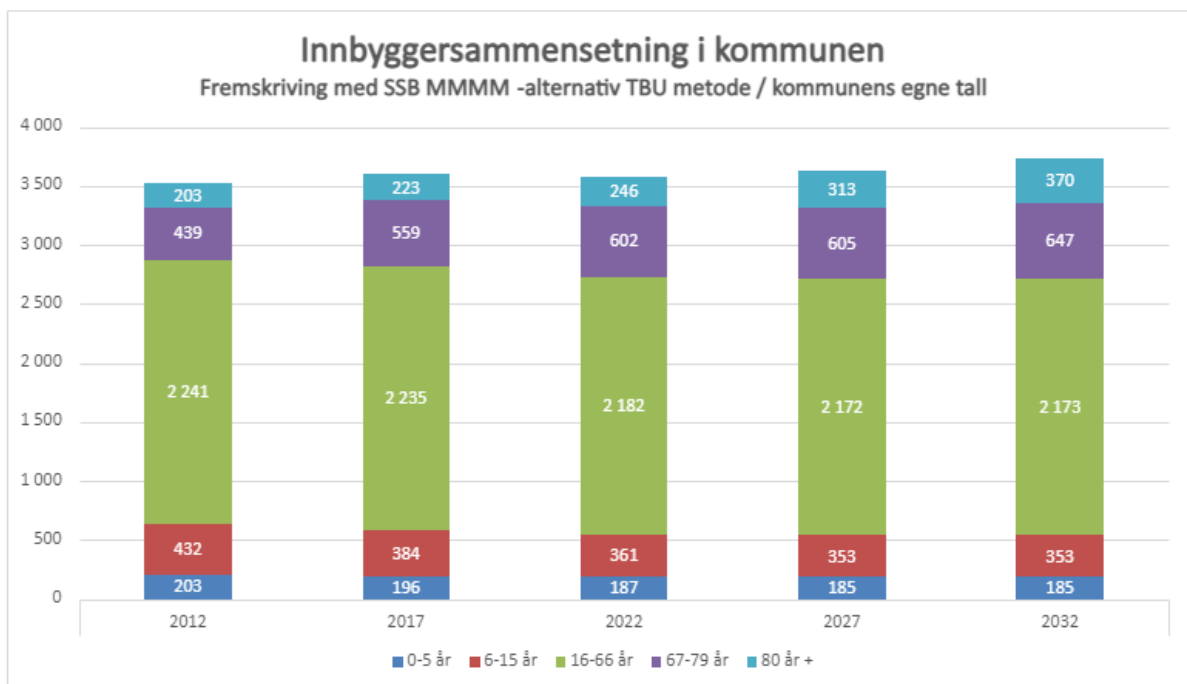
Demografi

Under følger grafer som sier litt om antatt utvikling i Marker kommune når det gjelder folketall, innbyggersammensetning og utvikling folketall i forskjellige aldersgrupper:

Denne viser at Marker kommune bør forvente en økning i folketall, men ikke på samme nivå som Landet ellers og Viken.

Under følger en tabell som viser innbyggersammensetning og forventet innbyggersammensetning i 2027 og 2032:

Samfunnstrender

Klima og det grønne skifte

Marker kommune vil, sammen med resten av Norge og verden, i de kommende tiår måtte hensynta klimaet gjennom et grønt skifte. Det grønne skiftet handler om hvordan Marker kommune skal bli en fossilfri kommune og Norge skal bli et lavutslippsland innen 2050. For å få dette til må vi omstille oss til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innenfor naturens tålegrenser. Vi må legge til rette for en overgang til produkter og tjenester som gir betydelig mindre negative konsekvenser for klima og miljø enn i dag.

Marker kommune har i sin klima- og energiplan vedtatt at vi skal bidra til at Østfoldregionen oppnår netto null klimagassutslipp innen 2050, ved både å kraftig redusere utslippene og øke CO₂-opptakene. I tillegg har vi vedtatt at for å bidra til det globale lavutslippssamfunnet innen 2050 skal Marker redusere forbruk og redusere klimafotavtrykk på varer og tjenester vi kjøp, og at vi innen 2040 skal all energibruk, inkludert transport i Marker, være fossilfri. Marker kommune har samarbeidsavtale med Smart Innovation Norway, er bærekraft, klima og smart spesialisering er hovedfokus.

Flyktninger

Etter anmodning fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) har Marker kommune vedtatt bosetting av 15 flyktninger i 2022 fra Ukraina.

Prognosene for ankomst av Ukrainske flyktninger oppdateres jevnlig av UDI. Prognoser på ankomst av flyktninger for 2023 er på samme nivå som for 2022. Det må planlegges for bosetting av om lag 33 000 nye flyktninger, med forventede anmodninger til kommunene på omtrent samme nivå som i 2022. Situasjonen i Ukraina gjør situasjonen om ankomster av flyktninger uoversiktlig, og som i 2022 kan ting endre seg raskt. En økt bosetting vil medføre at vi får både økte inntekter og økte utgifter.

Beredskap

Marker kommune har en sentral rolle i arbeidet med samfunnssikkerhet på lokalt nivå. Vi har et grunnleggende ansvar for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet gjennom regelverket knyttet til kommunal beredskapsplikt. Det er etablert en kriseledelse og et beredskapsråd i Marker kommune, der nødvendige aktører er representert, for å sikre samhandling om ulykken skulle være ute.

Klimaendringer og endret trusselbilde i verden, gjør det nødvendig at vi i beredskapsøyemed framover har ekstra fokus på klima, infrastruktur, digitalisering og atomberedskap. Begrepet hybrid krigføring har blitt mer aktuelt de siste årene, og det gjør at vi må forberede oss på angrep selv om vi ikke er i en fysisk krig.

Hybrid krigføring

Vi ser en stadig utvikling av hackerangrep og såkalt hybrid krigføring. Hybrid krigføring viser til at en konflikt er en blanding av konvensjonelle militære operasjoner og irregulære virkemidler som cyberangrep, sabotasje, terrorisme og såkalt påvirkningsoperasjoner. Hackerangrepene retter seg

gjør mot bedrifter og framstår i ulike former der hele bedriften blir angrepet eller bare enkeltkontoer blir tatt over for å gjennomføre sabotasje eller svindel.

Mer og mer av vår infrastruktur, slik som vannsystemer, elektrisitet og betalingssystemer er avhengig av internett. Dette gjør skadepotensialet enormt.

Vi må bygge vår beredskap slik at vi kan tåle bortfall av infrastruktur og elektronisk kommunikasjon for en kortere periode. Videre må vi årlig vurdere trusselbildet mot egen kommune.

5. Økonomiske rammebetingelser i budsjett og økonomiplanperioden

Alle kommuner skal i henhold til ny kommunelov ha økonomiske måltall eller økonomimål. Dette for å få en sunnere utvikling i kommunens økonomi og sikre framtid og nødvendige ressurser. Det er ikke knyttet noen oppfølging til disse økonomimålene i kommuneloven. Marker kommune har hatt økonomimål siden budsjett 2019.

Tekst	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Disposisjonsfond	84 029 167 -	Min. 10% av sum driftsinntekter	Min. 10% av sum driftsinntekter	Min. 10% av sum driftsinntekter	Min. 10% av sum driftsinntekter	Min. 10% av sum driftsinntekter
Netto driftsresultat i %		1,75	0,50	0,50	0,50	0,50
Gjeldsgrad	79	120	125	125	125	125

Som økonomimål for 2023-2026 opprettholder vi at disposisjonsfondet til enhver tid skal være på minimum 10 prosent av sum driftsinntekter. Vi foreslår å nedjustere netto driftsresultat i økonomiplanperioden fra 2024-2026. Dette ut fra et betydelig høyere investeringsnivå og økte kostnader generelt i samfunnet. Gjeldsgraden forventes å øke med økte investeringer.

For at Marker kommune skal klare å leve opp til disse handlingsregler må vi ta tydelige grep. Koronapandemien påvirket kommunen både økonomisk og samfunnsmessig og de "effektene" av det tar vi med oss videre inn i budsjett 2023. I tillegg kom krigen i Ukraina i 2022, ekstraordinær vekst i strømpriser, mat-, byggevare, drivstoffpriser og rentekostnader – faktorer som påvirker tilværelsen for de fleste av oss – og som også påvirker kommunens økonomi i vesentlig grad. Det er større behov for tjenester til innbyggerne samtidig som behovet for vedlikehold og oppjusteringer på investeringssiden er stort. Antall eldre over 80 år øker, og dermed øker behovet innen omsorgssektoren.

For å sikre gode tjenester i vanskelige tider må drift prioriteres. Det legges opp til et strammere investeringsprogram sammenlignet med tidligere planer. Fokus for kommunen framover må være å gi innbyggerne de grunnleggende tjenestene.

5.1 Fondsbeholdningen

Fondsbeholdningen vil variere over tid. Dette har sammenheng med i hvilken grad kommunen velger å bruke fondsmidler til investeringsformål og til driftsformål.

Fondskapitalen er en viktig buffer mot uforutsette forhold på inntekts- og utgiftssiden, og som egenkapital for å redusere lånefinansieringen av investeringer.

I budsjett og økonomiplanperioden er det foreslått følgende avsetninger til disposisjonsfond:

- 2023 – kr 0
- 2024 – kr 0
- 2025 – kr 0

- 2026 – kr 0

Et av økonomimålene i budsjett og økonomiplanperioden er fortsatt å opprettholde et disposisjonsfond som minimum er på 10 prosent av sum driftsinntekter. Pr 31.12.21 var denne prosenten 21,49 av sum driftsinntekter.

5.2 Driftsresultat

Nedenfor følger en tabell som viser netto driftsresultat i budsjett og økonomiplanperioden:

Tekst	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sum driftsinntekter	391 064 205	329 838 379	349 986 862	347 257 306	361 862 607	368 761 607
Netto driftsresultat	23 514 521	-1 710 000	-3 305 591	-3 222 439	-3 222 439	-3 222 439
Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter	6,01	-0,52	-0,94	-0,93	-0,89	-0,87
Endring i sum driftsinntekter		-18,56	6,11	-0,78	4,21	1,91

Teknisk beregningsutvalg (TBU) har anbefalt at kommunene minimum har et driftsresultat på 1,75 prosent. I budsjett og økonomiplanperioden 2023-2026 er resultatet for Marker kommune følgende:

- 2023 - -0,94 prosent
- 2024 - -0,93 prosent
- 2025 - -0,89 prosent
- 2026 - -0,87 prosent

5.3 Gjeld

Renter og avdrag skal betales over kommunens driftsregnskap. Høy gjeld reduserer handlingsrommet, mens høye inntekter gir muligheter. Et høyt gjeldsnivå kan være bærekraftig dersom inntektene også er høye. Et mye brukt måltall på dette forholdet er netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter, kalt gjeldsgrad.

Gjeldsgraden for hele landet var på 114,5 prosent i 2021 mot 114,4 prosent i 2020. For Marker kommune var tallet i 2021 79,5 prosent mot 90 prosent i 2020 ifølge KOSTRA.

En høy gjeldsgrad reduserer handlingsrommet. Her er en gammel anbefaling at gjeldsgraden ikke skal overstige 50 prosent av sum driftsinntekter. Marker kommune har mange og tunge investeringer fremover, og målet må være og ikke overstige gjennomsnittet på landsbasis. Det er litt usikkert om vi vil klare det.

5.4 Finansieringssystemet

De frie inntektene til kommunen består av:

- Skatteinntekter
- Inntektsutjevnerende tilskudd
- Rammetilskudd
- Eiendomsskatteinntekter
- Integreringstilskudd og rentekompensasjon

Dette er inntekter som kommunen kan disponere fritt, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk.

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å jamne ut kommunens forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne sine. Dette gjøres ved at man tar hensyn til strukturelle forskjeller i kommunens kostnader og forskjeller i skatteinntektene. Omfordelingen som følge av disse skjer gjennom innbyggertilskuddet.

Inntektssystemet inneholder også tilskudd som utelukkende blir gitt ut fra regionalpolitiske mål.

Marker kommune får i budsjett 2023 overført kr 5 745 000 i distriktstilskudd Sør-Norge. I 2022 var dette tallet kr 5 567 000. Bakgrunnen for dette tilskuddet er at det skal ivareta kommuner i Sør-Norge med svak samfunnsmessig utvikling. Distriktstilskudd Sør-Norge gis med en sats pr kommune og en sats pr innbygger. Tilskuddet blir tildelt kommuner i Sør-Norge etter følgende kriterier:

- Har under 3 200 innbyggere eller en distriktsindeks på 46 eller lavere.
- Har hatt en gjennomsnittlig skatteinntekt de siste tre årene som er lavere enn 120 prosent av landsgjennomsnittet (målt pr. innbygger).

Tildeling av distriktstilskudd Sør-Norge tar utgangspunkt i distriktsindeksen, som er et uttrykk for graden av distriktsutfordringer i en kommune. Indeksen bygger i dag på indikatorer som sentralitet, reiseavstand, befolkningstetthet, befolkningsstruktur og -utvikling, status for arbeidsmarkedet og inntektsnivå. Kommuner med distriktsindeks på 35 eller lavere får tilskudd per kommune og per innbygger med høyeste sats. Tilskuddet blir regnet ut fra tallet på innbyggere pr 01.01.2022. Det er brukt samme distriktsindeks i budsjett 2023 som i 2022 og 2021. Det vil altså si at Marker kommune sin distriktsindeks fortsatt er beregnet til 34. Det betyr at vi får den høyeste satsen både per kommune og per innbygger. Indeksen går fra 0-46 og over. 0-34 er den laveste verdien og gir derfor den høyeste satsen.

Forskjellen mellom landets kommuner er til dels stor når det gjelder kostnadsstruktur som følge av blant annet demografi, levekårsforhold med mer. Forskjellen gjør at etterspørselen etter kommunale tjenester og kostnadene ved disse vil variere mellom kommunene.

Indeksberegnet utgiftsbehov for Marker kommune i 2022 er i statsbudsjettet beregnet til 1,0787 – det vil si litt over gjennomsnittet. Til sammenligning var dette beregnet til 1,0606 for budsjett 2022. Sett opp mot landsgjennomsnittet som er 1,0000 er det forventet at Marker kommune har et høyere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet, noe som igjen blir kompensert i utgiftsutjevningen.

Det er i aldersgruppen 67 år til over 90 år at Marker kommune er beregnet og ha et betydelig høyere utgiftsbehov enn landsgjennomsnittet. Tilsvarende lavere utgiftsbehov har vi i aldersgruppen 0-15 år.

5.5 Statsbudsjettet 2023

Det er spesielle tider med krig i Europa, energi-krise og råvareinitiert høy inflasjon. BNP-veksten i Norge har ikke vært særlig imponerende etter november i fjor. Samtidig er sysselsettingen høy og arbeidsledigheten svært lav. Presset i arbeidsmarkedet er forsterket av at antall ikke-bosatte arbeidstakere er vesentlig lavere enn før pandemien.

Sentralbankene i OECD-område er stort sett alle svært bekymret for inflasjonen. Rentene og renteutsiktene er kraftig økte. Så langt har arbeidsledigheten fortsatt å falle, men nå ser vi også noen tegn til svakere utvikling, i hovedsak nedgang i boligprisene og økt pessimisme i bedrifter og husholdninger. De makroøkonomiske anslagene i Nasjonalbudsjettet er svært optimistiske sammenlignet med anslagene til Norges Bank og SSB. Arbeidsledigheten holder seg tilnærmet på dagens lave nivå, mens inflasjonen faller kraftig.

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram den 06. oktober. I kommuneopplegget anslås realveksten i frie inntekter for kommunene til 1,7 mrd. Kr (dvs. 0,6 prosent), mens det i kommuneproposisjonen i mai ble signalisert en vekst i intervallet 1,2-1,5 mrd. Kroner. Oppjusteringen må ses i sammenheng med at anslaget for demografikostnader som finansieres med frie inntekter, er økt med 0,9 mrd. Kr som følge av SSBs nye befolkningsframskrivninger fra juli 2022. Ved beregningen av realvekst i kommunesektorens inntekter for 2023 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 3,7 prosent (fordelt med 4,2 prosent som årslønnsvekst og 3,1 prosent som prisvekst).

For Marker kommune betyr statsbudsjettet en vekst i frie inntekter fra 2022 til 2023 med 5,0 prosent. Deflator er som nevnt i statsbudsjettet anslått til 3,7 prosent, men vi forventer en mye sterkere prisvekst enn det i 2023.

I KS sitt notat til finanskomiteen er blant annet følgende skrevet om Kommuneøkonomien i 2023:

KS vurderer at det store flertall av kommuner og fylkeskommuner gjennom 2023 vil oppleve en klart innstrammet kommuneøkonomi, sammenlignet med situasjonen ved inngangen til 2022, og også sammenlignet med vurderingen av kommuneøkonomien i Revidert Nasjonalbudsjett 2022. Hovedårsaken er at den sterke prisveksten i 2022, også etter at RNB 2022 ble lagt fram, varig reduserer realverdien på kommunesektorens inntekter. Selv når det tas hensyn til at realveksten i frie inntekter i statsbudsjettet 2023 er noe høyere enn signalene som ble gitt i kommuneproposisjonen 2023, er kjøpekraften av kommunesektorens frie inntekter i 2023 hensyntatt økte demografikostnader redusert med 7,5-8 mrd. kroner sammenlignet med anslaget i kommuneproposisjonen 2023 i henhold til regjeringens anslag i Nasjonalbudsjettet 2023 på prisveksten i 2022. Det er en betydelig sannsynlighet for at prisveksten blir enda høyere, og derfor vil svekke kjøpekraften ytterligere. Dette

vil nødvendigvis også merkes av innbyggerne i form av mindre kapasitet i det kommunale tjenestetilbudet.

Under følger en tabell med fordeling av inntekter for Marker kommune for budsjett 2023 og i økonomiplanperioden 2024-2026:

Tekst	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Innbyggertilskudd	90 326 000	89 141 000	94 682 000	101 695 000	102 490 000	103 093 000	109 177 000
Utgiftsutjevning	13 233 000	13 951 000	14 772 000	19 964 000	20 092 000	20 092 000	20 092 000
Overgangsordning - INGAR	-194 000	-136 000	-175 000	-149 000	-127 000	-109 000	-109 000
Saker særskilt fordeling	1 587 000	869 000	1 238 000	2 051 000	2 051 000	2 051 000	2 051 000
Distriktstilskudd Sør-Norge	5 411 000	5 560 000	5 567 000	5 745 000	5 751 000	5 751 000	5 751 000
Ordinært skjønn tildeles av Fylkesmann	300 000	250 000	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
Koronapandemi - bevilgninger gjennom inntektssystemet		5 457 000					
Stortinget saldering budsjett 2018-2021		196 000					
RNB 2021 - endringer i rammetilskudd		64 000					
SUM RAMMETILSKUDD UTEN INNTEKTSUTJEVNING	110 663 000	115 352 000	116 584 000	129 806 000	130 757 000	131 378 000	137 462 000
Netto inntektsutjevning	22 000 000	25 083 000	18 894 604	17 493 000	16 010 000	25 083 000	25 083 000
SUM RAMMETILSKUDD	132 663 000	140 435 000	135 478 604	147 299 000	146 767 000	156 461 000	162 545 000
Skatt på formue og inntekt	85 000 000	90 083 000	100 578 000	106 532 000	108 644 000	110 700 000	112 000 000
Eiendomsskatt	13 000 000	14 500 000	12 375 000	12 500 000	12 600 000	15 300 000	15 500 000
SUM SKATT OG RAMMETILSKUDD	230 663 000	245 018 000	248 431 604	266 331 000	268 011 000	282 461 000	290 045 000

Skatteanslaget for 2023 er igjen økt til kr 106 532 000 dette ut fra KS sine prognosetall.

Regjeringen har foreslått at det innføres grunnrenteskatt på havbruk og landbasert vindkraft, og at anslåtte grunnrenteinntekter skal deles mellom staten og kommuner/fylkeskommuner.

Kommunens inntekter vil komme på flere måter, og anslåtte effekter av inntekter som vedrører rammetilskuddet er innarbeidet fra og med 2024.

Forutsetningen for beregningen i KS sin prognosemodell er følgende: Naturressursskatt på landbasert vindkraft med 1,1 øre per kWh, med en anslått inntekt på 185 mill. kroner. Inntektene er innarbeidet ut fra opplysninger om middelproduksjon i utbygde vindkraftverk på NVE.no, og inngår videre i inntektsutjevningen i prognosemodellen. For Marker kommune utgjør det kr 2 112 000 i beregnet økte inntekter fra 2024 og fremover.

5.6 Eiendomsskatt

Marker kommune har eiendomsskatt i hele kommunen. Vi har i dag en skattesats på 3 promille for bolig- og fritidseiendommer, og det skrives ut eiendomsskatt på boliger basert på formuesgrunnlaget etter lovens § 8 C -1.

For budsjettåret 2023 er det budsjettet med en inntekt på kr 12 500 000. Dette er ut fra forventet inntekt i 2022. For 2024 er inntekten foreslått til kr 12 600 000, for 2025 kr 15 300 000 – da foreslås det at vi øker eiendomsskatten med 1 promille på bolig og fritidseiendommer, det samme opprettholdes i 2026, og da er forventet inntekt kr 15 500 000.

5.7 Likviditet

Det er fortsatt viktig for Marker kommune å kunne betale sine forpliktelser til alle leverandører i rett tid. Dette er et viktig moment for omdømmebygging for Marker kommune. I tillegg må lønn

utbetales hver måned. Derfor er det viktig at rådmann fortsatt har fullmakt til å oppta en eventuell driftskreditt på inntil kr 30 mill, hvis det skulle være behov.

Arbeidskapitalen er forskjellen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen defineres som en del av kommunens driftskapital, og er et mål for kommunens likviditet. Arbeidskapital er kapital kommunen trenger for å finansiere den daglige driften.

Nedenfor følger en tabell over utviklingen av arbeidskapitalen i Marker kommune:

Tekst	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Arbeidskapital	38 199 745	68 369 314	86 413 627	97 939 541	150 893 187	122 573 129	143 542 427
Herav ubrukte lånemidler							
Arbeidskapital ekskl ubrukte lånemidler	21 015 528	30 362 426	35 359 096	38 830 660	70 979 633	39 756 855	29 844 534
Arbeidskapital ekskl ubrukte lånemidler	17 184 217	38 006 888	51 054 531	59 108 881	79 913 554	82 816 274	113 697 893

Denne tabellen viser utviklingen av arbeidskapitalen i Marker kommune fra 2015-2021. Som vi ser av tabellen, har det vært en positiv utvikling fra 2015 til og med 2021.

5.8 Forslag til driftsrammer 2023

Budsjett	Budsjett 2022	Budsjett 2023
10 Politikk og utvalg	3 000 000	3 420 000
11 Kommunikasjon og digitalisering/Stab	9 750 000	9 550 000
12 Rådmannskontoret	10 710 000	11 100 000
13 Økonomikontoret	6 500 000	6 500 000
15 IKS/Vertskommuneavtaler	10 000 000	10 800 000
17 Kirkelig fellesråd	3 845 000	3 695 000
20 Oppvekst	69 841 277	75 800 000
24 Private barnehager	12 500 000	14 200 000
30 Familie og helse	12 500 000	13 800 000
38 NAV	5 600 000	5 600 000
47 Omsorg	64 200 000	68 500 000
51 Teknikk, plan og miljø	18 200 000	23 200 000
53 Selvkost Teknikk, plan og miljø	-1 684 673	-5 184 000
63 Kultur, fritid og bibliotek	4 560 000	5 000 000
76 Næringsutvikling	1 300 000	1 250 000
79 Vannområdet	0	0
90 Finans		
SUM	230 821 604	247 231 000
Til fordeling	230 821 604	247 231 000
Differanse	0	0

2023 er et krevende år å budsjettere. Selv om det kan se ut som om rammene til virksomhetene har økt betraktelig, så er oppgavene flere, kostnadene betydelig høyere og presset på tjenestene er større en noen gang. Vi vet at vi drifter tjenestene våre billig, fjerde billigst i landet, og ut fra det har hver virksomhet veldig lite av ekstra reserver.

Under følger en oversikt fra KS som viser kommunens andel av bevilgninger og uttrekk etter delkostnadsnøkkel 2023:

Delkostnadsnøkkel	Nasjonalt beløp som skal fordeles	Kommunens andel av fordelt beløp	Delkostnadsindeks
Pleie og omsorg	105 033 174	90 675	1,3004
Grunnskole	77 342 051	46 628	0,9081
Barnehage	48 259 611	27 405	0,8554
Administrasjon	24 172 160	19 659	1,2251
Sosialtjeneste	17 401 447	10 087	0,8732
Kommunehelse	17 134 984	14 281	1,2554
Barnevern	13 880 790	7 122	0,7728
Landbruk	623 359	1 723	4,1637
Hovedkostnadsnøkkel	303 847 576	217 600	1,0787

Under følger en oversikt over hva Marker kommune brukte på tilsvarende områder i 2021:

Pleie og omsorg	kr 73 414	inklusive PU og rus/psykiatri (kr 5 619 er rus/psykiatri)
Grunnskole	kr 44 258	
Barnehage	kr 27 340	
Administrasjon	kr 17 519	
Sosialtjeneste	kr 7 351	
Kommunehelse	kr 12 493	
Barnevern	kr 15 782	
Landbruk	kr 1 738	

Denne oversikten viser hvor mye, vi ut fra utgiftsbehovet, skulle ha fordelt på aktuelle virksomheter.

Under følger en oversikt over innsparinger som hver virksomhet har lagt inn i sine rammer for 2023:

Forslag til innsparing budsjett og økonomiplan 2023		
Tekst	2023	Kommentar
Politikk og utvalg:		
Legge ned et utvalg	180 000	
Øke eiendomsskatt med 1 promille	2 400 000	Utgjør kr 2 400 000
Kommunikasjon og digitalisering		
Foreldrepermisjon fra mars	560 000	Stillingen "erstattes" ikke - oppgavene fordeles på resten av avdelingen.
Livsynsformål		
Rådmannskontoret:		
Oppvekst:		
Redusere åpningstid barnehage	200 000	
Feriestengt barnehage 2 uker	200 000	
Øke priser	150 000	
Næring:		
50% stilling Næring		
Kutt i budsjettet	50 000	Viser til innsparingstiltak
Teknikk, plan og miljø:		
Redusere bruk av overtid i TPM	115 000	Generell reduksjon i bruk av overtid
Kultur, fritid og bibliotek		
Økonomikontoret:		
Ikke midler til tilskudd for utbedring av hjem - tilrettelegging for å bo hjemme lengre.	260 000	
Investeringsbudsjett:		
Redusert fra kr 32 mill til 6,3 mill (uten skole)	1 837 550	
Generelle tiltak:		
Gjennomgang av alle virksomheter - gjennomføres i 2023		Leie inn eksterne konsulenter for en gjennomgang av virksomheter - se muligheter for redusert tjenestetilbud
Totalt	5 952 550	

Til sammen er det lagt inn kutt for kr 5 952 550. De største er reduserte utgifter renter og avdrag med bakgrunn i betydelig reduksjon i investeringer for 2023. Det er heller ikke valgt øke inntektene på eiendomsskatt for hus og fritidsbolig for 2023, og det utgjør kr 2 400 000 i tapte inntekter.

5.9 Forslag til driftsrammer i økonomiplanperioden 2024-2026

Budsjett	Budsjett 2022	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
10 Politikk og utvalg	3 000 000	2 700 000	3 000 000	2 700 000
11 Kommunikasjon og digitalisering/Stab	9 750 000	9 250 000	9 250 000	9 250 000
12 Rådmannskontoret	10 710 000	10 410 000	10 000 000	10 000 000
13 Økonomikontoret	6 500 000	6 400 000	6 300 000	6 200 000
15 IKS/Vertskommuneavtaler	10 000 000	10 600 000	10 700 000	10 700 000
17 Kirkelig fellesråd	3 845 000	3 695 000	3 695 000	3 695 000
20 Oppvekst	69 841 277	70 000 000	69 000 000	68 000 000
24 Private barnehager	12 500 000	12 500 000	12 000 000	11 500 000
30 Familie og helse	12 500 000	13 800 000	13 800 000	13 000 000
38 NAV	5 600 000	5 000 000	5 000 000	4 500 000
47 Omsorg	64 200 000	69 000 000	69 500 000	70 000 000
51 Teknikk, plan og miljø	18 200 000	18 300 000	18 316 000	16 000 000
53 Selvkost Teknikk, plan og miljø	-1 684 673	-1 054 000	-2 000 000	0
63 Kultur, fritid og bibliotek	4 560 000	4 310 000	4 100 000	4 000 000
76 Næringsutvikling	1 300 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
79 Vannområdet	0	0	0	0
SUM	230 821 604	236 011 000	233 761 000	230 645 000

Dette er rammene gitt i økonomiplanperioden ut fra de forutsetningene som er kjent nå i inntektssystemet med følgende forutsetninger:

- Ingen endring i antall innbyggere – samme som i budsjett 2023 – forutsatt SSB sitt MMM-alternativ for befolkningsutviklingen på landsbasis.
- Forutsatt samme skatteinntang – ref. tall om innbyggere
- Distriktstilskudd Sør-Norge – fortsatt lik
- Ingen endringer i inntektssystemet for kommunene – her vet vi det har kommet et nytt forslag som nå er på høring – dette er ikke hensyntatt.
- Ingen endring i eiendomsskatt for 2024, men fra 2025 foreslås satsen på bolig- og fritidseiendommer økt med 1 promille til 4, som er makssatsen i dagens regelverk om eiendomsskatt.
- Når det gjelder utgiftssiden er det ikke andre kjente føringer fra statlig hold som er hensyntatt. Det er heller ikke lagt inn lønns- og prisvekst i rammene.

Tabellen under viser eiendomsskatt/renter og avdrag og avsetning disposisjonsfond i budsjett og økonomiplanperioden:

Tekst	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Inntekter eiendomsskatt	12 500 000	12 600 000	15 300 000	15 500 000
Utg. renter og avdrag	22 600 000	35 500 000	52 500 000	63 200 000
Avsetning disp. fond	0	0	0	0

Tabellen overfor illustrerer utviklingen i renter og avdrag ved investeringer som lagt i forslag til investeringsbudsjett. Tallene er vel for så vidt noe usikre, men vi ser at kostnadene til renter og avdrag øker betraktelig i hele økonomiplanperioden.

Det er vanskelig å si hva vi skal kutte for å få dette til. Som nevnt tidligere i dokumentet drifter Marker kommune sine tjenester billig, i 2021 var vi den 4. beste kommunene i landet når det gjaldt å drifte sine tjenester billig.

5.10 Investeringsbudsjett 2023-2041

Utgifter som klassifiseres som investeringer skal bokføres i investeringsregnskapet og aktiveres i balansen som anleggsmidler. Investeringsutgifter er:

- Anskaffelse av eiendeler som er bestemt til varig eie og bruk, og som er av vesentlig verdi.
- Påkostning på eksisterende varige driftsmidler, som er av varig og vesentlig verdi.

Med varig eie og bruk sier GKRS regnskapsstandard at varig eie er satt til økonomisk levetid på minst 3 år, mens vesentlighetskriteriet er satt til minst kr 100 000. Disse kriteriene er uavhengig av kommunestørrelse, selv om man kan tenke seg at vurderingen kunne blitt forskjellig i store og små kommuner.

Som påkostning regnes utgifter som øker anleggsmiddelets bruksverdi, i motsetning til vedlikehold som skal opprettholde en standard på nivå den var opprinnelig. Det regnes som påkostning når et anleggsmiddel utvikles for å møte nye krav fra brukere eller fra offentlige myndigheter. Tiltak som fører eksempelvis en bygning til en annen stand eller bedre standard enn den var tidligere, regnes som påkostning. Med standard foreslås anleggsmidlets relative standard. Det vil si at tiltak som holder et anleggsmiddel innenfor samme standard kan innebære at anleggsmiddelet får en teknisk høyere kvalitet som følge av kvalitetsutviklingen over tid, uten at økningen i kvalitet tilsier at utgiften skal klassifiseres som påkostning.

Det regnes også som påkostning når det investeres i tiltak som utvikler potensialet i et anleggsmiddel. Dette kan være tiltak som endrer anleggsmiddelets funksjoner, arealbruk eller standard, samt arbeider som utføres for å heve attraktivitet og eller verdi. Vurderingen gjøres på tiltaksnivå. Tiltak som fører anleggsmiddelet til en annen standard eller verdi, er også påkostning.

Det er ellers viktig å understreke at påkostningen må være vesentlig, det vil si at utgiften må være på minimum kr 100 000. I tillegg må påkostningen være varig, det vil si en økonomisk levetid på minst 3 år. Anleggsmiddelet som sådan, etter påkostningen, må også ha en gjenværende levetid på minst tre år. Dette er altså de generelle kravene til en investering som sådan.

Nedenfor følger en total oversikt over alle foreslåtte investeringer i budsjett 2023 og fram til og med 2041:

Investeringer 2023-2041	Finansiering	2023	2024	2025	2026	2027-2031	2032-2035	2036-2041
Budsjett								
VA-Sanering	Selvkost/lån	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000			
Renseanlegg	Selvkost/lån	39 500 000	39 500 000					
Vannverk	Selvkost/lån					150 000 000		
Sum VAR		51 500 000	51 500 000	12 000 000	12 000 000	150 000 000	0	0
Ny Marker skole	Lån/fond	1 000 000	100 000 000	200 000 000	100 000 000			
Maskiner/utstyr TPM	Lån	1 000 000	300 000	300 000	300 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Asfaltering	Lån					6 000 000	6 000 000	6 000 000
Oppgraderinger bygg og anlegg	Lån	1 500 000	1 500 000	1 000 000	500 000			
Inventar alle virksomheter	Lån					2 000 000	2 000 000	2 000 000
IKT investeringer	Lån	2 800 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Oppgradering Marker rådhus	Lån			30 000 000				
Omsorgsboliger	Lån/tilskudd		x					
Demensboliger	Lån/tilskudd					x		
Ny korttidsavdeling	Lån/tilskudd							
Omsorgsteknologi	Lån/fond				500 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Bussoppstillingsplass	Lån/fond			5 000 000				
Ørje Torg	Lån/fond		30 000 000					
Pu boliger								
Flytting av dagsenteret på Tunet								
Brannstasjon	Lån/fond	?						
Nytt helsehus	Lån/fond		?					
Sum andre investeringer		6 300 000	133 800 000	238 300 000	103 300 000	15 200 000	15 200 000	15 200 000
Startlån	Lån	15 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	40 000 000	40 000 000	40 000 000
Sum startlån		15 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	40 000 000	40 000 000	40 000 000
Sum		72 800 000	195 300 000	260 300 000	125 300 000	205 200 000	55 200 000	55 200 000

I budsjettforslaget har rådmannen forutsatt låneopptak til VAR med til sammen kr 51 500 000, andre investeringer med kr 6 300 000 og startlån (videreutlån) kr 15 000 000.

Vi har i investeringsbudsjettet for 2023 foreslått å kutte investeringene til et minimum. Dette med bakgrunn i økte renter og betydelig økte priser på varer og tjenester. Vi opprettholder investeringen på nytt renseanlegg, men har ellers skjøvet/utsatt/utelatt andre investeringer i 2023. Reduserte investeringer i forhold til opprinnelig plan i budsjett og økonomiplan 2022-2025, gir en innsparing i renter og avdrag på kr 1 837 550 for 2023.

Vi foreslår et låneopptak på kr 15 000 000 til startlån (videreutlån), dette med bakgrunn i mange henvendelser fra barnefamilier om muligheter for startlån (videreutlån).

I økonomiplanperioden er flere av investeringene opprettholdt, men det knytter seg stor usikkerhet til dette fremover, med et stigende rentenivå, økte priser på varer og tjenester, kan det være behov for å revurdere flere av investeringene.

Eventuelt nytt helsehus og ny Brannstasjon er ikke tatt med i budsjett og økonomiplan for 2023-2026, da det er for stor usikkerhet når det gjelder tidspunkt og beløp.

Budsjettets ordinære avdrag er kr 14 600 000. Minste avdrag etter vekting er kr 8 725 972. Det vil si at det forutsettes mer i betalte avdrag enn det som er krevet etter vekting. Se vedlagte note til obligatorisk budsjettskjema 1 A for nærmere utregning.

Vi har også i dette budsjettokumentet satt opp en oversikt over planlagte investeringer fram til 2041. Noen av investeringene er vanskelig å tallfeste, og det er også noe usikkerhet til hvilket år det eventuelt blir gjennomført. Men, med stort vedlikeholdsetterslep, er det viktig å ha en oversikt over hva vi ser for oss av investeringer framover.

Det hadde vært ønskelig og finansiere noen av de framtidige investeringene ved bruk av fond. Dette for å redusere låneopptak og utgifter til renter og avdrag.

Følgende rentesatser er lagt til grunn ved beregning av renteutgifter for budsjett og økonomiplanperioden 2023-2026:

- 2023 – 4,65 %
- 2024 – 4,44 %
- 2025 – 4,30 %
- 2026 – 3,90 %

Tabellen nedenfor viser utviklingen i lånegjeld i budsjett og økonomiplanperioden inklusive lån til VAR-sektoren (selvkost):

Tekst	2022	2023	2024	2025	2026
Gjeld pr 01.01	300 405 768	380 960 768	423 615 768	589 638 268	814 403 268
Opptak av lån	93 800 000	57 800 000	185 300 000	250 300 000	165 300 000
Avdrag	13 245 000	15 145 000	19 277 500	25 535 000	29 667 500
Ny lånegjeld	380 960 768	423 615 768	589 638 268	814 403 268	950 035 768

Oversikten viser at ved foreslåtte investeringer vil lånegjelden nærme seg 1 mrd. kroner ved utgangen av 2026. Dette gir en økt belastning på driftskostnadene til renter og avdrag med til sammen kr 63 127 120!

Kommunens tjenesteområder

Under følger rapporter fra hvert tjenesteområde som sier noe om virksomhetene og oppgavene, virksomhetenes driftsbudsjett, muligheter og utfordringer knyttet til det, mål for virksomhetene for 2023 og økonomiplan driftsbudsjett, også her muligheter og utfordringer knyttet til det. Rapportene er skrevet av respektive virksomhetsledere.

6. Virksomhetenes budsjettkommentarer

6.1 Virksomhet: Oppvekst

Virksomheten og oppgavene

Helsestasjon og skolehelsetjenesten: Helsestasjon og skolehelsetjenesten gir tilbud til gravide, barn, unge og familier. Tjenestene tilbyr helsefremmende og forebyggende oppfølging. Dette omfatter faste konsultasjoner, barnevaksinering, helseopplysning og oppfølging ved behov. I tillegg er det ilagt ansvar for vaksinering i forbindelse med korona og influensa.

Det videreføres prosjektmidler med 50 prosent helsesykepleier for styrking av tilgjengelighet fra helsestasjon i skolen og på ettermiddagstid (midler fra Helsedirektoratet (3-årig prosjekt).

Barnevern: Barnevernet skal bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår. Fokus på primæroppgavene og barnevernsreformen. Prosjektet i SmartKom videreføres etter intensjonen.

Barnehage: Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal være trygg og ha kvalifiserte og omsorgsfulle ansatte. En trygg og god barnehage som gir alle barn gode muligheter til å utvikle språklige og sosiale ferdigheter er en forutsetning for dette. Fokusområde kompetanseheving realfag i samarbeid med HiØ.

Skole: Opplæringa i skole skal, i samarbeid og forståelse med hjemmet, åpne dører mot verden og framtiden og gi elevene og lærlingene historisk og kulturell innsikt og forankring.

Fokus på primæroppgavene, herunder spesielt lesing i alle fag (bl.a. samarbeid med HIØ) og bibliotek, Fagfornyelsen (vurdering for læring) og inkluderende læringsmiljø.

Spesialpedagog barnehage: Spesialpedagogen observerer, veileder både den kommunale og de to private barnehagene i kommunen. Fagområdet er innenfor spesialpedagogikk og hvordan vi voksne; foreldre og barnehagepersonell kan hjelpe/styrke barnet best mulig.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	63 988 121	67 548 781	70 284 479
Driftsutgifter	23 973 298	14 150 425	15 500 253
Bruttoramme	87 961 419	81 699 206	85 784 732
Driftsinntekter	-20 188 098	-11 857 929	-9 984 732
Nettoramme	67 773 320	69 841 277	75 800 000

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Virksomhet oppvekst ble dannet for å styrke fagmiljøet; tverrfaglighet og god samhandling mellom tjenestene – for å kunne sette inn tiltak så tidlig som mulig til det beste for barnet/innbyggeren. Oppgavene og virksomheten er kompleks og omfattende; for virksomhetsleder har det vært utfordrende med stort frafall/fravær i ledergruppa – dvs. at det har blitt mer driftsoppgaver enn

utviklingsoppgaver. I tillegg har virksomhetsleder med seg oppgavene som rådgiver barnehage og skole hadde tidligere, dvs. at det er mange oppgaver som er rene driftsoppgaver/en del som kunne vært delegert til barnehagen (stort behov avdelingsleder/utvidet tid til stedfortreder).

Det må ryddes i oppgaver, forventninger og hva som skal gjennomføres. Slik det er per i dag – er det mer drift enn samhandling og utvikling av tjenestene vi gir i fellesskap til innbyggerne våre. Avdelingene leverer meget god kvalitet på tjenestene sine og det er stort fokus på profesjonalitet og skape gode tjenester for innbyggerne våre.

Budsjett 2023 har store utfordringer. Virksomhet oppvekst vil få utfordringer med å holde budsjettet for alle områdene, men barnevernet er spesielt utsatt pga. mange nye saker.

- Barnehage drifter etter bemanningsnorm. Utfordring med at staten gir reduksjon i foreldrebetaling og kjernetid – uten at dette blir kompensert. Må øke kostpris på barnehagen, da vi har underskudd på matbudsjettet for 2022. Matpriser har steget og vi har ikke endret gebyr for kost på flere år
- Ønske om å opprette avdelingsleder, 50 % stilling. Har stedfortreder per i dag, men det er ikke definerte arbeidsoppgaver eller avklart kompensasjon for dette. Med en 5. avdelings barnehage bør det være en avdelingsleder/stedfortreder som kan ivareta Visma barnehage (frigjør Virksomhetsleder for en del driftsoppgaver), rapporteringer osv. I tillegg bør styrer ha en avdelingsleder og dele lederoppgaver med, da det er mange ansatte, foreldre og barn som skal ivaretas – samtidig som en skal drive utvikling. Barnehagen vil bli mindre sårbar også og en vil ha en styrket lederprofil inn mot alle oppgavene som skal løses
- Det er lagt inn to uker fellesferie/stengt barnehage (besparelser på ferievikarer).
- Det er lagt inn besparelser på 1 time kortere åpningstid, noe besparelser på bemanning.
- Det er lagt inn økning i kostpenger for barnehage

Skole drifter etter bemanningsnorm. SFO har mange barn og drifter godt, økt bemanning pga. statlig vedtak om gratis SFO for 1. trinn. Utfordring også her at det er gitt reduksjon i foreldrebetaling og gratis for et enkelt årskull - uten at dette blir kompensert.

- Ønske å øke IKT-stilling med 10 % (fra 50 % til 60 %). Behovet er realistisk på 100 % da maskinparken er på 400 enheter og det er stort behov for vedlikehold, drift og innkjøp av PCer
- Vedtak i kommunestyret – Polentur, leirskole er lagt inn i budsjett
- Undervisningsmaterieell bør minimum ligge på kr. 500.000, - per år. Utsifting av bøker m.m. Ikke rom for det i budsjett for 2023
- Det er lagt inn økning oppholdsbetaling for SFO for 2023

Barnevern driftes med høyere kostnader enn sammenlignbare kommuner iht. KOSTRA. Ut fra ressursene kommunen har og barnevernsreformen vil det være en utfordring å redusere bemanningen, både med tanke på faglighet og sårbarhet med et lite kontor. Det pålegges flere oppgaver til kommunen og vi har allerede utfordringer med å løse de oppgavene med den bemanningen vi har. I tillegg er det pålagt kommunene å jobbe mer forebyggende og det vil være vanskelig å tilrettelegge for det med den bemanningen vi har per i dag.

- Det er ønskelig og behov for å beholde bemanningen vi har per i dag, både i forhold til barnevernsreformen hvor det legges flere oppgaver til kommunen og at kommunen må beholde kompetansen for å kunne ivareta lovverket. Hvis det blir få ansatte, blir tjenesten

ekstrem sårbar og i perioder med mange nye saker – vil en ikke klare å forholde seg til frister og ansatte vil ikke kunne være så tett på i sakene som Marker kommune er gode på.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten drifter også godt iht. KOSTRA-tall og sammenlignbare kommuner. Bemanningen er OK ut fra oppgavene som normalt skal løses. Blir det massevaksinering for eksempel pga. pandemi og vaksineringen fortsatt skal legges til helsestasjon, så må det opp bemannes - både av frivillige og flere ansatte. Styrkingen vi har i form av prosjektmidler til skolehelsetjenesten er viktig bidragsyter inn i arbeidet med forebygging hos barn og unge, styrking av tilbudet til ungdom.

- Det er ønskelig å styrke arbeidet rundt barn og unge med 10 % legestilling (fra 10 % til 20 %), bl.a. for å gjennomføre legeundersøkelser jfr. råd fra Helsedirektoratet

Interkommunale avtaler

- Barnevernsvakt
- Tilsyn miljørettet helsevern barnehager og skole – ny avtale ikke avklart
- Tilsyn med barnehager – avtale ikke avklart. Jobbes med å få på plass en avtale i SmartKom-samarbeidet

Mål for virksomheten 2023

Visjon	Mulighetene er mange				
Hovedmål	Fornøyde innbyggere Utnytte vårt potensiale Opprettholde vårt lokalsamfunn				
Forankring i bærekraft-målene					
Satsings-områder	Trygt oppvekstmiljø	Fremtidens eldreomsorg	Klima og miljø	Næring og samfunn	Robust organisering
	Barn og unge i Marker skal leve i et oppvekstmiljø som fremmer inkludering, toleranse, vennskap og respekt. Alle arenaer der barn og unge ferdes skal stå samlet og samarbeide om dette	Marker er en aldersvennlig kommune som bidrar til at de eldste innbyggerne mestrer sine liv på best mulig måte og opplever en utsatt skrøpeligheit.	Marker skal ha en miljøvennlig utvikling for å verne naturen, styrke folkehelsen og bidra til å nå globale mål om et grønt skifte.	Marker kommune fyller rollen som en tydelig samfunns- og næringsutvikling saktør hvor både politikere og medarbeidere bidrar til å realisere aktiv og ambisiøs samfunns- og næringsutvikling.	Omdømme: Marker kommune har gode fagmiljøer som tiltrekker seg ønsket kompetanse Drift: Marker kommune drifter sine tjenester effektivt, økonomisk og med god kvalitet, uten å slite ut

					organisasjonens ressurser Utvikling: Marker kommune har et kontinuerlig fokus på forbedring, utvikling og innovasjon for å sikre framtidig bærekraft
Virksomhetens resultatmål	<p>Arbeide systematisk for å gi alle barn og unge like muligheter og hindre utenforskap, med fokus på tverrfaglig kompetanse og tidlig innsats</p> <p>Sikre at alle barn og unge oppnår basiskompetanse som gir et godt grunnlag for voksenlivet</p> <p>Legge til rette for at alle barn og unge kan delta likeverdig i samfunnet – legge til rette for deltakelse i organisert- og uorganisert fritids-, kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter. Sikre mangfold og inkludering på tvers av funksjonsnivå,</p>	Stimulere til hverdagsaktivitet gjennom å sikre gode friområder og rekreasjonsarealer.	Nærområder og møteplasser skal være tilgjengelig for alle.	God utdanning og kompetanse. Attraktive/gode nærmiljø bgh. og skole	Vi skal jobbe for at våre innbyggere opplever profesjonalitet og faglig gode tjenester. Slik skaper vi et godt omdømme og skaper utvikling av tjenestene.

	<p>etnisitet, religion, seksuell legning, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk</p> <p>Barnevern skal forebygge mest mulig sammen med barnehage, skole og helsestasjon. Tett samarbeid med psykisk helse</p> <p>Helsestasjon skal så tidlig som mulig gi signaler om foreldre/barn som sliter, dette for å kunne sette inn tiltak så tidlig som mulig</p>				
Virksomhetens delmål	<p>Jobbe med MOT – skape robuste og trygge barn og unge</p> <p>Tidlig innsats – jobbe for å gi barn/barnefamilier i kommunen rett hjelp til rett tid, iht. Marker modellen/BTI-modellen,</p>	<p>Være med på å lære barn og bruke naturen, bli glad i å være ute</p>	<p>Være med å tilrettelegge for at innbyggerne kan velge miljøvennlig, bl.a. med å lære om kildesortering</p>	<p>Være med på å sikre profesjonalitet i fagområdene. Frem snakke og lære om ulike nærmiljø i kommunen. Historie og “røtter” er viktig for barn/unge å lære om – for å kunne videreutvikle samfunnet vi lever i.</p>	<p>Raushet, trygghet og respekt skal gjennomsyre organisasjonen vår - slik ivaretar vi helheten med å jobbe sammen, reflektere over egen praksis, videreutvikle tjenestene og skape et godt samfunn for våre innbyggere.</p>
Trygghet, trivsel og respekt					

Ønske om å få til:

Spes.ped. barnehage skal brukes av helsestasjon ved kontroller – tilbys et kontor som foreldre med spm. kan gå inn til. Samarbeid med barnevernet; hjelpelig med observasjon/veiledning i bhg. og skole. Fortsetter med å prioriter barnehagene til observasjon, veiledning, kursing, organiserer møter med PPT, psykisk helse og BUP.

Skal være med i overgang barnehage – skole, dette for å trygge barn som eventuelt har behov for noen kjente i overgangssituasjoner

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	63 988 121	67 548 781	70 284 479	67 013 321	66 525 342	66 656 100
Driftsutgifter	23 973 298	14 150 425	15 500 253	11 717 304	11 261 584	10 054 447
Bruttoramme	87 961 419	81 699 206	85 784 732	78 730 625	77 786 926	76 710 547
Driftsinntekter	-20 188 098	-11 857 929	-9 984 732	-8 730 624	-8 786 925	-8 710 546
Nettoramme	67 773 320	69 841 277	75 800 000	70 000 001	69 000 001	68 000 001

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Virksomhet oppvekst leverer gode tjenester til våre innbyggere per i dag, selv om vi har en del ønsker for budsjettene fremover som vi mener vil gi en økt kvalitet på tjenestene fremover.

Virksomhet oppvekst har mange muligheter fremover, først og fremst med samarbeid på tvers av fagområdene og da med spesielt fokus på forebygging. Her har kommunen et stort ansvar for hvordan vi kan komme tidligere inn hos familier som strever og hvordan vi skal jobbe fremover med forebygging. Her må vi prøve å tenke nytt, involvere flere og ikke minst jobbe systematisk.

Barnehage, skole og helsestasjon drifter økonomisk innenfor sammenlignbare kommuner og iht. KOSTRA tall.

Barnevernet drifter økonomisk høyt i forhold til sammenlignbare kommuner iht. KOSTRA tall. Per i dag er det flere kommuner i SmartKom-samarbeidet som øker stillinger i barnevernet pga. at de ikke klarer å løse oppgavene iht. lovverk.

Barnevernet i Marker har på et halvt år fått mange nye saker og det har vært krevende å stå i - både for ansatte og økonomisk vil en for 2023 og fremover i årene som kommer få store utgifter på ulike vedtak. I tillegg er barnevernet inne i en reform – som legger kommunene flere oppgaver, mer samarbeid og arbeid på tvers i SmartKom-samarbeidet. Det er positivt med samarbeid og samhandling med ulike barneverntjenester og med andre fagområder, men det krever også at en bruker mer tid. I tillegg legges oppgaver som før ble gjennomført av BUFDIR ut til kommunene. En ser vel at barnevernet er det fagområdet som endrer seg mest innenfor virksomhet oppvekst og at det er stor variasjon i saksmengden – vanskelig å bemanne ned/opp med bakgrunn i antall saker og i tillegg for å sikre god kompetanse i tjenesten.

Budsjett og ønsker for 2023, 2024 og fremover skaper uro i forhold til at en har urealistiske budsjett og vi ser at vi må drifte på “nødbluss” i forhold til å opprettholde tjenester for barn og unge som er

fremtiden til Marker kommune. Budsjettet for 2023 og fremover gir lite handlingsrom, både for samhandling med andre, kurs/oppdatering og utvikling av gode tjenester til beste for brukerne. PCer, bøker og materiell til barn og unge. Fremover i økonomiperioden vil det bli enda strammere økonomisk, og det blir utfordrende å se muligheter - både i forhold til utvikling og i forhold til realistiske budsjett.

6.2 Virksomhet: Familie og helse

Virksomheten og oppgavene

Virksomheten skal gi helsetjenester som fastlege, psykisk helse/rus og fysio/ergotjenester som alle er lovpålagte tjenester til innbyggerne.

Behovene som skal dekkes er stadig økende, og prioriteringer og tilrettelegginger for å gi et godt nok tjenestetilbud er avdelingens utfordring i hverdagen.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	10 440 007	10 309 339	10 854 798
Driftsutgifter	4 692 911	3 736 706	4 485 852
Bruttoramme	15 132 918	14 046 045	15 340 650
Driftsinntekter	-4 377 683	-1 546 045	-1 540 650
Nettoramme	10 755 235	12 500 000	13 800 000

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Innenfor de rammer som er gitt skal virksomheten kunne opprettholde de tjenester som er allerede i dag. Med et stadig økende pasienttrykk på alle avdelinger, vil det måtte forventes ventelister.

Mulighetene er i hovedsak å gi gode nok tjenester til befolkningen fra 0-100 år innen psykisk helse/rus. Det skal være et lavterskeltilbud hvor det er mulig å få komme til kartlegging og samtale innen relativt kort tid, for å kunne forebygge alvorlig psykisk uhelse. Det er flere tiltak/verktøy innen psykisk helse som ikke er mulig å tilby, da det er et begrenset antall fagpersoner i tjenesten. Psykisk helse/rus har fra 2022 fått tillagt oppgaven som rådgivende enhet for russaker, som kommunen er blitt pålagt å ha.

For å kunne opprettholde den lovpålagte tjenesten som psykolog er, må stillingen utvides til 100% Det er ikke mulig å rekruttere til 50% psykologstilling, og det er ikke mulig å få til økningen innenfor rammen som er gitt. Det bes om at dette blir vurdert som et viktig tiltak for å møte innbyggernes behov. Uten psykologstillingen vil det være nok et tiltak som ikke kan tilbys innenfor tjenesten psykisk helse/rus pga manglende fagressurser.

Innenfor fysio/ergotjenesten er det 1 årsverk ergoterapi og 2,4 årsverk fysioterapi som må prioritere sterkt innenfor de behov som er i befolkningen. 0,4 årsverk er til barn//unge. Det er viktig og mulig å opprettholde et Frisklivstilbud i samarbeid med private aktører som Family Sport. Dette er et godt forebyggende tiltak for å hindre ytterligere skrøpeligheit, som må prioriteres. En stor del av tjenesten er rehabilitering og hverdagsrehabilitering. Innenfor rammen er det ikke mulig å prioritere fysioterapi inne på sykehjemsavdelingene.

Lokalene til fysioterapi og treningsrom er for små, og det er derfor nødvendig å ha et samarbeid med Family Sport og store salen på Rådhuset for trening.

Legekantoret har gradvis økt i antall leger, helsesekretærer og arbeidsoppgaver/ oppgaveoverføring (samhandlingsreformen). Det er i dagens lokaler ikke mulig å drifte med hensiktsmessig pasientflyt eller i henhold til helsepersonelloven, pasientrettighetsloven eller arbeidsmiljøloven. Det er derfor et stort behov for at legekantoret får nye tilpassede lokaler. Driftsutgiftene til kantoret generelt er økt, og det er gitt en viss økning til dette i rammen.

I tillegg er det behov for å styrke tjenesten med ressurser til stabiliserende faktorer for å beholde fastlegene. Det har blitt store belastninger knyttet til fastlegeoppgavene, slik at kommunene må ta grep og tilby legene betingelser som gjør at de vil bli værende. Marker kommune må konkurrere med andre kommuner om de samme legene. Det er nå ingen ledige pasientplasser hos fastlegene vi har, og det er stort behov for å rekruttere 50% fastlege. Rekrutteringsmessig ville det være enklere å få til ved å kombinere denne med stilling til økt sykehjems- og skolehelselege, som det også er varslet behov for.

Mål for virksomheten 2023

Visjon	Mulighetene er mange				
Hovedmål	Fornøyde innbyggere Utnytte vårt potensiale Opprettholde vårt lokalsamfunn				
Forankring i bærekraftmålene					
Satsingsområder	Trygt oppvekstmiljø	Fremtidens eldreomsorg	Klima og miljø	Næring og samfunn	Robust organisering
	Barn og unge i Marker skal leve i et oppvekstmiljø som fremmer inkludering, toleranse, vennskap og respekt. Alle arenaer der barn og unge ferdes skal stå samlet og samarbeide om dette	Marker er en aldersvennlig kommune som bidrar til at de eldste innbyggerne mestrer sine liv på best mulig måte og opplever en utsatt skrøpeligheit.	Marker skal ha en miljøvennlig utvikling for å verne naturen, styrke folkehelsen og bidra til å nå globale mål om et grønt skifte.	Marker kommune fyller rollen som en tydelig samfunns- og næringsutviklingsaktør hvor både politikere og medarbeidere bidrar til å realisere aktiv og ambisiøs samfunns- og næringsutvikling.	Omdømme: Marker kommune har gode fagmiljøer som tiltrekker seg ønsket kompetanse Drift: Marker kommune drifter sine tjenester effektivt, økonomisk og med god kvalitet, uten å slite ut organisasjonens ressurser Utvikling: Marker kommune har et kontinuerlig fokus på forbedring,

					utvikling og innovasjon for å sikre framtidig bærekraft
Virksomhetens resultatmål	Tilrettelegge og gi gode helsetjenester for barn og unge	Gi helsetjenester tilpasset alle aldersgrupper	Alle helsetjenester skal ses fra et folkehelseperspektiv	Tilrettelegge helsetjenesten i tråd med samfunnsutviklingen	Beholde og videreutvikle helsefaglig kompetanse
Virksomhetens delmål	<ul style="list-style-type: none">* Gi oppfølging og samtaler innenfor psykisk helse/Rus spesielt tilpasset barn* Gi fysio/ergoterapi spesielt tilpasset barn* Redusere unges utfordringer jf. Folkehelseprofil* Gjennom forpliktende samarbeid med andre instanser, gi gode helsetjenester	<ul style="list-style-type: none">* Forebygge og utsette skrøpeligheit gjennom - Frisklivs- og folkehelse-tiltak og - Rehabilitering innenfor fysio/ergotjenesten* Psykisk helse/Rus være rustet for å møte endrede utfordringer innen den eldre befolkning som f.eks. alkoholrelaterte Skader/utfordringer* Tilby aktivitets-tilbud for innbyggere med psykisk helse/rus-utfordringer	<ul style="list-style-type: none">* Tilrettelegge og opprettholde for nye folkehelse-tiltak* Opprette mestringstilbud innen smerte/KOLS/hjerte-kar, jf. Folkehelseprofil	<ul style="list-style-type: none">* Etablere nytt tilpasset, universelt utformet legekontor* Tilrettelegge for mer egnede lokaler for fysio/ergoterapi tjenesten	<ul style="list-style-type: none">* Beholde og rekruttere ved behov fastleger, psykisk helsepersonell og fysio/ergo-kompetanse* Sikre tilstrekkelig ressurser til å opprettholde gode helsetjenester* Utvikle helsetjenesten i tråd med demografiske og helsemessige utfordringer* Kunne ta imot pasienter tidligere fra spesialisthelsetjenesten* Sikre kompetanseutvikling/heving* Godt ledede tjenester med faglig fokus, som kan ta ut effekter av f.eks. utvikling og samarbeid.
Trygghet, trivsel og respekt					

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	10 440 007	10 309 339	10 854 798	10 854 798	10 854 798	10 854 798
Driftsutgifter	4 692 911	3 736 706	4 485 852	4 485 801	4 485 801	3 685 801
Bruttoramme	15 132 918	14 046 045	15 340 650	15 340 599	15 340 599	14 540 599
Driftsinntekter	-4 377 683	-1 546 045	-1 540 650	-1 540 600	-1 540 600	-1 540 600
Nettoramme	10 755 235	12 500 000	13 800 000	13 799 999	13 799 999	12 999 999

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Ved lavere rammer framover vil det være reduksjon i stillinger som er eneste mulighet, da driftsutgifter for øvrig er relativt små.

Befolkningssammensetningen i Marker tilsier ikke at behovene for tjenester innenfor helsetjenestene blir mindre. Vi har et økende antall eldre, og statistikk viser at det er mange innbyggere med uføretrygd, også blant de yngste.

Ut fra demografi og folkehelseprofil, vil det i kommende år være behov for økte helsetjenester. Det er svært viktig å ha fokus på og ha ressurser til forebyggende aktivitet for å utsette innbyggernes skrøpeligheit og mulighet for å klare seg selv, og redusere behov for mer ressurskrevende tjenester.

6.3 Virksomhet: NAV

Virksomheten og oppgavene

NAV Skiptvet Marker gir tjenester etter sosialtjenesteloven og gjeldsrådgivning. Det innebærer også tjenester og ytelser som kvalifiseringsprogram. Marker drifter den kommunale delen av NAV med refusjon av utgifter fra Skiptvet. Samarbeidet mellom kommunene gir et bredere faglig og robust NAV-kontor for innbyggerne.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	3 768 870	5 474 530	8 134 307
Driftsutgifter	3 904 030	6 159 470	6 076 693
Brutoramme	7 672 900	11 634 000	14 211 000
Driftsinntekter	-3 780 873	-6 034 000	-8 611 000
Nettoramme	3 892 027	5 600 000	5 600 000

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Innenfor budsjettrammen vil det jobbes videre med å sikre innbyggere økonomisk trygghet gjennom økonomisk sosialhjelp, veiledning og økonomisk rådgivning. Det er et mål at økonomisk sosialhjelp kun skal være for en kortere periode. For enkelte kan det måtte være et supplement til annen inntekt eller ytelser over lengre tid.

Utgiftene til økonomisk sosialhjelp kan bli større neste år da det nå ikke lenger er tillatt å se barnetrygd som en inntekt. De økonomiske utfordringene for innbyggere vil bli vanskeligere med høye strømutfgifter og generelt høyere levekostnader.

Mottak av flyktninger generer inntekter de 5 første årene. Men kvalifisering for arbeid og økonomisk selvstendighet kan gå utover denne tiden, og dermed kreve økte økonomiske utbetalinger.

Uten økning i rammen til NAV vil det ikke være mulig å utøke med stilling som kan jobbe enda tettere med å få innbyggere ut i arbeid.

Mål for virksomheten 2023

Visjon	Mulighetene er mange				
Hovedmål	Fornøyde innbyggere Utnytte vårt potensiale Opprettholde vårt lokalsamfunn				
Forankring i bærekraftmålene					
Satsingsområder	Trygt oppvekstmiljø	Fremtidens eldreomsorg	Klima og miljø	Næring og samfunn	Robust organisering

	Barn og unge i Marker skal leve i et oppvekstmiljø som fremmer inkludering, toleranse, vennskap og respekt. Alle arenaer der barn og unge ferdes skal stå samlet og samarbeide om dette	Marker er en aldersvennlig kommune som bidrar til at de eldste innbyggerne mestrer sine liv på best mulig måte og opplever en utsatt skrøpelighet.	Marker skal ha en miljøvennlig utvikling for å verne naturen, styrke folkehelsen og bidra til å nå globale mål om et grønt skifte.	Marker kommune fyller rollen som en tydelig samfunns- og næringsutvikling saktør hvor både politikere og medarbeidere bidrar til å realisere aktiv og ambisiøs samfunns- og næringsutvikling.	Omdømme: Marker kommune har gode fagmiljøer som tiltrekker seg ønsket kompetanse Drift: Marker kommune drifter sine tjenester effektivt, økonomisk og med god kvalitet, uten å slite ut organisasjonens ressurser Utvikling: Marker kommune har et kontinuerlig fokus på forbedring, utvikling og innovasjon for å sikre framtidig bærekraft
Virksomhetens resultatmål	Sørge for økonomisk trygghet for barnefamilier	Sørge for økonomisk trygghet for innbyggere i alle aldersgrupper	Sørge for økonomisk rådgivning for å forebygge store økonomiske utfordringer	Sørge for samarbeid mellom NAV og næringslivet i kommunen	Sikre kvalifiserte medarbeidere
Virksomhetens delmål	God kartlegging av barns behov i familier avhengig av økonomisk sosialhjelp Sørge for overgang til arbeid eller andre ytelser for å hindre langtidsmottagere av økonomisk sosialhjelp	Gi veiledning og tilrettelegge for økonomisk trygghet Gi tilgang til veiledning for ikke-digitale innbyggere	Gi økonomisk rådgivning og veiledning	Koble arbeidssøkere til arbeidsplasser Tilrettelegge for arbeidsutprøving Sette vilkår om aktivitet for unge med økonomisk sosialhjelp	Gjennom interkommunalt samarbeid sikre tilstrekkelig antall fagpersoner
Trygghet, trivsel og respekt					

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	3 768 870	5 474 530	8 134 307	6 773 000	6 434 307	6 284 307
Driftsutgifter	3 904 030	6 159 470	6 076 693	6 136 000	5 602 693	5 252 693
Brutoramme	7 672 900	11 634 000	14 211 000	12 909 000	12 037 000	11 537 000
Driftsinntekter	-3 780 873	-6 034 000	-8 611 000	-7 909 000	-7 037 000	-7 037 000
Nettoramme	3 892 027	5 600 000	5 600 000	5 000 000	5 000 000	4 500 000

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Med økende utgifter for innbyggere på alle områder innenfor bo- og livsopphold, vil det kunne bli flere som kommer innenfor målgruppen med behov for økonomisk sosialhjelp. Det er ytelser som vil måtte gis uavhengig av økonomiske rammer.

Fokuset må hele tiden være å sikre innbyggeres økonomiske trygghet gjennom råd og veiledning, og direkte økonomisk hjelp.

6.4 Virksomhet: Omsorg

Virksomheten og oppgavene

Tilby kommunens innbyggere trygge og gode pleie- og omsorgstjenester i tråd med lovverket. Ta godt vare på ansatte og fremstå som en attraktiv arbeidsgiver.

Arbeidsoppgaver:

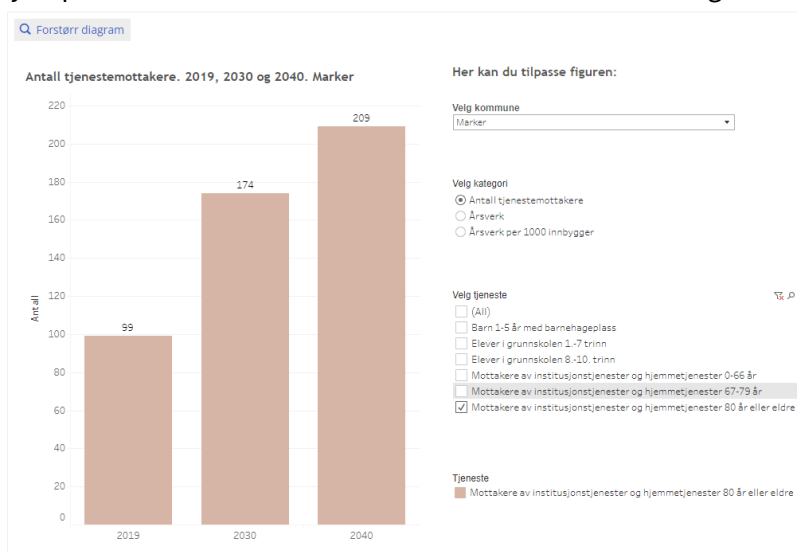
Psykisk utviklingshemmede	Hjemmehjelp
Administrasjon	Dagavdeling
Bogruppe 1-2 Somatisk	Kjøkken
Bogruppe 3-4 Demens	Kantine
Nattevakter	Støttekontakt
Hjemmetjenesten	Omsorgslønn
Bogruppe 5 Korttid/rehab	Avlastning
BPA	

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	71 305 322	69 770 791	71 714 191
Driftsutgifter	14 261 781	10 466 000	13 759 900
Bruttoramme	85 567 103	80 236 791	85 474 091
Driftsinntekter	-20 279 156	-16 036 790	-16 974 091
Nettoramme	65 287 946	64 200 001	68 500 000

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

De neste 20 årene skal antallet tjenestemottakere over 80 år dobles. ([Tjenestebehov Regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)) Etter sommeren registrerer vi en markert endring i tjenestebehovet og det kan tyde på at vi nå merker for alvor konsekvenser av eldrebølgen.

Korttidsavdelingen har i hele sommer og høst opplevd at Sykehuset Østfold (SØ) skriver ut meget dårlige pasienter. I perioder har vi balansert på grensen til forsvarlighetskravet da det har blitt stilt

for store medisinsk kompetansekrav til personalet. I disse periodene har vi forsterket bemanningen med både helsefag og sykepleier, i tillegg har sykehjemslegen vært tilgjengelig utover hva vi kan forvente. En forsterkning av sykepleierfaget i løpet av 2023 på korttidsavdelingen kan bli nødvendig.

Hjemmesykepleien klarer i rolige perioder å bistå noe i korttidsavdelingen, men dette er ikke en ressurs som er stabil nok for avdelingen. På kvelder og i helgene er det en sykepleier på vakt og som har sykepleieansvaret for både korttidsavdelingens ti pasienter og alle hjemmeboende. Dette har i sommer og høst vært en av de største utfordringene og som gjør at vi beveger oss i grenseland for hva som er forsvarlig.

Per i dag er det ikke mulig å si akkurat når vi må øke bemanningen i hjemmesykepleien eller på korttidsavdelingen. Et behov starter normalt med bruk av variabel lønn som på et tidspunkt gjøres om til fast lønn. Virksomheten har ikke budsjettert med økning i fastlønnsbudsjettet i 2023.

Sykehjemmets avdelinger er noe mer forutsigbare, men her må det også bemannes opp i noen tilfeller. Tung pleie eller utagerende demens er eksempler som ofte kan kreve økt ressursinnsats. Virksomheten budsjetterer ikke med store utgifter til 1:1 bemanning og ekstra innleie som går over tid.

Nattjenesten er også et usikkerhetsmoment. Grunnbemanningen med to ansatte «inne» og to «ute» er god nok under normale forhold. De gangene vi har leid inn ekstra har stort sett vært da skjermet avdeling har urolige pasienter om natten. Det største usikkerhetsmomentet fremover er sykepleiertjenesten der en av fire på natt er sykepleier. Dersom sykepleier er ute i bygda på oppdrag og det skjer noe på MBSS kan reiseveien tilbake bli kritisk. Nattjenesten er den mest sårbare og kostbare tjenesten vi har per i dag.

Hverdagsrehabilitering har pågått som prosjekt i over to år og avsluttes 31/12-22. I årets budsjettforslag er dessverre ikke prosjektet videreført. Resultatene fra prosjektet er veldokumentert, det er derfor et tap for innbyggerne, hjemmebaserte tjenester og korttidsavdelingen at tilbudet ikke blir videreført.

«Tunet dagsenter» for utviklingshemmede har bemerkninger knyttet til brannvarslingsanlegget og det er usikkert hvor lenge vi får lov til å benytte lokalene. Vi får også signaler om at det vil bli søkt plass til brukere som vil krever økt bemanning. Utviklingshemmede har krav på dagtilbud.

Refusjon for storbrukere en stor og viktig inntektspost som vil gi ca. 4 mkr i refusjoner i 2023. Inntektene er ustabile ettersom de er knyttet til enkeltpasienter.

Etter over to år med pandemi har virksomheten gjort et stort arbeid innenfor beredskapsområdet. Mange nyttige erfaringer er gjort og mye planverk er på plass, men sårbarheten er i stor grad uforandret. Virksomheten bør jobbe for en mer robust bemanning som kan takle flere kriser samtidig.

Den foreslåtte budsjetttrammen har i hovedsak finansiert en underdekning og etterslep fra tidligere år. De største postene som er dekket inn er:

- Mindre inntekter for utleie av korttidsplasser.
- Justering av variabel lønn (korttidsfravær), og refusjon fra sykefravær over 16 dager. 2022 har vist lavere langtidsfravær og høyere korttidsfravær. Det gjør utslag i variabel lønn og refusjoner.
- Utgifter til omsorgslønn, støttekontakt og avlastning.
- Økte utgifter lønnsutgifter, medisinske forbruksartikler, lisenser, medisiner og mat.

Mulighetene

- Økt tilsynslege ved sykehjemmet.
- Barnekoordinator.
- Demenskontakt.

Vi har ikke satt av midler til:

- Økt grunnbemanning.
- Beredskap/krisehåndtering.
- Hverdagsrehabilitering.
- Demensteam.
- Miljøarbeidertjeneste/boveiledertjeneste.
- Nattbemanning.
- Frivillighet.

De største usikkerhetene:

- Inntekter for «storbrukere».
- Tunet dagsenter for utviklingshemmede.

Mål for virksomheten 2023

Visjon	Mulighetene er mange				
Hovedmål	Fornøyde innbyggere Utnytte vårt potensiale Opprettholde vårt lokalsamfunn				
Forankring i bærekraftmålene					
Satsingsområder	Trygt oppvekstmiljø	Fremtidens eldreomsorg	Klima og miljø	Næring og samfunn	Robust organisering
	Barn og unge i Marker skal leve i et oppvekstmiljø som fremmer inkludering, toleranse, vennskap og respekt. Alle arenaer der barn og unge ferdes skal stå samlet og	Marker er en aldersvennlig kommune som bidrar til at de eldste innbyggerne mestrer sine liv på best mulig måte og opplever en utsatt skrøpeligheit.	Marker skal ha en miljøvennlig utvikling for å verne naturen, styrke folkehelsen og bidra til å nå globale mål om et grønt skifte.	Marker kommune fyller rollen som en tydelig samfunns- og næringsutvikling saktør hvor både politikere og medarbeidere bidrar til å realisere aktiv og ambisiøs	Omdømme: Marker kommune har gode fagmiljøer som tiltrekker seg ønsket kompetanse Drift: Marker kommune drifter sine tjenester effektivt, økonomisk og

	samarbeide om dette			samfunns- og næringsutvikling.	med god kvalitet, uten å slite ut organisasjonens ressurser Utvikling: Marker kommune har et kontinuerlig fokus på forbedring, utvikling og innovasjon for å sikre framtidig bærekraft
Virksomhetens resultatmål					
Virksomhetens delmål					
Trygghet, trivsel og respekt					

Virksomhetens resultatmål:

- Brukerundersøkelse med gjennomsnitt 5,0 av 6,0 som er toppkarakter
- 10-faktor minimum 4,5 på følgende faktorer, hvor 5 er toppkarakter:
 - Bruk av kompetanse hjemme tjenester.
 - Bruk av kompetanse institusjon.
 - Mestringsorientert ledelse hj.tj.
 - Mestringsorientert ledelse institusjon.
- Sykefravær under 10 %, der korttidsfraværet ikke utgjør mer enn 2 %.
- Omdømme – minst fem positive saker/omtaler i lokalavisen årlig.

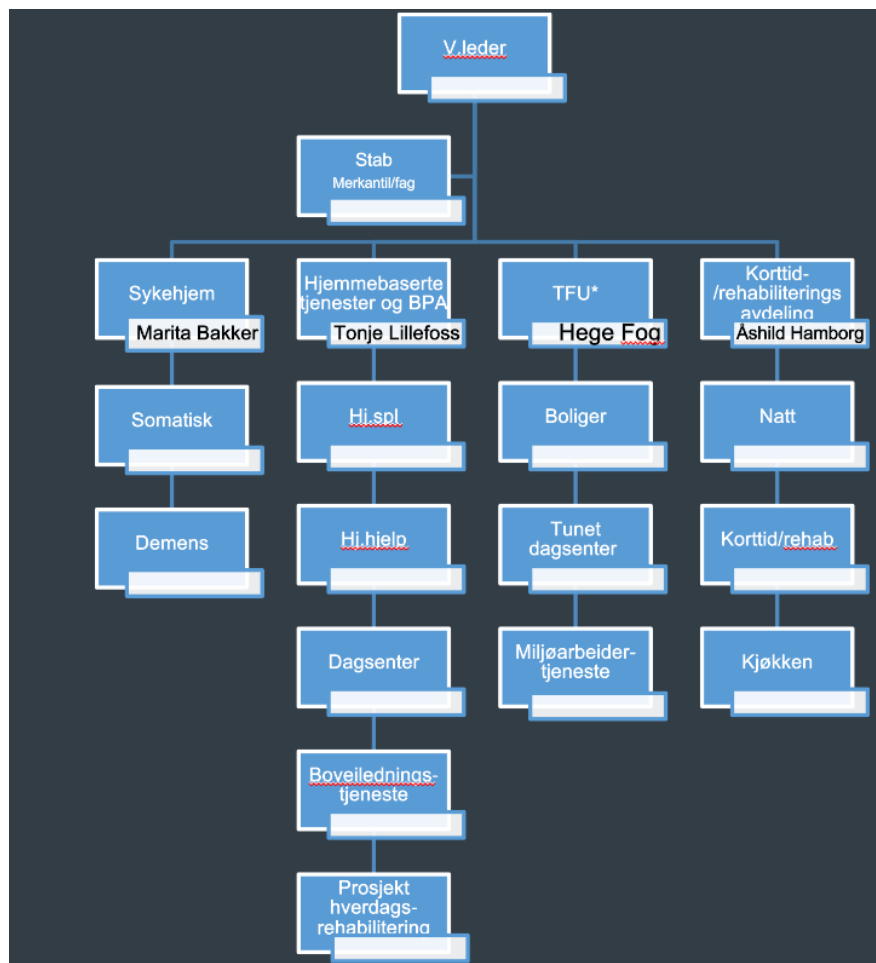
Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	71 305 322	69 770 791	71 714 191	71 714 191	71 714 191	71 714 191
Driftsutgifter	14 261 781	10 466 000	13 759 900	13 673 417	14 248 490	14 794 228
Bruttoramme	85 567 103	80 236 791	85 474 091	85 387 608	85 962 681	86 508 419
Driftsinntekter	-20 279 156	-16 036 790	-16 974 091	-16 387 608	-16 462 681	-16 508 419
Nettoramme	65 287 946	64 200 001	68 500 000	69 000 000	69 500 000	70 000 000

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Muligheter:

Ny organisering av hjemmebaserte tjenester setter oss i stand til å videreutvikle denne tjenesten slik at det blir en effektiv og trygg tjeneste for innbyggerne. Skal vi hente inn en gevinst her forutsetter det at midler blir tilført på rett tid og ikke lenge etter at behovet har oppstått. Et solid rehabiliteringstilbud i hjemmet er helt avgjørende for at de hjemmebaserte tjenestene skal fungere optimalt i samarbeid med korttidsavdelingen.

Utfordringer:

- Innovi AS sitt lager for hjelpemidler er for lite. Marker kommune og Innovi AS må sammen med byggeier finne en løsning på å øke arealet.
- Konkret plan for utbygging av flere omsorgsboliger, både med og uten bemanning. Spesielt er det behov for ubemannede omsorgsboliger og bemannede omsorgsboliger for demente.
- Vurdere ny bolig og etablere nytt dagsenter for utviklingshemmede.
- Ha god nok grunnbemanning slik at helsepersonell orker å stå i jobben.
- Være en attraktiv kommune som tiltrekker seg arbeidskraft.
- Pleietyngden på de tradisjonelle langtidsavdelingene vil øke.
- Ha en solid og kompetent hjemmebasert tjeneste som kan håndtere flere og dårligere pasienter i hjemmet. Det innebærer at tjenesten må rustes opp i forkant av behovet, dyktige og kompetente medarbeidere tar lang tid å bygge opp. Planarbeidet til kommunen må se på løsninger for lokaler, garderober og biloppstillingsplasser til hjemmesykepleien.
- Det foreligger ingen plan for strategiske oppkjøp av arealer på Braarudjordet.

6.5 Virksomhet: Teknikk, plan og miljø

Virksomheten og oppgavene

Virksomheten har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av den kommunale bygningsmassen, uteområder, idrettsanlegg, lekeplasser, badestrender, statlig sikrede friområder, kommunale veier, vann og avløp samt renhold i alle kommunale bygninger unntatt kommunale boliger.

Virksomheten er plan og byggesaksmyndighet i Marker kommune og står for plan og byggesaksbehandling, spredt avløp, samt forvaltning innen skog, jordbruk, natur, miljø og vilt har ansvar for oppmåling, kart og geodata, og utfakturering av kommunale eiendomsgebyrer.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	16 300 067	17 175 985	17 707 479
Driftsutgifter	27 509 803	17 631 963	24 855 479
Bruttoramme	43 809 870	34 807 948	42 562 958
Driftsinntekter	-21 747 117	-16 632 949	-19 362 958
Nettoramme	22 062 753	18 174 999	23 200 000

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Det er høy aktivitet på VA-område og flere prosjekter som pågår samtidig. VA-sanering med separering av overvann gir mindre belastning på renseanlegget og mindre sannsynlighet for overløp til Ørjeelven. Høsten 2022 har vi fått i gang sentrifugen på renseanlegget igjen og har startet opp med av vanning av slam. Dette gir mindre mengder slam som må kjøres bort og en stor reduksjon i antall kjøring. Prosjekt nytt avløps rense/ressursanlegg med ny driftsstasjon for uteseksjon på Bommen, legger opp til ytterligere modernisering av drift på renseanlegget samt fasiliteter for mannskapet i uteseksjon til å drifte kommunens anlegg og eiendommer på en tidsriktig og bærekraftig måte. Hensikten er å få et mer klima- og energivenlig anlegg som er mer driftssikkert og med prosesser som er mest mulig automatiserte og med kapasitet for å møte fremtiden.

Usikkerhet rundt strømpriser og generell prisstigning gjør de kommende årene vanskelige å budsjettere godt for. Budsjett for oppgradering av bygg og anlegge er halvert for 2023 og reduseres ytterligere i økonomiplanperioden. Salg av bygninger på Ørjetun gjenstår å få effektuert.

Mål for virksomheten 2023

Visjon	Mulighetene er mange
Hovedmål	Fornøyde innbyggere Utnytte vårt potensiale Opprettholde vårt lokalsamfunn

Forankring i bærekraft-målene	4 GOD UTDANNING 	3 GOD HELSE 	13 STOPPE KLIMAENDRINGENE 	11 BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN 	17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE
Satsings-områder	Trygt oppvekstmiljø	Fremtidens eldreomsorg	Klima og miljø	Næring og samfunn	Robust organisering
	Barn og unge i Marker skal leve i et oppvekstmiljø som fremmer inkludering, toleranse, vennskap og respekt. Alle arenaer der barn og unge ferdes skal stå samlet og samarbeide om dette	Marker er en aldersvennlig kommune som bidrar til at de eldste innbyggerne mestrer sine liv på best mulig måte og opplever en utsatt skrøpeligheit.	Marker skal ha en miljøvennlig utvikling for å verne naturen, styrke folkehelsen og bidra til å nå globale mål om et grønt skifte.	Marker kommune fyller rollen som en tydelig samfunns- og næringsutvikling saktør hvor både politikere og medarbeidere bidrar til å realisere aktiv og ambisiøs samfunns- og næringsutvikling.	Omdømme: Marker kommune har gode fagmiljøer som tiltrekker seg ønsket kompetanse Drift: Marker kommune drifter sine tjenester effektivt, økonomisk og med god kvalitet, uten å slite ut organisasjonens ressurser Utvikling: Marker kommune har et kontinuerlig fokus på forbedring, utvikling og innovasjon for å sikre framtidig bærekraft
Virksomhetens resultatmål	Ny skole, ny barnehage. Følge med på demografisk utvikling. Gode oppvekstvilkår tiltrekker seg flere innbyggere.	Kommunal eiendom som omsorgsboliger holdes i god stand og oppgraderes fortløpende.	Muligheter for klima- og energivennlige løsninger vurderes i alle prosjekter før gjennomføring.	Brukermedvirkning i henhold til lov og forskrift gjennomføres i alle prosjekter som innebærer arbeidsplasser. Innbyggere inviteres til medvirkning i sentrumsutviklingen.	Marker kommune drifter med ytterst lave kostnader per i dag. Kostnader og kvalitet vurderes nøye i fremtidige prosesser. Eiendom som er vedtatt solgt, selges.

Virksomhetens delmål						
Trygghet, trivsel og respekt						

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	16 300 067	17 175 985	17 707 479	16 915 936	17 115 936	15 971 950
Driftsutgifter	27 509 803	17 631 963	24 855 479	21 245 152	23 651 286	19 775 530
Bruttoramme	43 809 870	34 807 948	42 562 958	38 161 086	38 114 220	35 747 480
Driftsinntekter	-21 747 117	-16 632 949	-19 362 958	-19 861 086	-19 798 220	-19 757 478
Nettoramme	22 062 753	18 174 999	23 200 000	18 300 000	18 316 000	16 000 000

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Sikker drikkevannsforsyning er nødvendig for å opprettholde trygge levekår. Marker kommune mangler en fullgod reservevannforsyning. Vi fortsetter med leiting etter grunnvannsforkomst. Hvis vi lykkes med å finne grunnvannsforkomst med nok kapasitet så kan det og vurderes å etablere nytt vannverk med grunnvannskilde. Dette ville være en mer klima- og energivennlig løsning for produksjon av drikkevann enn fra åpen råvannskilde som i dag.

Mulighetsstudie ny skole startes opp vinteren 2022 og skal være ferdig til sommeren 2023. Vi vil og se på muligheter for å i fremtiden få på plass en ny barnehage på skoletomten.

Alle prosjekter har som hensikt å vurdere alle mulige klima- og energivennlige løsninger. Anlegg og fasiliteter skal bli bedre, tidsriktige, brukervennlige og bærekraftige med mål om å få ned løpende driftskostnader.

Det er satt i gang flere andre prosesser rundt eiendomsutvikling. Blant annet ny brannstasjon, nytt legekantor, nytt helsehus, utvikling Ørje torg med bibliotek samt UKH etc.

6.5.1 Selvkost

Virksomheten og oppgavene

Kostnadene som kommunen har innenfor områdene vann, avløp, renovasjon og brannforebyggende tjenester, skal dekkes av de gebyrene abonnentene betaler. Dette er selvkostprinsippet. Selvkost vil altså si at innbyggerne skal betale det det koster for kommunen å levere tjenesten.

Området ligger under virksomhet Teknikk, plan og miljø, men er skilt ut av regnskapstekniske årsaker som eget område.

Det er fortsatt Momentum AS som gjør beregningene i forhold til selvkost for Marker kommune.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	3 745 022	5 064 500	5 297 935
Driftsutgifter	9 602 226	12 924 329	12 931 092
Bruttoamme	13 347 248	17 988 829	18 229 027
Driftsinntekter	-18 279 263	-19 673 502	-23 413 027
Nettoramme	-4 932 015	-1 684 673	-5 184 000

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	3 745 022	5 064 500	5 297 935	5 297 935	5 297 935	5 297 935
Driftsutgifter	9 602 226	12 924 329	12 931 092	15 773 184	15 964 574	17 121 745
Bruttoamme	13 347 248	17 988 829	18 229 027	21 071 119	21 262 509	22 419 680
Driftsinntekter	-18 279 263	-19 673 502	-23 413 027	-22 125 119	-23 262 509	-22 419 680
Nettoramme	-4 932 015	-1 684 673	-5 184 000	-1 054 000	-2 000 000	0

6.6 Virksomhet: Kultur, fritid og bibliotek

Virksomheten og oppgavene

Kulturadministrasjonen arbeider med bl.a. SLT- koordinator, spillemidler, frivillige, lag og foreninger, planer for virksomheten, kulturminnevern med fort og festning, arrangementer og samordner virksomheten for øvrig.

Kulturskolen gir musikkundervisning til barn og ungdom fra 8 år og oppover. Det undervises i gruppe med fokus på rytme- og notelære samt generell musikkforståelse, og enkeltelever har eneundervisning på instrumenter. Kulturskolen har også bandøvelse. Det er to konserter for kulturskolen i året.

Ungdommens kulturhus (UKH) er kommunens fritidstilbud for ungdom fra 8 trinn og oppover. Det legges vekt på et lavterskeltilbud med inkluderende møteplasser for ungdom. Tilbudet er allsidig, og alle skal ha mulighet for å delta. Ungdommens kulturhus, og aktiviteter knyttet til UKH, skal være møteplasser som er trygge og forutsigbare for ungdommene og de foresatte. UKH er godt besøkt. På fredagsklubben er det i snitt 50 ungdommer og på de åpne ukedagene mellom 25-30 ungdommer pr dag.

Marker Frivilligsentral er nyopprettet høsten 2022. Frivilligsentralen skal stimulere til frivillig innsats, være en åpen møteplass for befolkningen og være et bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor. Marker Frivilligsentral etablerer en «BUA» ordning; en ordning som sikrer utlån av fritidsutstyr til innbyggerne.

Bruktbutikken ligger i Storgata i Ørje sentrum og vært i drift i 10 år. Butikken drives av frivillige og har åpnet 5 dager pr uke. I tillegg til 8-10 stk som er frivillige, brukes også butikken til arbeidsutprøving og språktrening. For øvrig bidrar butikken til gjenbruk, et godt innslag i Storgata, og er en sosial møteplass for både de som arbeider der og andre.

Marker Folkebibliotek er et kombinasjonsbibliotek. D.v.s. at det er både et skole- og folkebibliotek. Biblioteket er svært godt besøkt både for utlån og som sosial møteplass. Det er et nært samarbeid mellom skole, barnehage og bibliotek. Biblioteket har arrangement som forfatterbesøk, strikkeklubb, lesestund for barnehagene, småbarns treff m.m.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	3 579 923	3 810 997	4 617 309
Driftsutgifter	2 727 626	1 665 503	2 177 778
Bruttoramme	6 307 549	5 476 500	6 795 087
Driftsinntekter	-1 880 041	-871 500	-1 795 087
Nettoramme	4 427 508	4 605 000	5 000 000

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Lønns- og prisveksten de siste årene fører til at vi nå er kommet dit hvor vi er nødt til å prioritere hvilke tjenester vi kan tilby våre innbyggere.

I budsjettet for 2023 har vi valgt å legge ned kinodriften og har sagt opp avtalen med Bygdekinoen. Vi stenger Marker folkebad. Vi avslutter «Paradekorpset» som var en satsning på kulturskolen i 2022, og det ble tilført ekstra midler i budsjettet 2022 for å starte dette. Det blir reduksjon i kulturmidler til lag og foreninger og arrangementsstøtte. Bokbudsjettet på biblioteket har vært på samme nivå i flere år. Det betyr færre innkjøp og et redusert tilbud til lånerne.

Kinodriften har vært vurdert nedlagt tidligere. Barnefilmer har et greit besøk, mens ungdoms- og voksenfilmer er svært dårlig besøkt. Det har ikke vært mulig å få til å bare vise barnefilmer. For en god kinoopplevelse velger folk de større kinoene. Over mange år har kinodriften vært lagt til Ungdommens kulturhus. UKH har i tillegg hatt tilsynsansvaret i rådhuset samme dag, ca 20 kvelder pr år.

Marker folkebad har en stor utfordring med å skaffe ansatte. Badet har normalt en åpen dag pr uke, 28 uker pr år, som tilsvarer ca 6% stilling.

Deltakeravgift på kulturskolen er økt med 6-7 % og medlemskap UKH er økt med 7%.

Virksomheten er kommet til et punkt hvor det må prioriteres og de minst brukte tjenestene fjernes. Det er for øvrig muligheter for tilsvarende tjenester i forholdsvis nær omkrets.

Omsøkte driftsmidler til Tyndelsrudtunet, videreføring av Paradekorps på kulturskolen og midler til Ungdomsrådet er ikke lagt inn i budsjettet. Krogstadåsen aktivitetsplass fikk spillemidler og kommunal finansiering i 2022 og har søkt om ytterligere tilskudd til investering for 2023. Søknaden er ikke prioritert i budsjettet 2023. Østfoldmuseene søkte om økt tilskudd til sin drift på Haldenvassdragets Kanalmuseum, kr 100 000,-. Tilskuddet er økt med kr 60 000,-.

Avsatte midler til investering i nytt biblioteksystem er foreslått for 2023.

Det er i 2023 foreslått avsatt penger til formannskap og ordfører hvor arrangører/arrangementer kan søke støtte.

Begrep som folkehelse og et aldersvennlig samfunn er viktige og grunnleggende for driften av virksomheten. Vi håper å kunne videreføre inkluderende, helsefremmende tiltak for våre innbyggere i alle aldre i tida framover. Det er viktig for Marker kommunes omdømme utad og viktig for innbyggernes engasjement og lojalitet for bygda Marker.

Mål for virksomheten 2023

Visjon	Mulighetene er mange				
Hovedmål	Fornøye innbyggere Utnytte vårt potensiale Opprettholde vårt lokalsamfunn				
Forankring i bærekraftmålene					
Satsingsområder	Trygt oppvekstmiljø	Fremtidens eldreomsorg	Klima og miljø	Næring og samfunn	Robust organisering
	Barn og unge i Marker skal leve i et oppvekstmiljø som fremmer inkludering, toleranse, vennskap og respekt. Alle arenaer der barn og unge ferdes skal stå samlet og samarbeide om dette	Marker er en aldersvennlig kommune som bidrar til at de eldste innbyggerne mestrer sine liv på best mulig måte og opplever en utsatt skrøpeligheit.	Marker skal ha en miljøvennlig utvikling for å verne naturen, styrke folkehelsen og bidra til å nå globale mål om et grønt skifte.	Marker kommune fyller rollen som en tydelig samfunns- og næringsutviklings aktør hvor både politikere og medarbeidere bidrar til å realisere aktiv og ambisiøs samfunns- og næringsutvikling.	Omdømme: Marker kommune har gode fagmiljøer som tiltrekker seg ønsket kompetanse Drift: Marker kommune drifter sine tjenester effektivt, økonomisk og med god kvalitet, uten å slite ut organisasjonens ressurser Utvikling: Marker kommune har et kontinuerlig fokus på forbedring, utvikling og innovasjon for å sikre framtidig bærekraft
Virksomhetens resultatmål	Trygge, forutsigbare møteplasser for barn og ungdom. Samarbeid på tvers av virksomheter og et tett samarbeid med frivillige lag og foreninger. Sørgje for at barn/unge blir hørt og engasjerer seg i	Lett tilgjengelige og inkluderende møteplasser er særdeles viktig i et aldersvennlig samfunn. Møteplasser som samler flere	Ta vare på ressursene, tenke bærekraft og gjenbruk. Bruktbutikk som en arena for gjenbruk og sosial møteplass	Kultur defineres som de verdiene, ferdighetene og kunnskapene mennesker tilegner seg om medlemmer av et samfunn. Kultur er en derfor en stor del av vår tilværelse. Vi tror	Virksomheten skal ha gode, forutsigbare tjenester og utvikling av tjenestene er sentralt. Vi arbeider for et godt oppvekstmiljø, gode

	samfunnsutviklingen.	aldersgrupper og er arenaer for læring, hygge og sosialt samvær. Lag og foreninger samt frivillige for øvrig vil måtte ha en sentral plass ift. å bidra disse stedene.	som styrker folkehelse Frivilligsentral som ivaretar den frivillige innsatsen, utjevner forskjeller og er en inkluderende møteplass for mennesker i alle aldre. BUA ordningen med utlån av fritidsutstyr.	vår virksomhet kan være med å legge til rette for dette på en god måte.	møteplasser som gir Markersamfunnet godt omdømme. Tjenester tilpasset Marker behov er viktig.
Virksomhetens delmål	Egnede lokaler og godt kvalifiserte ansatte	Kontinuerlig arbeid ift. samarbeid mellom frivillige og kommunale tjenester.	Opprettholde driften av bruktbuikk og Frivilligsentral	Opprettholde virksomheten	
Trygghet, trivsel og respekt					

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	3 579 923	3 810 997	4 617 309	3 921 116	3 753 894	3 621 538
Driftsutgifter	2 727 626	1 665 503	2 177 778	1 605 971	1 563 193	1 595 549
Brutto ramme	6 307 549	5 476 500	6 795 087	5 527 082	5 317 081	5 217 081
Driftsinntekter	-1 880 041	-871 500	-1 795 087	-1 217 087	-1 217 087	-1 217 087
Nettoramme	4 427 508	4 605 000	5 000 000	4 310 000	4 100 000	4 000 000

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Virksomhet kultur, fritid og bibliotek er foreslått redusert i økonomiplanperioden 2023 – 2026 med kr 500 000,-. Dette får store konsekvenser for virksomheten og ytterligere tilbud vil måtte fjernes.

Kultur er en viktig samfunnsbygger og en viktig aktør i samfunnsutviklingen.

Markersamfunnet ønsker at familier med barn og unge skal flytte til bygda. Skal vi klare å være attraktive og tiltrekke oss barnefamilier er gode fritidstilbud og et attraktivt sentrum i nærmiljøet en del av «totalpakka» for at innflyttere skal velge Marker kommune.

Vi har mange lag og foreninger, og frivillige for øvrig, som gjør en formidabel innsats for aktivitet i Marker. Arbeidet med samordning av frivillige ift. kommunale tjenester, spesielt innen omsorg er særdeles viktig, og må følges kontinuerlig.

Samarbeidet mellom handel, øvrig næringsliv, lag/foreninger, kommune og frivillige er med og gjør Marker og Ørje til et sted som stadig flere ønsker å besøke. Det er stolthet, engasjement og pågangsmot som driver denne prosessen, og Ørje blir stadig tatt fram som et eksempel på et lite tettsted som har lyktes. Samtidig har vi mange prosjekter vi ønsker å gjennomføre framover som vil styrke Ørje som tettsted.

6.7 Virksomhet: Kommunikasjon og digitalisering

Virksomheten og oppgavene

Virksomheten – Kommunikasjon og digitalisering (KD) ble opprettet februar 2022 og skal egentlig bestå av 8,4 årsverk fordelt på 10 ansatte (rekruttering pågår). Virksomheten har kommet godt sammen og jobber mot felles mål for å serve Marker kommune best mulig både internt og eksternt.

Fra start av har virksomheten jobbet med kontinuerlig forbedringsarbeid og metodikk innen dette feltet. Igjenom dette arbeidet kan virksomheten vise til større og mindre effektiviseringer, både igjenom strukturering, digitalisering og eliminering av oppgaver.

Fokuset for virksomheten har startet internt på egne oppgaver. Dette arbeidet vil fortsette, men det er også et behov for å se på kommunens andre tjenester, som har oppgaver som kan digitaliseres.

Digitalisering:

Marker kommune henger på ingen måte etter når det gjelder digitalisering, men dette er et fagfelt i rivende utvikling og det er viktig, og forventet, at kommunen henger med.

Det er derfor mange oppgaver som må løses innen dette feltet.

- Automatisering/ forenkling av manuell saksbehandling
 - o KD har investert i en mer brukervennlig skjemaløsning som vi mener vil kunne automatisere mange oppgaver og lette arbeidsbyrden for mange ansatte.
- Digital samhandling internt i kommunen
 - o Kommunen har over tid benytte Microsoft D365 sine moduler som arbeidsplattform. Dette blir benyttet av virksomhetene i variert grad, og kommunen har ikke standardisert arbeidsform for digital samhandling, hverken internt eller på tvers av virksomhetene.
- Nettsidens innhold og løsning
 - o Kommunens nettside er hovedkanalen for innbyggerne
- Fagsystemer
 - o Flere av kommunens virksomheter skal bytte ut fagsystemene kommende år. Det er i den forbindelse ytterst viktig å sikre en god implementering av de nye informasjonssystemene og sikre bred brukerinvolvering i prosessene.

Innbyggerdialog

God dialog er en forutsetning for å oppnå og opprettholde et godt forhold mellom kommunen og dens innbyggere. Dialogen skjer både igjenom kommunens hjemmesider, i sosiale medier, igjenom avisen, digitalt og i direkte møte. Kommunen vil jobbe kontinuerlig for å sikre at innbyggerne opplever at kommunen er der for dem og gir den informasjon de til enhver tid har behov for.

- Nettsidens innhold optimaliseres
- Sikre optimal fysisk tilgjengelighet
- Prosjekt innbyggerdialog – hvordan kan kommunen best bistå innbyggerne, er innbyggertorg et alternativ?

Dokumentsenters:

Det er stor utvikling innenfor feltet for arkivering og arkivsystemet til kommunen. Her vil stadig flere oppgaver kunne robotiseres i fremtiden, selv om det til enhver tid vil være behov for kommunens egen kompetanse innenfor dette viktige fagfeltet.

- Kontinuerlig fokus på faglig oppdatering og korrekt journalføring av kommunens dokumenter
- Jobbe videre mot å fjerne kommunens fysiske arkiv
- Implementering av ny løsning for publisering av saker
- Endre fulltekstpublisering til å ligge ute minimum to år
- Sikre opplæring og kompetansedeling for å begrense sårbarheten innenfor fagfeltet

Politisk sekretariat:

Politisk sekretariat har en viktig oppgave for å sikre god flyt mellom kommunens politiske og administrative ledelse igjennom tilrettelegging og saksflyt.

- Jobbe mot bedre flyt i prosessene
- Sikre rutineoptimalisering
- Jobbe mot mer engasjement og involvering av innbyggere gjennom informasjon i sosiale medier og direktesending av politiske møter

IT

IT har en viktig oppgave i å sikre at mange av kommunens ansattes viktigste arbeidsverktøy fungerer optimalt. IT sikrer både ivaretagelse av den digitale beredskapen, sikring av kommunens informasjonssystemer og optimalisering av drift og systemer.

- Kontinuerlig fokus på å sikre beredskapen og sikkerheten i kommunens systemer
- Kontinuerlig oppfølging av kommunen driftsleverandør og utfordrer med hensyn til vedlikehold og utvikling
- Kontinuerlig fokus på automatisering av oppgaver
- Sikre gode arbeidsplasser med korrekt utstyr etter behov

Bolig

Å sikre at alle kommunens innbyggere bor i en god bolig og har det trygt og godt er viktig for kommunen. Samtidig er det begrenset tilgang på kommunale boliger. Boligkontoret jobber derfor kontinuerlig med optimalisering av utnyttelse av kommunens boliger.

- Sikre at kommunen kan tilby gode og stabile boliger som fremmer et godt oppvekstmiljø som husholdningen kan betjene
- Fokus på optimal utnyttelse av kommunens boliger
- Sikre god ivaretagelse av samtlige relevante forhold i forbindelse med inn og utflytting både for beboer og kommunens hensyn.

Innkjøp

Innkjøpsprosessen er viktig for Marker kommune, både med hensyn til å sikre at lov om offentlige anskaffelser er ivare tatt, samt å sikre at kommunen til enhver tid får så gode leveranser til en så god pris som mulig. Tjenesten er felles med Skiptvet og Aremark

- Fokus på oppfølging av eksisterende avtaler

- Sikre at kommunen har rammeavtaler på alle relevante områder
- Sikre strategi og systematisering av klima- og miljøhensyn i kommuners anskaffelser, samt lokal forankring der dette er mulig
- Sikre god dialog mellom oppdragsgivere og leverandører for kontraktsvilkår som balanserer risikoen mellom partene på en best mulig måte

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	4 215 592	4 703 907	7 022 286
Driftsutgifter	4 776 481	7 967 092	7 536 942
Bruttoamme	8 992 073	12 670 959	14 559 228
Driftsinntekter	-2 978 439	-2 920 959	-5 009 227
Nettoramme	6 013 634	9 750 000	9 550 001

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Rammen

Virksomheten er i 2023 tildelt en ramme som er 2% lavere enn i 2022, hvilket utgjør i kroner 200'000,-. Dette skjer samtidig som lønnskostnadene øker og vi blir informert om dyrere avtaler hos leverandørene kommende år grunnet inflasjonen.

Et bidrag virksomheten gjøre for å holde rammen er at de ikke erstatter virksomhetsleder som går ut i barselpermisjon. Dette gjør at belastningen til hver enkelt ansatt vil være større, og kravet til selvstendighet i arbeidet enda viktigere. Virksomheten vil jobbe strukturert og grundig for å sikre at alt likevel blir ivaretatt igjennom planlegging og delegering av oppgaver.

Utvikling vs. Økonomi

Innenfor de rammer som er gitt skal virksomheten kunne jobbe med utvikling. Utvikling krever som oftest både tid og økonomiske ressurser. Slik rammen står i dag og ut fra fremtidige rammer må kommunen tenke kreativt i utviklingsarbeidet og avstå fra noen muligheter grunnet det økonomiske.

Virksomheten har fokus på å utnytte samarbeid med de andre kommunene i Viken gjennom DigiViken forumet. Her møtes kommunen for kompetansedeling og workshops.

Innkjøpsavdelingen og bemanningssituasjonen

Det er en særskilt utfordring å rekruttere til innkjøpsavdelingen. Kommunen har lyst ut to stillinger ved to anledninger, sommeren 2022 og oktober 2022, og opplever at denne kompetansen er utfordrende å få inn.

Som en løsning på situasjonen har kommunen inngått et samarbeid med Indre Østfold kommune for ivaretagelse av en del av oppgavene. Virksomhetsleder holder også i mye av leverandøroppfølgingen og det administrative for avdelingen. I tillegg benytter kommunen seg av avtalen med ekstern innkjøpskonsulent ved spesielle behov for bistand og avklaringer.

Beholde kvalifisert personell

Fra virksomheten ble opprettet er det en person ved innkjøp og en person ved dokumentsenderet som har valgt å forlate sin stilling. Det er normalt at kompetente og ambisiøse personer forlater sine stillinger, men det er også viktig at kommunen sikrer å være en så attraktiv arbeidsgiver som mulig. Over tid har avdelingen som server dokumentsender, politisk sekretariat og innbyggerdialog mistet ressurser som ikke har blitt erstattet. Dette øker belastningen hos de gjenværende ressursene og noen oppgaver må prioriteres bort.

For å sikre attraktivitet som arbeidsgiver er det nødvendig å ha ressurser til kompetanseheving, lagbygging og å sikre at de ansatte ikke blir overbelastet over lengre tid. Det er også viktig at ansatte ikke ufrivillig blir satt i uheldige stillingsbrøker uten at dette er eget ønske.

Opplæring

Virksomheten har flere nyere ansatte ressurser inn, som ikke er fullt opplært i sine stillinger. Virksomhetsleder startet februar 2022, Prosjektleder digitalisering startet oktober 2022, Konsulent digitalisering, samt Innkjøpsansvarlig er ikke på plass pr november 2022. Virksomheten vil derfor måtte ha fullt fokus på opplæring og sikring av samtlige oppgaver i tiden fremover.

Visjon	Mulighetene er mange					
Hovedmål	<p>Fornøyde innbyggere Utnytte vårt potensiale Opprettholde vårt lokalsamfunn</p>					
Forankring i bærekraft-målene						
Satsingsområder	Trygt oppvekstmiljø	Fremtidens eldreomsorg	Klima og miljø	Næring og samfunn	Robust organisering	
	Barn og unge i Marker skal leve i et oppvekstmiljø som fremmer inkludering, toleranse, vennskap og respekt. Alle arenaer der barn og unge ferdes skal stå samlet og samarbeide om dette	Marker er en aldersvennlig kommune som bidrar til at de eldste innbyggerne mestrer sine liv på best mulig måte og opplever en utsatt skrøpeligheit.	Marker skal ha en miljøvennlig utvikling for å verne naturen, styrke folkehelsen og bidra til å nå globale mål om et grønt skifte.	Marker kommune fyller rollen som en tydelig samfunns- og næringsutvikling saktør hvor både politikere og medarbeidere bidrar til å realisere aktiv og ambisiøs samfunns- og næringsutvikling.	<p>Omdømme: Marker kommune har gode fagmiljøer som tiltrekker seg ønsket kompetanse</p> <p>Drift: Marker kommune drifter sine tjenester effektivt, økonomisk og med god kvalitet, uten å slite ut organisasjonens ressurser</p> <p>Utvikling: Marker kommune har et kontinuerlig fokus på forbedring, utvikling og innovasjon for å sikre framtidig bærekraft</p>	
Virksomhetens resultatmål	<p>1: Sikre god informasjonsflyt om kommunens tilbud og muligheter</p> <p>2: Sikre at kommunen kan tilby gode og stabile boliger som fremmer et godt oppvekstmiljø som</p>	<p>1: Sikre god informasjonsflyt om kommunens tilbud og muligheter</p> <p>2: Sikre at kommunen kan tilby gode og aldersvennlige boliger som gir opplevelse av mestring og trygghet</p>	<p>1: Sikre god informasjonsflyt om kommunens tilbud og muligheter</p> <p>2: Sikre at klimakrav er godt gjennomført i samtlige anskaffelser kommune gjennomfører</p>	<p>1: Sikre god informasjonsflyt om kommunens tilbud og muligheter</p> <p>2: Sikre videre utbygging av fiber</p> <p>3: Sikre at lokalt næringsliv prioriteres i</p>	<p>1: Kontinuerlig fokus på forbedringsarbeid, utvikling innovasjon</p> <p>2: Sikre god informasjonsflyt om kommunens tilbud og muligheter</p> <p>3: Sikre god informasjonsflyt</p>	

	husholdningen kan betjene			kommunens anskaffelser	internt i kommunen 4: Sikre optimal plassering av oppgaver imellom virksomhetene, samt jobbe med grensesnittene 5: Sikre robusthet og redusere sårbarheter med hensyn til spesialist-oppgaver
Virksomhetens delmål	<p>1.1: Jobbe med Marker kommune sin nettside for å bedre opplevelsen av tilgjengelighet igjennom oppdatert informasjon</p> <p>1.2: Jobbe med nettsideløsningen rent teknisk for bedre brukervennlighet</p> <p>1.3: Sikre tilstedeværelse i sosiale medier med et spennende og inspirerende innhold som også treffer barn og unge</p> <p>1.4: Jobbe med skjematløsningen for automatisering av flere oppgaver og raskere saksbehandling</p> <p>2.1: Jobbe mot optimal fordeling av kommunens</p>	<p>1.1: Jobbe med Marker kommune sin nettside for å bedre opplevelsen av tilgjengelighet igjennom oppdatert informasjon</p> <p>1.2: Jobbe med nettsideløsningen rent teknisk for bedre brukervennlighet</p> <p>1.3: Jobbe mot en tilstedeværelse fysisk, som er optimal og sikrer god service til alle og ser i balanse ressursbruk og fysiske vs. digitale tjenester og tilstedeværelse</p> <p>1.4: Hjelp og veilede ut fra behov. Tilby opplæring ved behov</p> <p>2.1: Jobbe mot optimal fordeling</p>	<p>1.1: Jobbe med Marker kommune sin nettside for å bedre opplevelsen av tilgjengelighet igjennom oppdatert informasjon</p> <p>1.2: Sikre tilstedeværelse i sosiale medier med et spennende og inspirerende innhold som også treffer innbyggerne med bærekraftsbudskapet</p> <p>1.3: Sikre tilgjengelighet av poser for sortering av avfall til innbyggerne</p> <p>1.4: Sikre fokus på digitalisering og digital samhandling hvor behovet for fysiske papirer bortfaller</p>	<p>1.1: Sikre tilstedeværelse i sosiale medier med et spennende og inspirerende innhold</p> <p>- Som treffer innbyggere i alle aldre og viser kommunen frem som er attraktiv kommune å bo i for fremtidige innbyggere</p> <p>- Som fremmer det politiske arbeidet i kommunen og skaper engasjement blant innbyggerne</p> <p>1.2: Jobbe med nettsideløsningen rent teknisk for bedre brukervennlighet også for næringslivet</p> <p>1.3: Fremme tilskuddsordninger og annen relevant informasjon</p>	<p>1.1: Jobbe med videre kompetanseheving og forankring hos hver ansatt for deltakelse i arbeidet med kontinuerlig forbedring og innovasjonsarbeid</p> <p>1.2: Sikre innbyggerinvolvering i innovasjonsarbeidet</p> <p>1.3: samtlige ansatte har ansvar for å delta på relevante webinarer og fora for faglig oppdatering og fornyelse av kunnskap</p> <p>2.1: Sikre tilstedeværelse i sosiale medier med et spennende og inspirerende innhold</p> <p>- Som treffer innbyggere i alle</p>

	kommunale boliger. 2.2: Sikre god veiledning og informasjon om kommunens tilbud og muligheter med hensyn til bolig og muligheten for å søke startlån	av kommunens kommunale boliger 2.2: Bistå med hjelp og veiledning for å sikre mestring	2.1 Sikre strategier og systematisering av klima- og miljøhensyn i kommuners anskaffelser	2.1: Sikre fortsatt fokus og arbeid med utbygging av kommunens fibernettverk 3.1: Sikre at lokalt næringsliv prioriteres så langt som mulig innenfor regelverket for kommunale innkjøp, og så langt som det foreligger konkurranse-dyktige lokale alternativer	aldre og viser kommunen frem som er attraktiv kommune å jobbe i 3.1: jobbe med digital samhandling 4.1: jobbe med optimalisering av oppgaver og plassering av disse 5.1: Jobbe med rutine-beskrivelser og vedlikehold av kommunens kvalitetssystem 5.2: Sikre at alle har innsyn i hverandres oppgaver for å kunne ivareta disse ved behov
Trygghet, trivsel og respekt					

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	4 215 592	4 703 907	7 022 286	7 022 286	7 022 286	7 022 286
Driftsutgifter	4 776 481	7 967 092	7 536 942	6 426 125	6 157 869	5 751 787
Bruttoramme	8 992 073	12 670 959	14 559 228	13 448 411	13 180 155	12 774 073
Driftsinntekter	-2 978 439	-2 920 959	-5 009 227	-4 198 410	-3 930 154	-3 524 072
Nettoramme	6 013 634	9 750 000	9 550 001	9 250 001	9 250 001	9 250 001

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten**Rammen**

Det ligger forslag om fortsatt reduksjon av virksomhetens rammer i årene fremover. Virksomhetens budsjett består i det store kun av lønnskostnader og kostander til IKT lisenser og driftsavtale. Dette betyr at avdelingen må jobbe kontinuerlig mot videre effektivisering for å se om det er muligheter for ikke å erstatte ressurser ved naturlig avgang fra stillinger. Det vil i dette arbeidet være helt nødvendig å jobbe med digitalisering, eliminering av oppgaver og investering i nye systemer for å sikre at dette ikke skal medføre økt belastning til virksomhetens ansatte.

Utvikling vs. økonomi og behovet for å beholde kvalifisert personell, som begge er beskrevet under Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten, vil også gjelde for årene fremover.

6.8 Øvrige områder

6.8.1 Rådmannskontoret

Virksomheten og oppgavene

Her ligger følgende funksjoner: HR, beredskap og rådmannskontoret.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	6 788 271	7 777 838	6 965 723
Driftsutgifter	6 875 102	7 996 905	5 870 938
Bruttoramme	13 663 373	15 774 743	12 836 661
Driftsinntekter	-1 946 086	-5 064 743	-1 736 660
Nettoramme	11 717 288	10 710 000	11 100 001

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- SLT koordinator er nå flyttet fra stab til Kultur, fritid og bibliotek. MOT-koordinator er overført til Marker skole.
- Satt av midler i 2023 til en gjennomgang av alle virksomheter med tanke på mulig innsparinger.
- Ønske om mer ressurser til HR.
- Ønske om økte ressurser til generell saksbehandling og oppfølging av politiske vedtak.
- Behov for en betydelig satsing på beredskap

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	6 788 271	7 777 838	6 965 723	6 965 723	6 965 723	6 965 723
Driftsutgifter	6 875 102	7 996 905	5 870 938	5 180 938	4 770 938	4 770 938
Bruttoramme	13 663 373	15 774 743	12 836 661	12 146 661	11 736 661	11 736 661
Driftsinntekter	-1 946 086	-5 064 743	-1 736 660	-1 736 660	-1 736 660	-1 736 660
Nettoramme	11 717 288	10 710 000	11 100 001	10 410 001	10 000 001	10 000 001

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- TQM er Marker kommune sitt kvalitetssystem – mange virksomheter og mange i administrasjon benytter systemet godt, mens andre bruker det mindre godt. Videre jobb med systemet er avgjørende for å utnytte det på en bedre måte.
- Vurdere oppgaver og organisering

6.8.2 Økonomikontoret

Virksomheten og oppgavene

Økonomikontoret har pr i dag 6,2 årsverk fordelt på 7 ansatte. Hovedoppgavene er alt innen regnskap, økonomi, lønn og innfordring. I tillegg har økonomikontoret tatt over oppgaver fra andre virksomheter som vederlagsberegning, startlån, tilskudd til private barnehager, valg og eiendomsskatt. Økonomikontoret har også regnskapsføringen for Marker kirkelige fellesråd – alt fra bilagsføring, budsjett og årsoppgjør.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	3 162 503	5 616 993	5 873 656
Driftsutgifter	782 886	1 223 007	1 181 806
Bruttoramme	3 945 389	6 840 000	7 055 462
Driftsinntekter	-694 348	-340 000	-555 462
Nettoramme	3 251 041	6 500 000	6 500 000

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- Liten økonomiavdeling med få muligheter for å spesialisere seg på spesielle fagområder. Det gjør at vi må kjøpe noen tjenester på fagområder som merverdiavgift og merverdiavgiftskompensasjon, og også andre områder ved behov.
- Mange lov- og regelendringer som er tidkrevende og til tider vanskelig å følge med på. Kursing av ansatte er helt nødvendig for at vi skal klare å levere på våre oppgaver i henhold til gjeldene lover og regler.
- Det er et stort press på økonomiavdelingen i forhold til oppfølging av og hjelp med økonomioppgaver på virksomhetene.
- Godt samarbeid i avdelingen med forskjellig kompetanse og bakgrunn er en styrke for avdelingen. Vi har to nylige ansatte som fortsatt er under opplæring.

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	3 162 503	5 616 993	5 873 656	5 853 803	5 840 567	5 827 332
Driftsutgifter	782 886	1 223 007	1 181 806	1 019 615	952 851	886 087
Bruttoramme	3 945 389	6 840 000	7 055 462	6 873 418	6 793 418	6 713 419
Driftsinntekter	-694 348	-340 000	-555 462	-473 418	-493 418	-513 419
Nettoramme	3 251 041	6 500 000	6 500 000	6 400 000	6 300 000	6 200 000

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- Rekruttere og beholde kvalifisert arbeidskraft – vi vet det er utfordrende å rekruttere i denne bransjen.
- Må ha nok penger til kurs og videreutdanning – kan være viktig for å beholde kvalifisert arbeidskraft.

- Lite fagmiljø – trenger et samarbeid med andre kommuner for å utveksle erfaringer.
- Digitalisering er utrolig viktig for økonomiavdelingen – vi jobber stadig med å forenkle og effektivisere oppgavene våre, slik at vi jobber mest mulig effektivt.
- Krav fra eksterne til rutiner, beskrivelser og rapporteringer blir mer og mer omfattende.

6.8.3 Næring

Virksomheten og oppgavene

I tillegg til kommunens egne aktiviteter innen samfunns- og næringsutvikling på ansvarsområdene, har vi nå vertskommuneansvaret for tre interkommunale samarbeid; Regionalpark Haldenkanalen, Vannområde Haldenvassdraget og Visit Indre Østfold. Disse er samlokalisert med Haldenvassdragets Kanalselskap AS og Utmarksforvaltningen AS i Fellesbygget.

Marker kommune skal jobbe for ytterligere å øke sin attraktivitet i forhold til bosetting, besøk og opplevelse, noe som er avgjørende for videre utvikling av kommunen og å opprettholde tjenestetilbudet også på andre områder. Vi har hatt en liten økning i innbyggertallet over tid, men det krever kontinuerlig innsats for å opprettholde slik utvikling.

Kommunen har de siste årene finansiert en rekke utviklingsaktiviteter gjennom regionalparken og reiselivssamarbeidet. I 2023 er det mindre midler i disse samarbeidene, og kommunen må selv ta et større ansvar for de lokale aktivitetene knyttet mot reiselivsnæring, handelsstand og øvrige næringsdrivende. Næringsstrategien som er utarbeidet legger føringer for dette, men det er ikke lagt inn midler til slikt arbeid i budsjettet. Markedsføring og merkevarebygging av kommunen og egenandel av tiltakene i strategiene må derfor tas som egne saker når det konkretiseres. Vi benytter også aktivt de tilskuddsordningene som er etablert i Viken fylkeskommune.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	1 638 241	1 889 525	1 800 891
Driftsutgifter	15 726 129	6 555 285	4 437 434
Bruttoramme	17 364 370	8 444 810	6 238 325
Driftsinntekter	-17 277 393	-6 944 810	-4 988 325
Nettoramme	86 977	1 500 000	1 250 000

Utgiftene til Haldenvassdragets Kanalselskap og Grensekomiteen Värmland – Østfold føres også under område næring. Økte forpliktelser til kanalselskapet bidro til en endring av rammen i 2022. Store tall på inntekts- og utgiftssiden i forhold til rammens størrelse skyldes ekstern finansiering av aktiviteter og prosjekter.

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Mulighetsrommet ligger i å utvikle Marker kommunes attraktivitet, og i det aktivt benytte oss av eksterne finansieringsmuligheter for lokalt utviklingsarbeid. Vi skal samarbeide med andre kommuner på de områder det finnes hensiktsmessig, og ikke minst skal vi legge forholdene til rette for de frivillige. Å bygge opp om Ressursparken, Kanalkontoret og de øvrige samarbeid i grenseregionen, vil være kostnadseffektivt for Marker, og gir synergier for hele regionen.

I 2022 har Næringsparken Østfold flyttet sin forretningsadresse til Ørje og vil nå ha Ørje som hovedbase. Næringshagen har Smart Innovation Norway i Halden som en stor eier og viktig samarbeidspartner. Gjennom dette ser vi muligheten for etablering av et utviklingsmiljø som kan være en motor i næringsutviklingen med sitt nettverk og kompetanse. Et første prosjekt er Tango-W som Marker og Halden er de nasjonale pilotene på. Prosjektet jobber med omstillingsevne og omstillingskapasitet innen temaene fornybar energi, lokalprodusert mat og vannforsyning.

Mulighetene som ble nevnt i forrige års budsjett gjelder fortsatt:

- Utvikling av sentrum til et attraktivt sted med konkrete prioriteringer og bevisst bruk av ildsjeler og dugnadsinnsats
- Utvikle Tangen og Ørje Brug til et besøkssenter, kompetansesenter for naturbasert turisme og et nav for lokalprodusert mat
- Markedsføring og omdømmebygging av kommunen som bo- og etableringskommune
- Legge til rette for økt næringsengasjement gjennom Ressursparken og den næringsstrategien som er utarbeidet
- Bidra aktivt til å utvikle Ørje og Haldenkanalen til et kjent og foretrukket reisemål i Østfold
- Utvikle nytt industriområde etter at Sletta 2 nå er sluttsolagt
- Aktivt benytte de samarbeid hvor kommunen inngår og de tilskudds muligheter som stilles til rådighet

Hovedutfordringer framover vil være å kunne avsette nok midler til nærings- og sentrumsutvikling, slik at vi kan ha en forutsigbar satsing på det. Ikke minst gjelder dette sentrum, hvor vi gjennom LID prosjektet har hatt mulighet til å ha en lønnet koordinator. Dette har gitt synlige effekter og resultater, og bygd merkevaren Ørje. Prosjektet er nå avsluttet, og vi ser på videre muligheter sammen med våre prosjektpartnere.

Mål for virksomheten 2023

Visjon	Mulighetene er mange				
Hovedmål	Fornøyde innbyggere Utnytte vårt potensiale Opprettholde vårt lokalsamfunn				
Forankring i bærekraft-målene					
Satsings-områder	Trygt oppvekstmiljø	Fremtidens eldreomsorg	Klima og miljø	Næring og samfunn	Robust organisering
Effekt mål	Barn og unge i Marker skal leve i et oppvekstmiljø som fremmer inkludering, toleranse, vennskap og	Marker er en aldersvennlig kommune som bidrar til at de eldste innbyggerne mestrer sine liv på best	Marker skal ha en miljøvennlig utvikling for å verne naturen, styrke folkehelsen	Marker kommune fyller rollen som en tydelig samfunns- og næringsutviklingsaktør hvor både politikere	Omdømme: Marker kommune har gode fagmiljøer som tiltrekker seg ønsket kompetanse

	respekt. Alle arenaer der barn og unge ferdes skal stå samlet og samarbeide om dette	mulig måte og opplever en utsatt skrøpeligheit.	og bidra til å nå globale mål om et grønt skifte.	og medarbeidere bidrar til å realisere aktiv og ambisiøs samfunns- og næringsutvikling.	Drift: Marker kommune drifter sine tjenester effektivt, økonomisk og med god kvalitet, uten å slite ut organisasjonens ressurser Utvikling: Marker kommune har et kontinuerlig fokus på forbedring, utvikling og innovasjon for å sikre framtidig bærekraft
Virksomhetens resultatmål	Utvikle et levende sentrum med aktivitetstilbud for alle aldersgrupper	Bidra til et variert botilbud og til utvikling av nye boformer som reduserer behovet for omsorgsplasser	Bidra til bærekraftig verdiskapning med utgangspunkt i våre natur- og kulturverdier og til å øke interessen for bærekraftarbeid blant innbygger og næringsliv	Befeste Marker kommunes posisjon som den fremste reiselivskommunen med det hyggeligste tettstedet i regionen. Folk som snakker sammen, skaper sammen	Bidra til fremtidsrettet kompetanseutveksling og samarbeid mellom næringsliv, kommune og samfunn
Virksomhetens delmål	Delmålene kommer frem av de ulike strategidokumentene	Delmålene kommer frem av de ulike strategidokumentene	Delmålene kommer frem av de ulike strategidokumentene	Delmålene kommer frem av de ulike strategidokumentene	Delmålene kommer frem av de ulike strategidokumentene
Trygghet, trivsel og respekt					

For delmålene henvises det til de ulike dokumentene som er førende for næringsarbeidet

- Kommuneplanen
- Strategi for næringsutvikling
- Strategi for sentrumsutvikling
- Strategidokument for Regionalpark Haldenkanalen
- Strategidokument for Visit indre Østfold

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	1 638 241	1 889 525	1 800 891	1 744 526	1 744 526	1 744 526
Driftsutgifter	15 726 129	6 555 285	4 437 434	3 929 877	3 929 877	3 886 204
Bruttoramme	17 364 370	8 444 810	6 238 325	5 674 403	5 674 403	5 630 730
Driftsinntekter	-17 277 393	-6 944 810	-4 988 325	-4 574 403	-4 574 403	-4 530 370
Nettoramme	86 977	1 500 000	1 250 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

Den viktigste muligheten og utfordringen for Marker vil fortsatt være knyttet til merkevarebygging – både av Haldenkanalen i samarbeid med andre kommunene i regionen og Marker, med spesiell vekt på Ørje. Vi må opprettholde aktiviteter som forsterker inntrykket av Marker som et attraktivt sted for bosetting, etablering og besøk. Det er slik vi kan utvikle kommunen framover. Utfordringen er å ha økonomiske muskler til å gjøre det, og det er ikke avsatt midler i budsjettet til det.

Et viktig verktøy i dette arbeidet har vært Interregprosjektet LID, hvor vi med stor grad av eksterne midler har hatt ansatt egen prosjektleder og merkevareansvarlig for utvikling av Ørje, og et formalisert samarbeidet mellom næringsliv, kommune og det frivillige.

Marker kommune har over tid sett verdien av de interkommunale samarbeidene, og det er svært ønskelig at vi fortsatt kan opprettholde innsatsen på disse.

Kostnader knyttet til samarbeidstiltakene er følgende

- Regionalpark Haldenkanalen, kr 300.000
- Vannområde Haldenvassdraget, kr 187.000
- Visit Indre, kr 80.000
- Haldenvassdragets Kanalselskap kr 360.000 i 2021

For det tre første samarbeidene er Marker kommune vertskommune. Av budsjettområdet næring er det kun 20% av totalbeløpet på 1,3 mill som er avsatt til lokal næringsutvikling, mens det resterende er andel av fellestiltak. Regionalpark Haldenkanalen avslutter sin avtaleperiode i 2022, men kommunene er søkt om forlengelse med ett år. Det er mulig at sekretariatsfunksjonen da vil kunne ivaretas av andre enn Marker kommune, som har hatt det i store deler av avtaleperioden.

6.8.4 Haldenvassdraget vannområde

Virksomheten og oppgavene

Haldenvassdraget vannområde er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Aurskog-Høland, Marker, Aremark og Halden i Viken fylke. Denne organiseringen er et resultat av EUs vanddirektiv, innført i norsk rett gjennom vannforvaltningsforskriften. Der har Norge forpliktet seg til å jobbe aktivt for å nå målene om god vannkvalitet i alle bekker, elver, innsjøer og kystområder i Norge.

Målet er ambisiøst, men med et kunnskapsbasert felles arbeid kan vi få det til. Norge er derfor delt inn i vannregioner, som igjen er delt inn i vannområder. Haldenvassdraget er ett av disse vannområdene i vannregion Glomma.

Marker kommune fører regnskapet for Haldenvassdraget vannområde, derfor er denne med som en del av kommunens budsjett. Regnskapet går i 0 med tilskudd fra deltaker kommuner, derfor er det ikke knyttet kommentarer verken til budsjett 2023 og heller ikke økonomiplan 2024-2026.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	862 348	882 358	885 446
Driftsutgifter	5 982 114	2 056 000	2 513 000
Bruttoramme	6 844 462	2 938 358	3 398 446
Driftsinntekter	-6 844 462	-2 938 358	-3 398 446
Nettoramme	0	0	0

- Vannområdet er i denne sammenheng lagt som et eget område, men tilhører Næring og blir rapportert på der. Det er av regnskapstekniske årsaker det er løst på den måten.

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	862 349	882 358	885 446	885 446	885 446	885 446
Driftsutgifter	5 982 114	2 056 000	2 513 000	2 513 000	2 513 000	2 513 000
Bruttoramme	6 844 462	2 938 358	3 398 446	3 398 446	3 398 446	3 398 446
Driftsinntekter	-6 844 462	-2 938 358	-3 398 446	-3 398 446	-3 398 446	-3 398 446
Nettoramme	0	0	0	0	0	0

6.8.5 Politikk og utvalg

Virksomheten og oppgavene

Under denne virksomheten ligger følgende områder:

- Kommunestyre/formannskap
- Oppvekst- og omsorgsutvalg
- Miljø, natur og utvikling
- Støtte til politiske partier
- Stortings- og kommunevalg
- Arbeidsmiljøutvalg
- Eldreråd og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Plan, teknikk og landbruk
- Kontrollutvalget
- Ungdomsråd

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn	2 242 797	2 148 894	2 288 188
Driftsutgifter	747 585	886 606	1 166 811
Bruttoramme	2 990 382	3 035 500	3 454 999
Driftsinntekter	-41 833	-55 500	-35 000
Nettoramme	2 948 549	2 980 000	3 419 999

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- Ramme for 2023 er økt med kr 420 000 – her ligger følgende forutsetninger inne:
Kostnader til valg
Reduksjon av et utvalg – kr 180 000
Det er lagt inn kr 200 000 til formannskapets disposisjon og kr 100 000 til ordførers disposisjon.
- I ramme ligger også utgifter til Smaalenene Bedriftshelsetjeneste AS.

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn	2 242 797	2 148 894	2 288 188	1 930 371	2 143 053	1 966 426
Driftsutgifter	747 585	886 606	1 166 811	799 629	891 946	763 573
Bruttoramme	2 990 382	3 035 500	3 454 999	2 730 000	3 034 999	2 729 999
Driftsinntekter	-41 833	-55 500	-35 000	-30 000	-35 000	-30 000
Nettoramme	2 948 549	2 980 000	3 419 999	2 700 000	2 999 999	2 699 999

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- I økonomiplanperioden er det lagt inn forutsetning om ytterligere kutt:
Redusere antall medlemmer fra 21 til 17 i kommunestyret
Redusere ordfører/varaordførers stillingsprosent med 20%
Legge ned ytterligere to utvalg.

6.8.6 Virksomhet: IKS/Vertskommuneavtaler

Virksomheten og oppgavene

Her ligger kostnader til Marker kommune sine IKS'er og Vertskommuneavtaler. Disse kostnadene er lagt ut på eget område for å skille ut dette fra virksomhetenes driftskostnader. Kostnadene blir ført på riktig funksjon, slik at reelle kostnader blir riktig KOSTRA rapportert.

Marker kommune har følgende samarbeidsavtaler med Indre Østfold kommune:

- Avlastningshjemmet
- Barnevernsvakta
- Indre Østfold Krisesenter
- Miljørettet helsevern
- Mortenstua skole
- Oppfølging og tilsyn med fosterhjem
- Veterinærvakt
- Legevakt
- Kommunalt akutt døgntilbud og plasser for utskrivningsklare pasienter
- Kartforvaltning
- Østfold Interkommunale Skadefellingslag
- Migrasjonsenteret avdeling Voksenopplæring

Vi har i dag følgende IKS'er:

- Indre Østfold Brann og Redning IKS
- Østfold Interkommunale Arkivselskap IKS
- Østre Viken Kommunerevisjon IKS
- Østfold Kontrollutvalgssekretariat
- Indre Østfold Renovasjon IKS
- Driftsassistansen i Viken IKS

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn			
Driftsutgifter	9 105 113	10 000 000	10 800 000
Bruttoramme	9 105 113	10 000 000	10 800 000
Driftsinntekter	-151 194	0	0
Nettoramme	8 953 919	10 000 000	10 800 000

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- Kostnadene skal være regulert gjennom avtaler, og bør derfor i utgangspunktet være forutsigbare, bortsett fra kostnader til KAD/USK.
- Like før budsjettet ble lagt, ble vi varslet om en for Marker kommune betydelig økning i kostnader til KAD/USK og legevakt. Dette er tatt høyde for gjennom økt ramme.
- Rammen for 2023 er økt med kr 800 000

- Vurdere alternative løsninger til vertskommuneavtalene om kostnadsnivået fortsetter å øke mer enn det kommunen selv legger til grunn

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn						
Driftsutgifter	9 105 113	10 000 000	10 800 000	10 600 000	10 700 000	10 700 000
Bruttoramme	9 105 113	10 000 000	10 800 000	10 600 000	10 700 000	10 700 000
Driftsinntekter	-151 194	0	0	0	0	0
Nettoramme	8 953 919	10 000 000	10 800 000	10 600 000	10 700 000	10 700 000

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- Vanskelig å si noe eksakt om kostnadsnivå fremover. Vertskommuneavtaler er uforutsigbart da vi ikke har noe eierskap vi kan påvirke gjennom.

6.8.7 Virksomhet: Livssynsformål

Virksomheten og oppgavene

Marker kirkelige fellesråd har i oppgave å samordne kirkelig virksomhet i kommunen. Det betyr at rådet er ansvarlig for drift og forvaltning av kirkebygg, kapell og kirkekontor. I tillegg har fellesrådet arbeidsgiveransvar for kirkelige ansatte.

Marker kirkelige fellesråd er også offentlig gravferdsforvaltning i kommunen og drifter de tre gravplassene.

Utbetaling til andre trossamfunn er fra 2021 overført til staten.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn			
Driftsutgifter	3 875 940	3 845 000	3 720 300
Bruttoramme	3 875 940	3 845 000	3 720 300
Driftsinntekter	-180 940	0	-25 300
Nettoramme	3 695 000	3 845 000	3 695 000

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- Rammen for 2022 foreslås videreført for 2023.
- Kun videreføring av rammen får store konsekvenser for kirken. Kirken merker også økte kostnader i form av strømpriser og kjøp av varer og tjenester.
- Konsekvensen av dette blir som følger ifølge kirkeverge:
 - Kutt i klokkestilling i Rødenes
 - Kutt i bruk av orgelvikar ved sykdom/ferie – ikke musikk i begravelser/vielser
 - Kutt i strøm til alle kirkene unntatt Ørje kirke – alt skjer der
 - Ikke vedlikehold av kirkegårdene om sommeren
 - Kremasjonsavgift – alle innbyggere må betale
 - Annonse for gudstjeneste
 - Julekonserter

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn						
Driftsutgifter	3 875 940	3 845 000	3 720 300	3 720 300	3 720 300	3 720 300
Bruttoramme	3 875 940	3 845 000	3 720 300	3 720 300	3 720 300	3 720 300
Driftsinntekter	-180 940	0	-25 300	-25 300	-25 300	-25 300
Nettoramme	3 695 000	3 845 000	3 695 000	3 695 000	3 695 000	3 695 000

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- Marker kommune har 4 kirker å drifte – det vil også i årene fremover få konsekvenser for kostnadene til Marker kirkelige fellesråd.

6.8.8 Virksomhet: Private barnehager

Virksomheten og oppgavene

Marker kommune betaler tilskudd til 2 private barnehager. Det er Øymark barnehage og Tussilago barnehage.

I tillegg til ordinære tilskudd, som er beregnet ut fra funksjonene 201 og 221 i Marker kommune sitt regnskap for 2021, skal vi refundere styrking av enkeltbarn, søskenmoderasjon, gratis kjernetid og redusert foreldrebetaling.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn			
Driftsutgifter	14 326 187	12 500 000	14 200 000
Bruttoramme	14 326 187	12 500 000	14 200 000
Driftsinntekter			
Nettoramme	14 326 187	12 500 000	14 200 000

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- Tilskuddet for 2023 er foreløpig beregnet og gir økte kostnader til tilskudd til de private barnehagene.
- Tilskuddet beregnes ut fra Marker kommune sine kostnader på funksjon 201 og 221 for 2021.
- Noe av bakgrunnen for økningen kan tillegges økte kostnader ved igangsetting og drift av ny kommunal barnehage.

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn						
Driftsutgifter	14 326 187	12 500 000	14 200 000	12 500 000	12 000 000	11 500 000
Bruttoramme	14 326 187	12 500 000	14 200 000	12 500 000	12 000 000	11 500 000
Driftsinntekter						
Nettoramme	14 326 187	12 500 000	14 200 000	12 500 000	12 000 000	11 500 000

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- Utsiktene for økonomiplanperioden er noe usikre. Det er lagt inn en reduksjon i rammene med tanke på flere barn i den kommunale barnehagen.
- Den kommunale barnehagen har nå fylt opp alle plasser, og har i tillegg venteliste. Dette gjør at vi er noe usikre på kostnadsnivå for Private barnehager framover
- Antall barn som er i behov av barnehageplass er også noe usikkert fremover. Skal vi følge demografiutviklingen, vil det si at det er mindre behov for barnehageplasser i årene som kommer.

6.8.9 Virksomhet: Finans

Virksomheten og oppgavene

Her føres renteutgifter, avdragsutgifter, avsetning og bruk av fond, andre statlige overføringer, renteinntekter, utbytte og inntekter skatt, rammetilskudd og eiendomsskatt.

Virksomhetens driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023
Lønn			
Driftsutgifter	39 537 317	20 010 000	22 600 000
Bruttoramme	39 537 317	20 010 000	22 600 000
Driftsinntekter	-260 205 810	-251 031 604	-269 831 000
Nettoramme	-220 668 492	-231 021 604	-247 231 000

Budsjett 2023 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- Marker kommune har for 2023 oppjustert skatteanslaget i forhold til KS sine prognosetall, det vil si en økning fra 2022 til 2023 på kr 5 954 000.
- Eiendomsskatteinntektene er økt med kr 125 000, dette ut fra prognose tall for 2022.
- Sum rammetilskudd er økt med kr 11 820 396 fra 2022, dette også i forhold til KS sine prognosetall.
- Utgifter til renter og avdrag har økt med kr 4 065 000. Her ligger også rente- og avdragsutgifter til VAR-sektoren inne. Renter og avdrag til startlån føres i investeringsregnskapet.
- Det er ikke avsatt midler til disposisjonsfond i budsjett 2023.
- Utbytte er budsjettert med kr 1 500 000 for 2023. I 2022 fikk Marker kommune kr 2 957 854 i utbytte.

Økonomiplan driftsbudsjett

Område	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Lønn						
Driftsutgifter	39 537 317	20 010 000	22 600 000	35 500 000	52 500 000	63 200 000
Bruttoramme	39 537 317	20 010 000	22 600 000	35 500 000	52 500 000	63 200 000
Driftsinntekter	-260 205 810	-251 031 604	-269 831 000	-271 511 000	-286 261 000	-293 845 000
Nettoramme	-220 668 492	-231 021 604	-247 231 000	-236 011 000	-233 761 000	-230 645 000

Økonomiplanperiode 2024-2026 – Muligheter og utfordringer for virksomheten

- For økonomiplanperioden har vi også brukt KS sine prognosetall ved beregning av skatt og rammetilskudd.
- Fra 2024 er det lagt inn inntekter som følge av grunnrenteskatt på landbasert vindkraft. Den er av KS foreløpig beregnet til å være kr 2 112 000.
- Fra 2025 er det foreslått å øke eiendomsskatten med 1 promille til 4, som pr i dag er makssats på eiendomsskatt for hus og fritidsboliger.
- Det er ikke gjort avsetning til disposisjonsfond i økonomiplanperioden 2024-2026.
- Utbytte er budsjettert med kr 1 500 000 også i økonomiplanperioden.

7. Gebyrliste

Betalingssetser for Trollhaugen barnehage (ikke mva-belagt)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Makspris		Nasjonal	Nasjonal		
Ordinær sats		makspris	makspris		
100 % plass					
Kost 100 % plass	kr/mnd	300	400	100	33,3 %
Kost 90 % plass	kr/mnd	284	378	94	33,1 %
Kost 80 % plass	kr/mnd	252	336	84	33,3 %
Kost 70 % plass	kr/mnd	221	294	73	33,0 %
Kost 60 % plass	kr/mnd	189	252	63	33,3 %
Kost 50 % plass	kr/mnd	158	210	52	32,9 %
Kost 40 % plass	kr/mnd	126	168	42	33,3 %

Merknad

Økningen skyldes store kostnader, prisøkning på mat og i tillegg at kommunen ikke har økt prisene på to år. Økningen skal ikke gi overskudd, men dekke reelle kostnader til mat.

Marker kommune følger gjeldende nasjonal makspris for hvert barnehageår.

Hvis maksprisen er høyere enn 6 prosent av den samlede inntekten til husstanden, kan det søkes om:

gratis kjernetid for barn mellom 2 og 5 år

reduksjon i foreldrebetaling

For opphold betales til enhver tid gjeldende nasjonale satser. Søskenermoderasjon for 2 barn 30 prosent og barn 3 er gratis. Søskenermoderasjon gjelder også når en har barn i flere barnehager i kommunen.

Marker kommune har 5 % påslag i administrasjonsutgifter på plasser under makspris og kost.

Betalingssetser for skolefritidsordningen ved Marker skole (ikke mva-belagt)

Hvis gjeldende kommunale betalingssetser for SFO er høyere enn 6 prosent av den samlede inntekten til husstanden, kan det søkes om reduksjon i foreldrebetalingen.

Dette gjelder 1. – 4. trinn.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
Over 20 timer, pris uten mat	kr/mnd.	2264	3000	736	32,5 %
Over 20 timer, pris mat	kr/mnd.	204	300	96	47,1%
15-20 timer, pris uten mat	kr/mnd.	1905	2500	595	31,2 %

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %
15-20 timer, pris mat	kr/mnd.	180	250	70	38,9 %
Under 15 timer, pris uten mat	kr/mnd.	1548	2000	452	29,2 %
Under 15 timer, pris mat	kr/mnd.	139	200	61	43,9 %
Enkeltdag i ferier	pr. gang	200	400	200	100,0 %
Enkeltdag – før- og etter skoletid	pr. gang	100	200	100	100,0 %

Merknad

Økning kost skyldes store kostnader, prisøkning på mat og i tillegg til at kommunen ikke har økt prisene over flere år. Økningen skal ikke gi overskudd, men dekke reelle kostnader til mat. Økning av foreldrebetaling på plass er at prisene ligger lavt i forhold til utgiftene kommunen har. Sammenlignbare kommuner har 3.347 og 3.430 for hel plass – over 20 timer.

Utleie rom Marker skole

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Festsalen barneskolen	pris u/6t	740	790	50	6,8 %	
Festsalen barneskolen	pris o/6t	1490	1590	100	6,7 %	
Kjøkken	pris u/6t	210	225	15	7,1 %	
Kjøkken	pris o/6t	420	450	30	7,1 %	
Gymsal ungdomsskolen	pris u/6t	850	905	55	6,5 %	
Gymsalen ungdomsskolen	pris o/6t	1690	1800	110	6,5 %	
Kjelleren ungdomsskolen	pris u/6t	740	790	50	6,8 %	
Kjelleren ungdomsskolen	pris o/6t	1490	1590	100	6,7 %	
Klasserom inntil kl. 21	pris u/6t	320	340	20	6,3 %	
Klasserom etter kl. 21	pris u/6t	640	680	40	6,3 %	
Sløydsal inntil kl. 21	pris u/6t	320	340	20	6,3 %	
Sløydsal etter kl. 21	pris u/6t	640	680	40	6,3 %	
Håndarbeidssal inntil kl. 21	pris u/6t	320	340	20	6,3 %	
Håndarbeidssal etter kl. 21	pris u/6t	640	680	40	6,3 %	

Utleie gymsal Marker Ungdomsskole

Helgeutleie av ungdomsskole, Marker skole, kr. 65 pr person pr natt. I utleietiden regnes også nødvendig tid for klargjøring og rydding i lokalene.

Gymsalen Marker skole leies ut til lag/foreninger/privatpersoner for kr 170 pr time. Det er da kun adgang til gymsal og leietager må rydde, svabre, slukke og låse selv.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Helgeutleie av gymsal	kr/pr. pers/pr. natt	60	65	5	8,3 %	
Gymsal Marker ungdomsskole pr. time	pr. time	160	170	10	6,3 %	

Betalingssetter for Kulturskole og UKH (ikke mva-belagt)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Årlig avgift individuell opplæring kulturskole	kr/år	3300	3500	200	6,1 %	
Årlig avgift i gruppe opplæring kulturskole	kr/år	2800	3000	200	7,1 %	
Medlemskap UKH	kr/år	600	650	50	8,3 %	

Hjemmehjelp (praktisk bistand)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Inntektsgruppe: Inntil 2G		Nasjonal sats	Nasjonal sats			
Inntektsgruppe: 2-4 G	kr/time	320	340	20	6,3 %	
Inntektsgruppe: Over 4 G	kr/time	345	375	30	8,7 %	

G = Grunnbeløp i folketrygden, i 2022 kr 111 477

Trygghetsalarmer (ikke mva-belagt)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Engangsvgift montering		415	450	35	8,4 %	
Pris pr påbegynte måned	kr/mnd.	270	295	25	9,3 %	

Andre alarmer/sensorer (ikke mva-belagt)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Ettermontering av sensorer	pr. gang		110			Nytt gebyr

Dagsenter (ikke mva-belagt)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Dagopphold med mat	kr/dag	160	170	10	6,3 %	
Dagopphold med mat og transport	kr/dag	200	215	15	7,5 %	

Korttid/Rehab (ikke mva-belagt)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Pr døgn		Nasjonal sats	Nasjonal sats			

Utleie Marker Rådhus

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Møterom 1	Pris u/4t	310	330	20	6,5 %	
Møterom 1	Pris o/4t	620	660	40	6,5 %	
Møterom 2	Pris u/4t	310	330	20	6,5 %	
Møterom 2	Pris o/4t	620	660	40	6,5 %	
Formannskapssal	Pris u/4t	310	330	20	6,5 %	
Formannskapssal	Pris o/4t	620	660	40	6,5 %	
Kommunestyresal	Pris u/4t	620	660	40	6,5 %	
Kommunestyresal	Pris o/4t	1240	1320	80	6,5 %	
Spiserom	Pris u/4t	310	330	20	6,5 %	
Spiserom	Pris o/4t	620	660	40	6,5 %	
Kjøkken	Pris u/6t	1810	1930	120	6,6 %	
Kjøkken	Pris o/6t	1810	1930	120	6,6 %	
Samfunnssal 1	Pris u/6t	1550	1650	100	6,5 %	
Samfunnssal 1	Pris o/6t	2070	2200	130	6,3 %	
Samfunnssal 2	Pris u/6t	1040	1100	60	5,8 %	
Samfunnssal 2	Pris o/6t	1600	1700	100	6,3 %	
Samfunnssal 1 og 2 inkl. scene - helg	Pris u/6t	3100	3300	200	6,5 %	
Samfunnssal 1 og 2 inkl. scene - helg	Pris o/6t	6200	6600	400	6,5 %	
Samfunnssal 1 og 2 inkl. scene - ukedag	Pris u/6t	2580	2750	170	6,6 %	
Samfunnssal 1 og 2 inkl. scene - ukedag	Pris o/6t	3100	3300	200	6,5 %	
Scene	Pris u/6t	360	380	20	5,6 %	
Scene	Pris o/6t	640	680	40	6,3 %	

Utleie Markerhallen

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Hallen pr helg	pris	15500	16500	1000	6,5 %	
Møterom 1 etg.	pris	250	270	20	8,0 %	
Møterom 2 etg.	pris	500	530	30	6,0 %	

Leiepriser for kommunale boliger og eiendommer (ikke mva-belagt)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Husleie		Økes ihht KPI	Økes ihht KPI			

Leiepriser for kommunale eiendommer, boliger, borettslagsleiligheter og omsorgsboliger/trygdeboliger, økes i henhold til konsumprisindeks, jmf Husleieloven

Megleropplysninger

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Meglerpakke	kr/stk	1550	1650	100	6,5 %	
Eiendomsinformasjon	kr/stk	104	110	6	5,8 %	
Bygningsdata fra Matrikkelen	kr/stk	104	110	6	5,8 %	
Grunnkart	kr/stk	516	550	34	6,6 %	
Ledningskart VA	kr/stk	155	165	10	6,5 %	
Målebrev	kr/stk	175	185	10	5,7 %	
Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest	kr/stk	160	170	10	6,3 %	
Arealplan m/bestemmelser	kr/stk	258	275	17	6,6 %	
Ortofoto	kr/stk	362	385	23	6,4 %	
Tilknytning til offentlig og avløp	kr/stk	104	110	6	5,8 %	
Kommunale avgifter og legalpant	kr/stk	258	275	17	6,6 %	
Matrikelbrev inntil 10 sider		175	175	0	0,0 %	Nasjonal sats
Matrikelbrev over 10 sider		350	350	0	0,0 %	Nasjonal sats

Vann (priser inkl. mva)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Vann, abonnementsgebyr	kr/år	1190	1190	0	0,0 %	
Vann, abonnementsgebyr, 4 eller flere boenheter	kr/år	900	900	0	0,0 %	
Vann, pr. m3	kr/pr. m3	39	57	18	46,2 %	

Tilknytningsgebyr vann (priser inkl. mva)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Enebolig, selveid leilighet, annen selvstendig boenhet og hytter der det betales andel av grunnlagsinvesteringer for vann og kloakkanlegg	engangsgesbyr	5000	5325	325	6,5 %	
Tilsvarende boliger og hytter i øvrige områder	engangsgesbyr	15000	15975	975	6,5 %	
Tilknytningsavgift for industri og annen bebyggelse (pr. m2 brutto gulvflate)	kr/pr. m2	38	40	2	5,3 %	

Avløp (priser inkl. mva)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Avløp, abonnementsgebyr	kr/år	3850	6125	2 275	59,1 %	
Avløp, abonnementsgebyr 4 eller flere boenheter	kr/år	2850	4530	1680	58,9 %	
Avløp, pr. m3	kr/pr. m3	69	69	0	0,0 %	

Tilknytningsgebyr avløp (priser inkl. mva)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Enebolig, selveid leilighet, annen selvstendig boligenhet og hytter der det betales andel av grunnlagsinvesteringer for vann og kloakkanlegg	engangsgesbyr	5000	5325	325	6,5 %	
Tilsvarende boliger og hytter i øvrige områder	engangsgesbyr	15000	15975	975	6,5 %	
Tilknytningsavgift for industri og annen bebyggelse (pr m2 brutto gulvflate)	kr/pr m2 brutto gulvflate	38	40	2	5,3 %	

Slamtømming (tømming og behandling)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Slamavskiller 1-4 m3 m/wc tilknyttet (inkl. mva)	kr/pr. tømming	2520	3960	1440	57,1 %	
Slamavskiller 1-4 m3 u/wc tilknyttet (inkl. mva)	kr/pr. tømming	2520	3960	1440	57,1 %	
Slamavskiller per m3 utover 4 m3 (inkl. mva)	kr/per m3 utover 4 m3	420	660	240	57,1 %	
Tett tank 1-3 m3 (inkl. mva)	kr/pr. tømming	2520	3960	1440	57,1 %	
Tett tank 4-6 m3 (inkl. mva)	kr/pr. tømming	3050	4800	1750	57,4 %	
Tett tank per m3 utover 6 m3 (inkl. mva)	kr/per m3 utover 6 m3	420	660	240	57,1 %	
Større slamavskillere fra fellesanlegg, pr. m3 (inkl. mva)	kr/pr. m3	525	825	300	57,1 %	
Minirensanlegg, 1-4 m3 (inkl. mva)	kr/pr. tømming	2520	3960	1440	57,1 %	
Minirensanlegg, 5-7 m3 (inkl. mva)	kr/pr. tømming	3050	4800	1750	57,4 %	
Minirensanlegg per m3 utover 7 m3 (inkl. mva)	kr/per m3 utover 7 m3	420	660	240	57,1 %	
Tilknytning til trykkavløpsanlegg	engangsgebyr	1,2 G	1,2 G			
Årlig tilsyns- og kontrollgebyr - spredt avløp (unntatt mva)	kr/år	1255	1970	715	57,0 %	

Renovasjon (priser inkl. mva)

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Frittliggende enebolig	gebyr pr. boenhet	3375	3375	0	0,0 %	
Enebolig m/240L rest	gebyr pr. boenhet	3925	3925	0	0,0 %	
Enebolig m/hybel 140L	gebyr pr. boenhet	2825	2825	0	0,0 %	
2 ab. som deler 140L	gebyr pr. boenhet	2825	2825	0	0,0 %	
2 ab. som deler 240L	gebyr pr. boenhet	3100	3100	0	0,0 %	
4 ab. som deler 360L	gebyr pr. boenhet	2950	2950	0	0,0 %	
6 ab. som deler 660L	gebyr pr. boenhet	2900	2900	0	0,0 %	
20 ab. på fellesløsning/nedgravd bunntømt	gebyr pr. boenhet	2825	2825	0	0,0 %	
Fritidsbolig	gebyr pr. boenhet	2125	2125	0	0,0 %	

Ikke mottatt nye priser fra IØR når budsjettet ble lagt

Feie- og tilsynsgebyr

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Pr pipeløp	pr/pipeløp	565	565	0	0,0 %	
Pr fritidsbolig med pipe	pr/fritidsbolig med pipe	565	565	0	0,0 %	
Pr gassanlegg	pr/gassanlegg	565	565	0	0,0 %	

Byggesak

Byggesak – Tiltak med ansvarlig foretak, jf. pbl. § 20-3

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Bolig og fritidsbolig inntil 2 boenheter	pr/ny boenhet	16000	17040	1040	6,5 %	
Bolig og fritidsbolig fra 3 boenheter t.o.m 8 boenheter	pr/ny boenhet	8500	9050	550	6,5 %	
Bolig og fritidsbolig fra 9 boenheter beregnes for maks. 18 boenheter	pr/ny boenhet		4800			Ny inndeling
Bygg uten nye boenheter som kan måles etter BRA	kr/m2	32	34	2	6,5 %	Minimumsgebyr kr. 6.820. BRA ihht NS 3940.
Tiltak som ikke kan måles etter BRA, TLK 1	pr tiltak	4350	4630	280	6,4 %	
Tiltak som ikke kan måles etter BRA, TLK 2 og 3	pr tiltak		6020			Ny inndeling
Rehabilitering av skorstein, TLK 1	pr søknad		3250			Ny inndeling
Driftsbygning i landbruket med krav om ansvarlig foretak >1.000 kvm	pr bygning	14700	15660	960	6,5 %	
Riving av tiltak der vernemyndigheter må uttale seg	pr søknad	4250	4530	280	6,6 %	
Riving av tiltak uten behov for høring	pr søknad	2200	2345	145	6,6 %	

Byggesak - Tiltak som kan forestås av tiltakshaver, jf. pbl § 20-4

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Mindre tiltak jf. pbl § 20-4 (1) bokstav a, c og e	pr søknad	4350	4630	280	6,4 %	
Alminnelig driftsbygning i landbruket <1.000 kvm BRA		6400	6820	420	6,6 %	
Opprettelse av ny grunn-eiendom og arealoverføring	pr søknad	4350	4630	280	6,4 %	

Byggesak – Søknad om dispensasjon jf. pbl § 19-2

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Delegert behandling av dispensasjons-søknad		6400	6820	420	6,6 %	
Politisk behandling av dispensasjons-søknad		9500	10120	620	6,5 %	

Byggesak – Andre tjenester

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Forhåndskonferanse	pr stk		3200			Nytt gebyr
Igangsettingstillatelse	pr søknad		3240			Nytt gebyr
Midlertidig brukstillatelse	pr søknad	4350	4630	280	6,4 %	
Søknad om ansvarsrett som selvbygger	pr søknad		1225			Ny inndeling
Søknad om ansvarsrett i tiltaksklasse 1	pr søknad	1150	1225	75	6,5 %	
Søknad om fravik fra byggeteknisk forskrift	pr søknad		8400			Nytt gebyr

Seksjonering

For behandling av søknad om seksjonering av eiendom betales 3 ganger rettsgebyr uten befaring, og 5 ganger rettsgebyr med befaring.

Reguleringsplan

Regulativet gjelder for nye reguleringsplaner og for utfylling og endring av vedtatte reguleringsplaner. Gebyr skal være innbetalt før saken legges frem til 1. gangs behandling, eller rådmannen fatter vedtak på delegasjon. Gebyret belastes forslagsstiller, uavhengig av antall hjemmelshavere innenfor planområdet. Det skal betales 50 % av fullt gebyr dersom forslagsstiller trekker innlevert reguleringsforslag før 1. gangs behandling i kommunen. Det samme gjelder når en sak må anses uaktuell som følge av manglende oppfølging av saken fra forslagsstiller.

FRITAK FOR GEBYR

Følgende forslag til reguleringsformål er fritatt for gebyr etter arealberegning:

- Landbruks- natur og friluftsområder hvor bygnings- eller anleggstiltak ikke tillates
- Grønnstruktur hvor bygnings- eller anleggstiltak ikke tillates.
- Natur- og friluftsområder i sjø og vassdrag hvor bygnings- eller anleggstiltak ikke tillates.

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Private forslag til reguleringsplan (inkludert direkte kostnader) <5.000 kvm		54000	57500	3 500	6,5 %	
5.000 - 10.000 kvm		77500	82500	5 000	6,5 %	
10.000 - 25.000 kvm		98000	104400	6 400	6,5 %	
> 25.000 kvm		129000	137400	8 400	6,5 %	
Private forslag til reguleringsplan som avbrytes etter varsling		11400	12100	700	6,1 %	
Andre arbeider etter anvendt tid	pr time	Beregnes	Beregnes			Herunder arbeider med endringer i forslaget underveis

Utslipp

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Søknad om utslippstillatelse		5350	5700	350	6,5 %	
Søknad om utslippstillatelse for fellesanlegg, > 4 boenheter		8450	9000	550	6,5 %	
Søknad om utslippstillatelse for anlegg større enn 50 pe, kap. 13.		16000	17000	1 000	6,3 %	

Oppmåling

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Oppretting av matrikkelenhet, arealer < 1.000 m2		11900	12700	800	6,7 %	
arealer 1.001 - 2.000 m2		16500	17600	1 100	6,7 %	
arealer 2.001 - 3.000 m2		23200	24700	1 500	6,5 %	
arealer 3.001 - 5.000 m2		25800	27500	1 700	6,6 %	
arealer 5.001 - 9.000 m2		31000	33000	2 000	6,5 %	
arealer 9.001 - 11.000 m2		33550	35750	2 200	6,6 %	
arealer 11.001 - 13.000 m2		36100	38500	2 400	6,6 %	
arealer 13.001 - 15.000 m2		38700	41200	2 500	6,5 %	
arealer 15.001 - 20.000 m2		43900	46800	2 900	6,6 %	
arealer 20.001 - 50.000 m2		51600	55000	3 400	6,6 %	
arealer 50.001 - 100.000 m2, pr påbegynt daa		800	850	50	6,3 %	
arealer > 100.000 m2, pr påbegynt daa		580	620	40	6,9 %	
Oppmåling/retting av uteareal pr eierseksjon, < 50 m2		6400	6800	400	6,3 %	
Oppmåling/retting av uteareal pr eierseksjon, 51 - 250 m2		8500	9050	550	6,5 %	
Oppmåling/retting av uteareal pr eierseksjon, 251 - 2.000 m2		10550	11250	700	6,6 %	
Oppmåling/retting av uteareal pr eierseksjon, > 2.000 m2 pr påbegynt daa		980	1045	65	6,6 %	
Oppretting av anleggseiendom, < 2.000 m3		23750	25300	1550	6,5 %	
Oppretting av anleggseiendom, 2.001 - 20.000 m3		2800	3000	200	7,1 %	

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Oppretting av anleggseiendom, > 20.001 m3 pr påbegynt m3		1750	1860	110	6,3 %	
Registrering av eksisterende jordsameie etter medgått tid, pris pr time		1150	1225	75	6,5 %	
Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning (i tillegg til oppmålingsforretning)		4350	4650	300	6,9 %	
Grensejustering grunneiendom, etter fastsatte bestemmelser < 250 m2		8450	9000	550	6,5 %	
Grensejustering grunneiendom, etter fastsatte bestemmelser 251 - 500 m2		12900	13750	850	6,6 %	
Grensejustering anleggseiendom, etter fastsatte bestemmelser < 250 m3		12900	13750	850	6,6 %	
Grensejustering anleggseiendom, etter fastsatte bestemmelser 251 - 1.000 m3		15000	16000	1000	6,7 %	
Arealoverføring grunneiendom < 250 m2		15000	16000	1000	6,7 %	
Arealoverføring grunneiendom 251 - 500 m2		18000	19200	1200	6,7 %	
Arealoverføring grunneiendom pr overskytende påbegynt 500 m2		3600	3850	250	6,9 %	
Arealoverføring anleggseiendom < 250 m3		16000	17000	1000	6,3 %	
Arealoverføring anleggseiendom 251 - 1.000 m3		19100	20350	1250	6,5 %	
Arealoverføring anleggseiendom > 1.000 m3 pr påbegynt 500 m3		1050	1100	50	4,8 %	
Klarlegging av eksisterende grense, der grensen tidligere er koordinatbestemt: inntil 2 punkter		5400	5750	350	6,5 %	
Klarlegging av eksisterende grense, der grensen tidligere er koordinatbestemt: for påfølgende punkter	gebyr pr punkt	800	850	50	6,3 %	
Klarlegging av eksisterende grense, der grensen tidligere ikke er		8500	9050	550	6,5 %	

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
koordinatbestemt: inntil 2 punkter						
Klarlegging av eksisterende grense, der grensen tidligere ikke er koordinatbestemt: for påfølgende punkter	gebyr pr punkt	1550	1650	100	6,5 %	
Gebyr for klarlegging av rettigheter etter medgått tid						
Gebyr for klarlegging av rettigheter etter medgått tid	pris pr time	1050	1100	50	4,8 %	
Utstedelse av matrikkelbrev inntil 10 sider						
Utstedelse av matrikkelbrev inntil 10 sider		175	175	0	0,0 %	Nasjonal sats
Utstedelse av matrikkelbrev over 10 sider						
Utstedelse av matrikkelbrev over 10 sider		350	350	0	0,0 %	Nasjonal sats
Festegrunn hvor oppmålingsforretning kan gjennomføres uten ny merking og måling						
Festegrunn hvor oppmålingsforretning kan gjennomføres uten ny merking og måling		6850	7295	445	6,5 %	

Ved samtidig oppmåling av flere tilgrensede tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis følgende reduksjoner i gebyr pr. sak:

6 -10 saker; 10% reduksjon

11-25 saker; 15% reduksjon

> 25 saker; 20% reduksjon

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold, settes til 1/3 av gebyrsatsene

Andre gebyrer

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Gebyr for kopi av målebrev/skylddelinger		260	280	20	7,7 %	
Utskrift av situasjonskart, A4		0	0	0	0,0 %	
Utskrift av situasjonskart, A3		160	170	10	6,3 %	
Utskrift av situasjonskart, A2		260	275	15	5,8 %	
Utskrift av situasjonskart, A1		360	385	25	6,9 %	
Utskrift av situasjonskart, A0		470	500	30	6,4 %	
Salg av digitale kart		Beregnes	Beregnes			
Kart- og delingsforretninger over større sammenhengende parseller/eiendommer til landbruks-, fritids- og andre allmenntilgjengelige formål, beregnes anvendt tid, pris pr time		1150	1225	75	6,5 %	
Gebyrer for andre arbeider som ikke kan beregnes etter foranstående satser beregnes etter anvendt tid, pris pr time		1150	1225	75	6,5 %	
Hjelpemann oppmåling	pr/time	0	650			Nytt gebyr

Tinglysningsgebyr kommer i tillegg.

Hvis gebyr anses å bli åpenbart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader kommunen har hatt med saken, eller anses åpenbart urimelig av andre grunner, kan rådmannen fastsette passende gebyr.

Gebyr når oppmålingsmyndigheten og annen instans foretar arbeidsfordelingen:

- for oppmålingsmyndighetens klargjøring og registrering 50% gebyr
- for innkalling og avholdelse av forretning 20% gebyr
- for merking og merkemateriell 10% gebyr
- for måling, beregning og uttegning 30% gebyr

Saker etter jord- og konsesjonsloven

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
- deling		2000	2000	0	0,0 %	Nasjonal sats
- konsesjon		5000	5000	0	0,0 %	Nasjonal sats

Gravesøknader

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Saksbehandlingsgebyr		1550	1650	100	6,5 %	

Andre gebyrer

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Vaktmester/fagarbeider kveld og helg pr/time		0	1100			Nytt gebyr
Vaktmester/fagarbeider 0700-1500 man-fre pr/time		0	850			Nytt gebyr
Renholder/fagarbeider 0700-1500 man-fre pr/time		0	850			Nytt gebyr
Renholder/fagarbeider kveld og helg pr/time		0	1100			Nytt gebyr

Priser for fast eiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Sletta Industriområde	kvm	250	300			
Tilleggsareal i eller utenfor regulert område i sentrum	kvm	125	150			
Krogstadfeltet, refusjon for vann, avløp, vei og gatelys	Tomt	125.000	125.000			
Krogstadfeltet, tomteareal	Kvm	34	40			
Lihammeren, tomt inkl refusjon	Tomt	45.000	45.000			

Fellingstillatelse elg/hjort, pr felt dyr

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Voksen elg	pr/stk	580	580	0	0,0 %	
Kalv elg	pr/stk	340	340	0	0,0 %	
Voksen hjort	pr/stk	450	450	0	0,0 %	
Kalv hjort	pr/stk	270	270	0	0,0 %	

Husborn friområde

Gebyr	Enhet	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Merknad
Sesongplass	kr/år	3000	3500	500	16,7 %	

8. Budsjettnoter:

Note 1 – Skattegrunnlag og inntektsutjevnerende tilskudd

Skatteinntekter	2023	2024	2025	2026
Skatteinntekter	106 532 000	108 644 000	110 700 000	112 000 000
Rammetilskudd	147 299 000	146 767 000	156 461 000	162 545 000
Skatteinntekter og inntektsutjevnerende tilskudd	253 831 000	255 411 000	267 161 000	274 545 000
Eiendomsskatt	12 500 000	12 600 000	15 300 000	15 500 000

Note 2 – Fiskale inntekter

Marker kommune har i 2022 budsjettet eiendomsskatt tilsvarende 3,00 promille for boliger og fritidsboliger, og 7,00 promille for næring.

Note 3 – Generelle statstilskudd

Generelle statstilskudd	Beløp
Integreringstilskudd	2 431 000
Rentekompensasjon	1 200 000
Rentekompensasjonsordningen fordeles som følger:	
Marker bo- og servicesenter	1 150 000
Marker skole	45 000
Kirkene	5 000

Note 4 – Utbytte fra selskaper

Det er budsjettet med kr 1 500 000 i utbytte i budsjett 2022 og kr 1 500 000 i økonomiplanperioden 2023-2025.

Note 5 - Bruk og avsetning til fond i 2022

Bruk og avsetning til fond	Beløp
Avsetninger	0
Bruk av avsetninger	3 305 591
Sum netto avsetninger	3 305 591

Note 6 - Vekting av avdrag

Tekst	Beløp
Anleggsmidler til grunnlag pr 01.01.2022	382 966 065
Avskrivninger regnskap 2021	11 124 125
Samlet lånegjeld (investeringsgjeld) pr 01.01.2022	300 405 768
Minimum avdragsbeløp	8 725 872
Budsjettetert avdrag i 2023	14 600 000

Det vil si at det er budsjettetert med mer til avdrag enn minimum avdragsbeløp – jfr. Avsatt kr 14 600 000.

Note 7 – Selvkost (utarbeidet av Momentum AS)

Marker kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost. Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

Nedenfor følger noten i sin helhet med kommentarer og tabeller.

9. Kommunale gebyrer – budsjett 2023

Marker kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost. Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2018 i sin helhet være disponert innen 2023.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

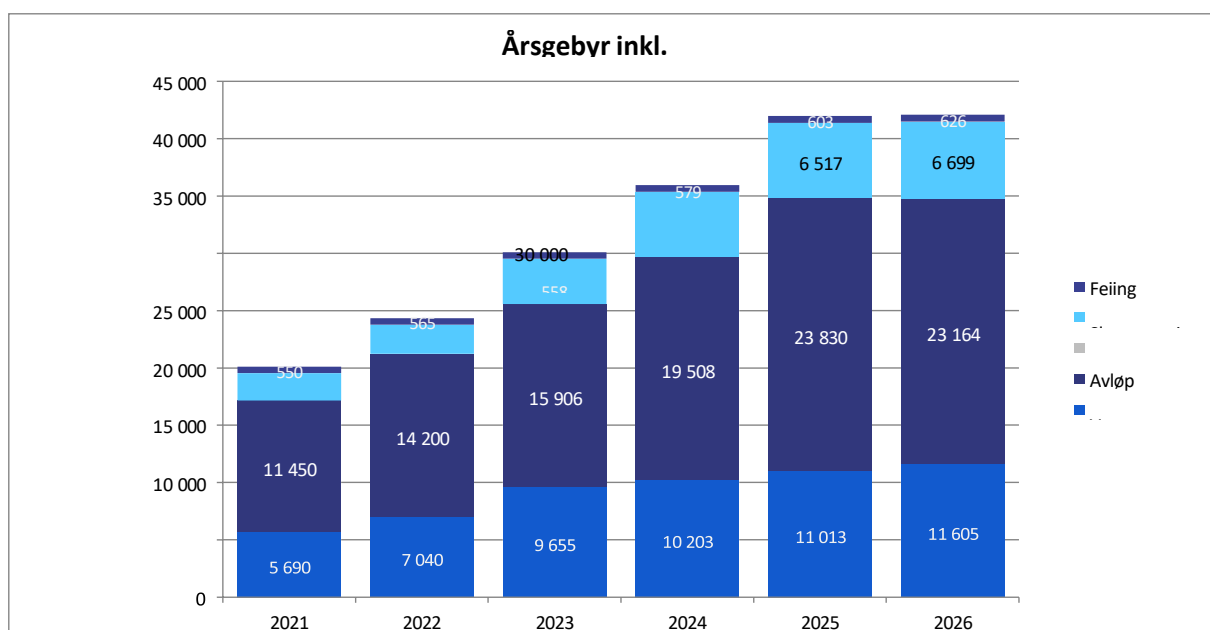
Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått å bli 4,2 % i 2023. Budsjettet er utarbeidet den 30. september 2022. Tallene for 2021 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2022 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2023 til 2026 er budsjett-/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann, avløp, slamtømming og feiing

Fra 2022 til 2023 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 23,6 %, hvor slamtømming øker mest i prosent med 57,0 %. Feiing reduseres med 1,3 %. I perioden 2021 til 2026 øker samlet gebyr med kr 22 004, fra kr 20 090 i 2021 til kr 42 094 i 2026. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 13,1 %. Gebyreksemplene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 150 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Gebyrendring fra året før	2023	2024	2025	2026
Vann	37,1 %	5,7 %	7,9 %	5,4 %
Avløp	12,0 %	22,6 %	22,2 %	-2,8 %
Slamtømming	57,0 %	42,6 %	15,5 %	2,8 %
Feiing	-1,3 %	3,8 %	4,1 %	3,9 %
Samlet endring	23,6 %	19,5 %	16,8 %	0,3 %

Marker kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

Forslaget til gebyrsatser for 2023 er utarbeidet av Marker kommune i samarbeid med Momentum Solutions AS som har mer enn 18 års erfaring med selvkostberegninger og - rådgivning og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost.

9.1 Vann - 2021 til 2027

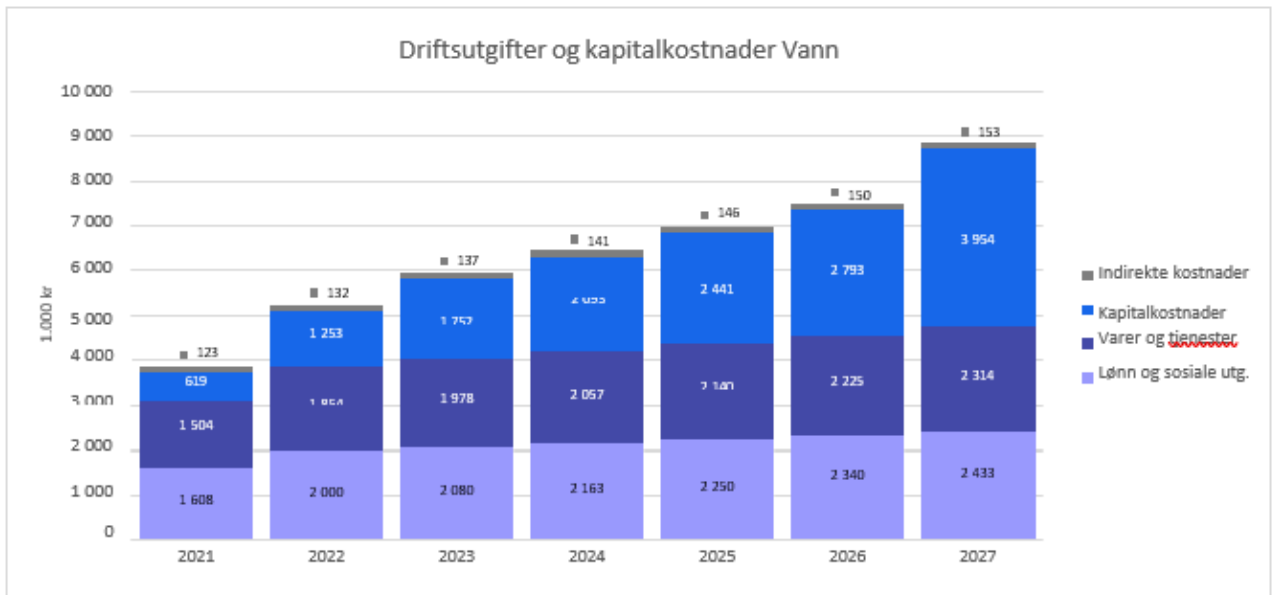
Gebyrsatser - Vann 2021 til 2027

De samlede gebyrinntektene for vann i Marker kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2023 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 1 188 kroner og forbruksgebyret bør settes til 56,45 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 9 655 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 150 m³.

Gebyrsatser, Vann (inkl. mva.)	20 21	20 22	2023	2024	2025	2026	2027
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	1 190	1 190	1 188	1 996	2 155	2 271	2 678
<i>Endring, abonnementsgebyr</i>		0,0 %	-0,2 %	68,1 %	8,0 %	5,4 %	17,9 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	30,00	39,00	56,45	54,71	59,05	62,23	73,36
<i>Endring, forbruksgebyr</i>		30,0 %	44,7 %	-3,1 %	7,9 %	5,4 %	17,9 %
Årsgebyr ved 150 m³ årlig forbruk	5 690	7 040	9 655	10 203	11 013	11 605	13 682
<i>Endring fra året før</i>		23,7 %	37,1 %	5,7 %	7,9 %	5,4 %	17,9 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for vann i Marker kommune frem mot 2027.

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å øke med 13,8 %, hvorav kapitalkostnadene øker mest med omtrent 500 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 29,5 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 2,2 millioner kr fra 2023 til 2027 som følge av planlagte investeringer. Hovedinntekt er art "16400 avgiftspliktige gebyrer" som utgjør 100,0 % av gebyrinntektene.

Selvkostopstilling - vann

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	1 608	2 000	2 080	2 163	2 250	2 340	2 433
11*** Varer og tjenester	882	1 092	1 186	1 233	1 283	1 334	1 387
12*** Varer og tjenester	541	681	709	737	766	797	829
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	81	81	84	87	91	94	98
Direkte driftsutgifter	3 112	3 854	4 058	4 221	4 389	4 565	4 748
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	376	557	718	873	1 032	1 176	1 301
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	243	696	1 034	1 220	1 409	1 617	2 653
Sum kapitalkostnader	619	1 253	1 752	2 093	2 441	2 793	3 954
Indirekte kostnader (drift og kapital)	123	132	137	141	146	150	153
Gebyrgrunnlag	3 854	5 239	5 947	6 455	6 976	7 508	8 854
Gebyrinntekter	4 430	4 551	6 186	6 756	7 287	7 677	9 041
Selvkostresultat	575	-688	239	301	311	169	187
Selvkost dekningsgrad i %	114,9 %	86,9 %	104,0 %	104,7 %	104,5 %	102,3 %	102,1 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	-953	-391	-1 106	-908	-638	-346	-187
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	575	-688	239	301	311	169	187
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-13	-27	-42	-31	-19	-10	-4
Selvkostfond 31.12	-391	-1 106	-908	-638	-346	-187	-4

9.2 Avløp - 2021 til 2027

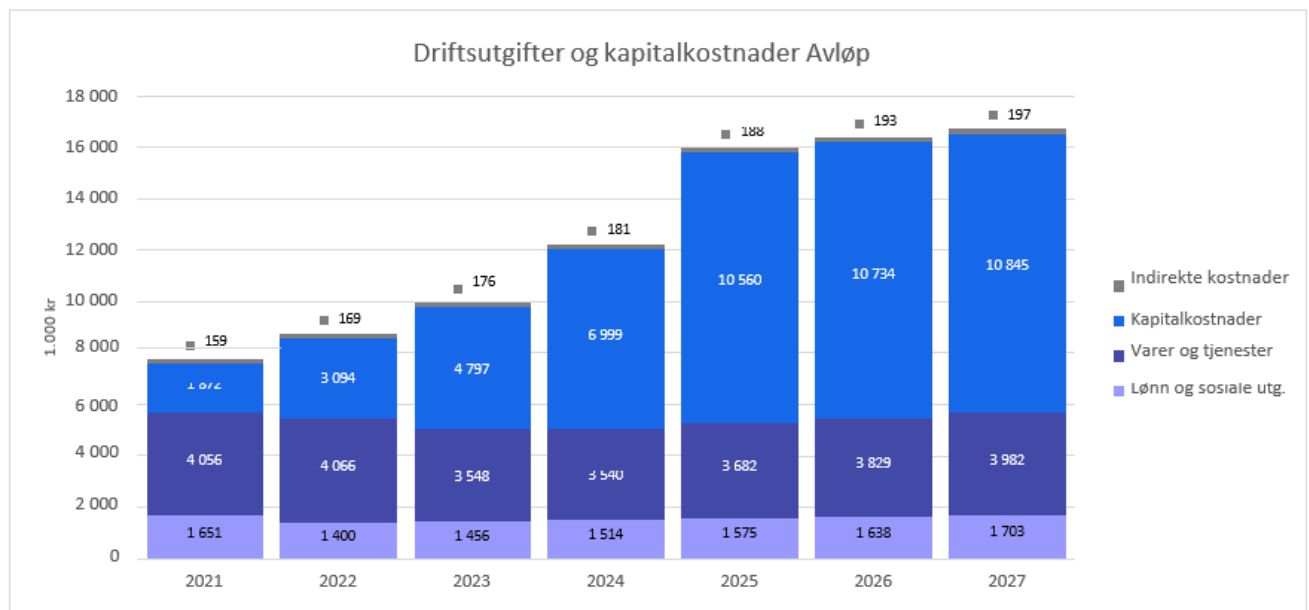
Gebyrsetter - Avløp 2021 til 2027

De samlede gebyrinntektene for avløp i Marker kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. For 2023 er det beregnet at abonnementsgebyret bør settes til 6 123 kroner og forbruksgebyret bør settes til 65,23 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 15 906 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 150 m³.

Gebyrsetter, Avløp (inkl. mva.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	2 000	3 850	6 123	7 845	9 558	9 265	9 401
<i>Endring, abonnementsgebyr</i>		92,5 %	59,0 %	28,1 %	21,8 %	-3,1 %	1,5 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	63,00	69,00	65,23	77,75	95,15	92,66	94,45
<i>Endring, forbruksgebyr</i>		9,5 %	-5,5 %	19,2 %	22,4 %	-2,6 %	1,9 %
Årsgebyr ved 150 m³ årlig forbruk	11 450	14 200	15 906	19 508	23 830	23 164	23 569
<i>Endring fra året før</i>		24,0 %	12,0 %	22,6 %	22,2 %	-2,8 %	1,7 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for avløp i Marker kommune frem mot 2027.

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å øke med 13,6 %, hvorav kapitalkostnadene øker mest med omtrent 1 703 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 48,1 % av de totale kostnadene og forventes å øke med 6,0 millioner kr fra 2023 til 2027 som følge av planlagte investeringer. Hovedinntekt er art "16400 avgiftspliktige gebyrer" som utgjør 99,6 % av gebyrinntektene.

Selvkostoppstilling - avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	1 651	1 400	1 456	1 514	1 575	1 638	1 703
11*** Varer og tjenester	1 911	2 193	1 600	1 514	1 575	1 638	1 703
12*** Varer og tjenester	1 097	966	1 005	1 045	1 087	1 130	1 175
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	1 048	907	943	981	1 020	1 061	1 104
14*** Overføringsutgifter	80	65	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	5 788	5 531	5 004	5 055	5 257	5 467	5 686
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	1 166	1 391	1 545	1 802	4 432	4 567	4 728
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	706	1 704	3 253	5 196	6 128	6 167	6 117
Sum kapitalkostnader	1 872	3 094	4 797	6 999	10 560	10 734	10 845
Indirekte kostnader (drift og kapital)	159	169	176	181	188	193	197
Øvrige inntekter	-274	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	7 544	8 794	9 977	12 234	16 005	16 394	16 728
Gebyrintekter	8 671	9 150	11 141	13 780	16 852	16 411	16 728
Selvkostresultat	1 126	355	1 164	1 545	847	17	0
Selvkost dekningsgrad i %	114,9 %	104,0 %	111,7 %	112,6 %	105,3 %	100,1 %	100,0 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	-4 650	-3 603	-3 375	-2 329	-847	-17	-0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	1 126	355	1 164	1 545	847	17	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-80	-127	-118	-63	-17	-0	-0
Selvkostfond 31.12	-3 603	-3 375	-2 329	-847	-17	-0	-0

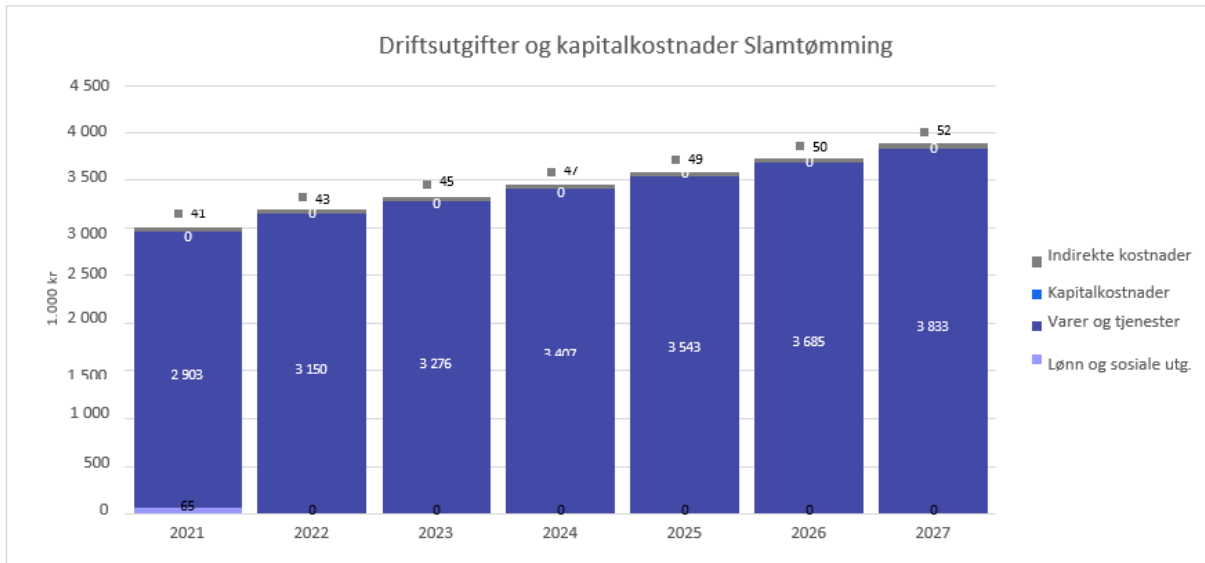
9.3 Slamtømming - 2021 til 2027**Gebyrsatser - Slamtømming 2021 til 2027**

De samlede gebyrintektene for slamtømming i Marker kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2023 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for slamtømming bør settes til 3 957 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på 1 437 kroner fra 2022 til 2023. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er Slamavskiller 1-4 m3 m/wc tilknyttet. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.

Gebyrsatser, Slamtømming (inkl. mva.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Normalgebyr (kr/Varb)	2 400	2 520	3 957	5 642	6 517	6 699	5 889
Endring fra året før		5,0 %	57,0 %	42,6 %	15,5 %	2,8 %	-12,1 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for slamtømming i Marker kommune frem mot 2027.

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å øke med 4,0 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 126 000 kroner. Hovedinntekt er art "16400 avgiftspliktige gebyrer" som utgjør 100,0 % av gebyrinntektene

Selvkostoppstilling – slamtømming

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	65	0	0	0	0	0	0
11*** Varer og tjenester	39	34	35	37	38	40	41
12*** Varer og tjenester	16	16	17	18	18	19	20
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	2 848	3 100	3 224	3 353	3 487	3 627	3 772
Direkte driftsutgifter	2 968	3 150	3 276	3 407	3 543	3 685	3 833
Indirekte kostnader (drift og kapital)	41	43	45	47	49	50	52
Gebyrgrunnlag	3 009	3 194	3 321	3 454	3 592	3 736	3 884
Gebyrinntekter	1 616	1 696	2 860	4 077	4 709	4 841	4 256
Selvkostresultat	-1 393	-1 497	-462	623	1 117	1 105	371
Selvkost dekningsgrad i %	53,7 %	53,1 %	86,1 %	118,0 %	131,1 %	129,6 %	109,6 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	532	-865	-2 422	-2 996	-2 482	-1 442	-371
+/- Bruk av/avsetning til selvkostfond	-1 393	-1 497	-462	623	1 117	1 105	371
+/- Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-3	-60	-112	-109	-76	-35	-7
Selvkostfond 31.12	-865	-2 422	-2 996	-2 482	-1 442	-371	-7

9.4 Feiing – 2021 til 2027

Gebyrtsatser - Feiing 2021 til 2027

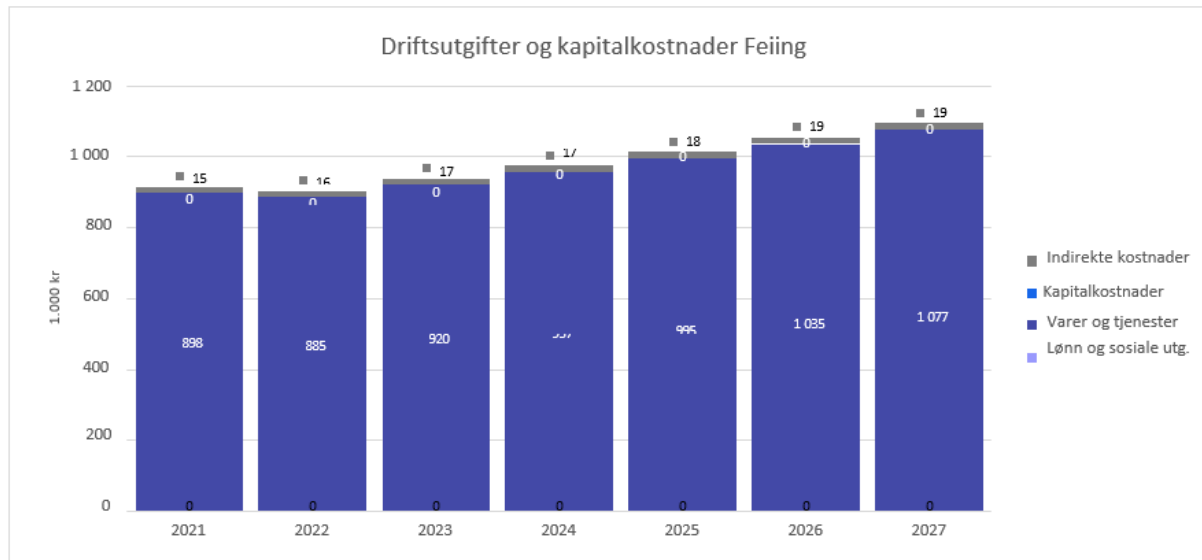
De samlede gebyrinntektene for feiing i Marker kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2023 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for feiing bør settes til 558 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på -8 kroner fra 2022 til 2023. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er 502 Årsgebyr feiing/tilsyn per pipeløp. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.

Gebyrsetter, Feiing (inkl. mva.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Normalgebyr (kr/vare)	550	565	558	579	603	626	651
<i>Endring fra året før</i>		2,7 %	-1,3 %	3,8 %	4,1 %	3,9 %	4,0 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for feiing i Marker kommune frem mot 2027.

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å øke med 4,0 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 35 000 kroner. Hovedinntekt er art "16400 avgiftspliktige gebyrer" som utgjør 100,0 % av gebyrinntektene.

Selvkostoppstilling – feiing

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
11*** Varer og tjenester	28	25	26	27	28	29	30
12*** Varer og tjenester	8	15	16	16	17	18	18
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	862	845	879	914	950	988	1 028
14*** Overføringsutgifter	0	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	898	885	920	957	995	1 035	1 077
Indirekte kostnader (drift og kapital)	15	16	17	17	18	19	19
Gebyrgrunnlag	913	901	937	974	1 013	1 054	1 096
Gebyrinntekter	944	974	935	972	1 011	1 052	1 094
Selvkostresultat	31	73	-2	-2	-2	-2	-2
<i>Selvkost dekningsgrad i %</i>	<i>103,4 %</i>	<i>108,1 %</i>	<i>99,8 %</i>	<i>99,8 %</i>	<i>99,8 %</i>	<i>99,8 %</i>	<i>99,8 %</i>

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	-91	-62	10	8	6	4	2
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	31	73	-2	-2	-2	-2	-2
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-1	-1	0	0	0	0	0

9.5 Reguleringsplaner – 2021 til 2027

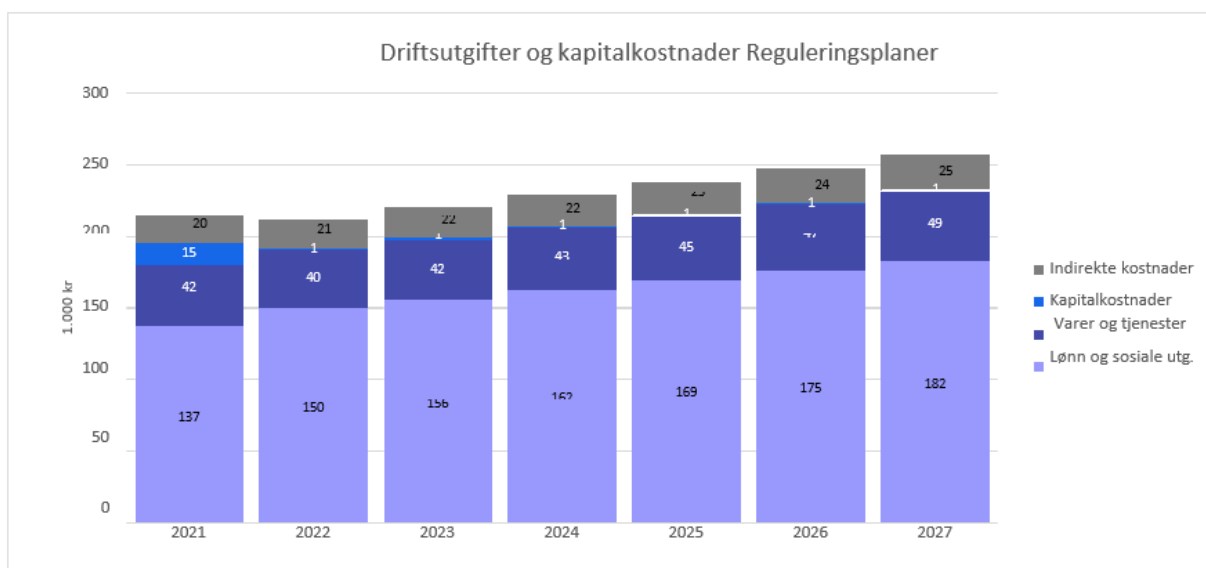
Gebyrsetter - Reguleringsplaner 2021 til 2027

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2022 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå vedtatt kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Reguleringsplaner (ekskl. mva.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	-31 400	150 000	240 486	249 849	259 529	269 713	233 227
Endring fra året før		-577,7 %	60,3 %	3,9 %	3,9 %	3,9 %	-13,5 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for reguleringsplaner i Marker kommune mot 2027

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å øke med 4,0 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent 6 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 0,5 % av de totale kostnadene og forventes å reduseres med 229 kr fra 2023 til 2027. Hovedinntekt er art "16200 annet salg av varer og tjenester, gebyrer og lignende utenfor avgiftsområdet" som utgjør 100,0 % av gebyrinntektene.

Selvkostoppstilling – reguleringsplaner

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	137	150	156	162	169	175	182
11*** Varer og tjenester	33	30	31	32	34	35	36
12*** Varer og tjenester	10	10	10	11	11	12	12
Direkte driftsutgifter	180	190	198	206	214	222	231
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	15	0	0	0	0	0	0
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	0	1	1	1	1	1	1
Sum kapitalkostnader	15	1	1	1	1	1	1
Indirekte kostnader (drift og kapital)	20	21	22	22	23	24	25
Øvrige inntekter	-44	0	0	0	0	0	0
+/- Andre inntekter og kostnader	-75	-171	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	96	41	220	229	238	247	257
Gebyrinntekter	-75	150	240	250	260	270	233
Selvkostresultat	-171	109	20	21	22	23	-24
<i>Selvkost dekningsgrad i %</i>	<i>-78,1 %</i>	<i>367,3 %</i>	<i>109,1 %</i>	<i>109,1 %</i>	<i>109,1 %</i>	<i>109,1 %</i>	<i>90,8 %</i>

Selvkostfond/fremferbart underskudd (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	0	-171	-62	-42	-21	1	24
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-171	109	20	21	22	23	-24
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	0	0	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	-171	-62	-42	-21	1	24	0

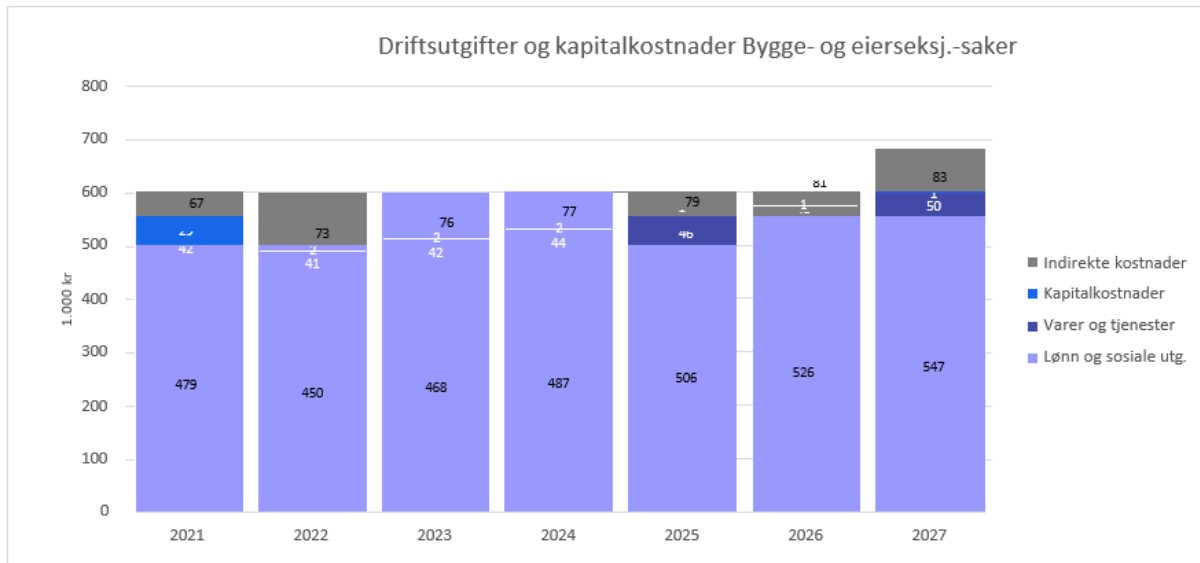
9.6 Bygge- og eierseksj.-saker – 2021 til 2027**Gebyrsatser - Bygge- og eierseksj.-saker 2021 til 2027**

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenestområdet. For årene etter 2022 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå vedtatt kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Bygge- og eierseksj.-saker (ekskl. mva.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	860 199	600 000	521 807	530 328	553 173	577 517	669 358
<i>Endring fra året før</i>		<i>-30,2 %</i>	<i>-13,0 %</i>	<i>1,6 %</i>	<i>4,3 %</i>	<i>4,4 %</i>	<i>15,9 %</i>

Driftsutgifter og kapitalkostnader

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for bygge- og eierseksj.-saker i Marker kommune frem mot 2027.

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å øke med 4,0 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent 18 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 0,3 % av de totale kostnadene og forventes å reduseres med 1 008 kr fra 2023 til 2027. Hovedinntekt er art "16200 annet salg av varer og tjenester, gebyrer og lignende utenfor avgiftsområdet" som utgjør 100,0 % av gebyrinntektene.

Selvkostoppstilling - bygge- og eierseksj.-saker

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	479	450	468	487	506	526	547
11*** Varer og tjenester	36	36	37	39	40	42	44
12*** Varer og tjenester	6	5	5	5	5	6	6
14*** Overføringsutgifter	0	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	521	491	510	531	552	574	597
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	28	1	1	1	0	0	0
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	1	1	1	1	1	1	1
Sum kapitalkostnader	29	2	2	2	1	1	1
Indirekte kostnader (drift og kapital)	67	73	76	77	79	81	83
Øvrige inntekter	-34	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	583	566	588	610	632	656	681
Gebyrinntekter	826	600	522	530	553	578	669
Selvkostresultat	243	34	-66	-80	-79	-79	-11
Selvkost dekningsgrad i %	141,8 %	106,1 %	88,7 %	87,0 %	87,5 %	88,0 %	98,3 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	0	246	290	234	163	88	11
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	243	34	-66	-80	-79	-79	-11
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	2	10	11	8	5	2	0
Selvkostfond 31.12	246	290	234	163	88	11	0

9.7 Kart og oppmåling – 2021 til 2027

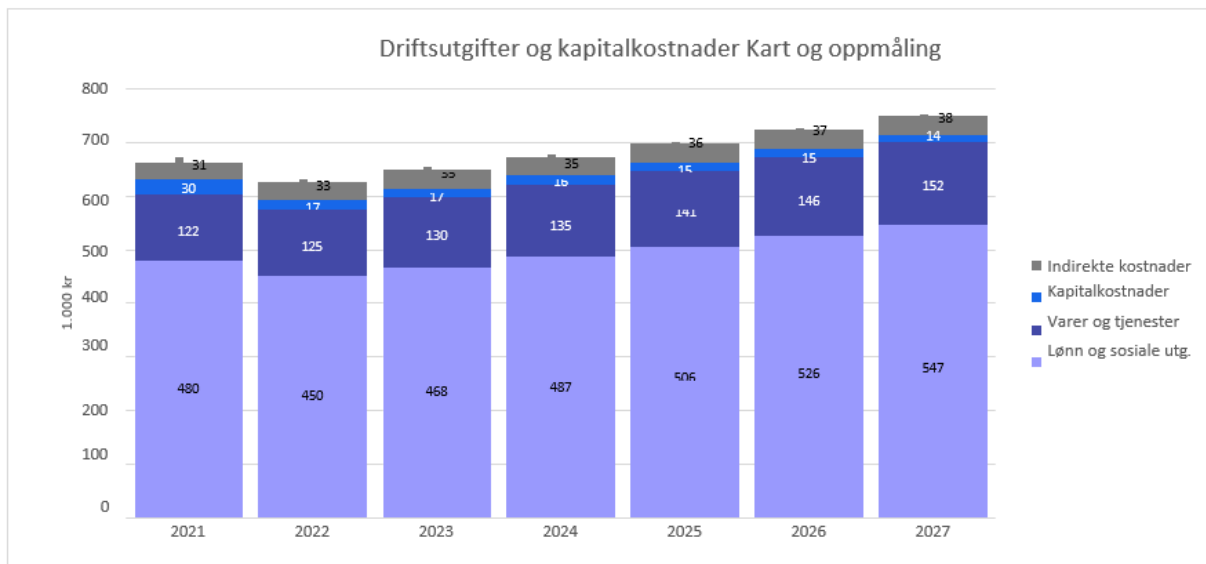
Gebyrsetter - Kart og oppmåling 2021 til 2027

Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år. Dekningsgraden viser hvor mye gebyrene dekker av kommunens kostnader på tjenesteområdet. For årene etter 2022 viser tabellen hvilke inntekter kommunen må ha for å oppnå vedtatt kostnadsdekning.

Driftsinntekter, Kart og oppmåling (ekskl. mva.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsinntekter	619 598	260 000	648 087	671 832	696 694	724 234	751 231
<i>Endring fra året før</i>		-58,0 %	149,3 %	3,7 %	3,7 %	4,0 %	3,7 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen av kostnadene for kart og oppmåling i Marker kommune frem mot 2027.

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å øke med 3,9 %, hvorav lønnsutgiftene øker mest med omtrent 18 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjør 2,6 % av de totale kostnadene og forventes å reduseres med 2 707 kr fra 2023 til 2027. Hovedinntekt er art "16200 annet salg av varer og tjenester, gebyrer og lignende utenfor avgiftsområdet" som utgjør 100,0 % av gebyrinntektene.

Selvkostoppstilling – kart og oppmåling

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	480	450	468	487	506	526	547
11*** Varer og tjenester	100	100	104	108	112	117	122
12*** Varer og tjenester	22	25	26	27	28	29	30
14*** Overføringsutgifter	4	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	607	575	598	622	647	673	700
Direkte kalkulatoriske avskrivninger	28	14	14	14	13	13	13
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	2	3	3	2	2	1	1
Sum kapitalkostnader	30	17	17	16	15	15	14
Indirekte kostnader (drift og kapital)	31	33	35	35	36	37	38
Øvrige inntekter	-39	-60	-62	-64	-66	-68	-70
Gebyrgrunnlag	628	565	587	610	633	657	682
Gebyrinntekter	580	200	586	608	631	657	682
Selvkostresultat	-48	-365	-1	-1	-1	-0	-0
Selvkost dekningsgrad i %	92,4 %	35,4 %	99,8 %	99,8 %	99,8 %	100,0 %	100,0 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	245	202	4	3	1	0	0
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-48	-202	-1	-1	-1	-0	-0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	4	4	0	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12	202	4	3	1	0	0	0

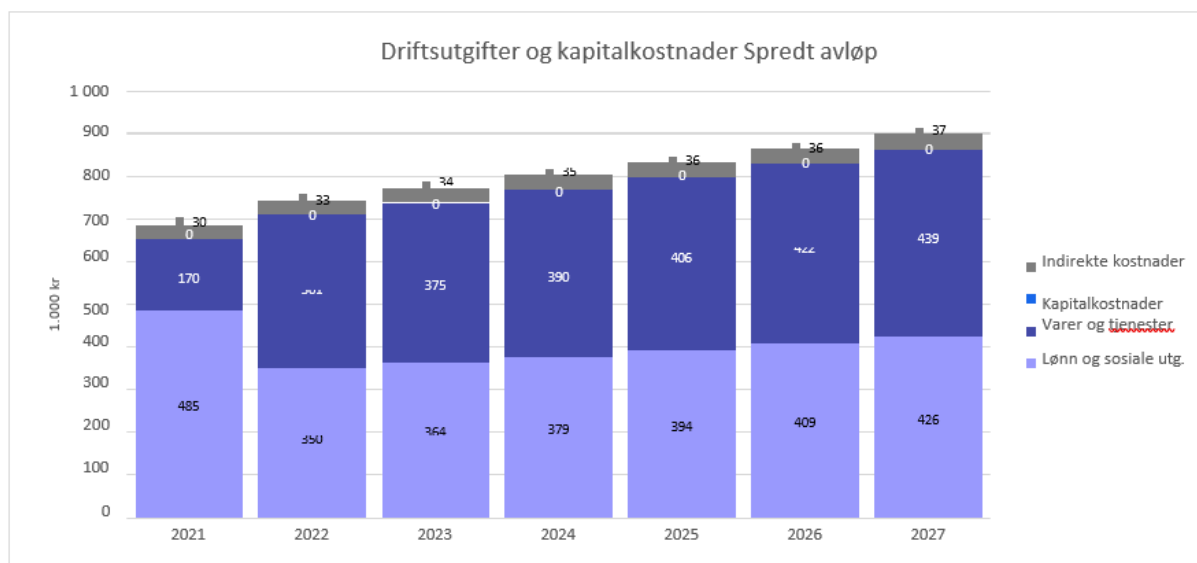
9.8 Spredt avløp – 2021 til 2027**Gebysatser - Spredt avløp 2021 til 2027**

De samlede gebyrinntektene for spredt avløp i Marker kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2023 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for spredt avløp bør settes til 1 308 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på 304 kroner fra 2022 til 2023. Normalgebyret som er vist i tabellen nedenfor er 410 Årlig kontrollgebyr avløp.

Gebysatser, Spredt avløp (ekskl. mva.)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Normalgebyr (kr/vare)	960	1 004	1 308	1 386	1 429	1 230	1 259
Endring fra året før		4,6 %	30,3 %	6,0 %	3,1 %	-13,9 %	2,4 %

Driftsutgifter og kapitalkostnader

Diagrammet nedenfor viser den forventede utviklingen for spredt avløp i Marker kommune frem mot 2027.

Fra 2022 til 2023 forventes de totale kostnadene å øke med 4,0 %, hvorav utgifter til varer og tjenester øker mest med omtrent 14 000 kroner. Hovedinntekt er art "16400 avgiftspliktige gebyrer" som utgjør 100,0 % av gebyrinntektene.

Selvkostoppstilling – spredt avløp

Selvkostregnskap (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
10*** Lønn	485	350	364	379	394	409	426
11*** Varer og tjenester	58	40	42	43	45	47	49
12*** Varer og tjenester	112	71	73	76	79	82	86
13*** Tjenester som erstatter kommunal egenpro	0	250	260	270	281	292	304
14*** Overføringsutgifter	0	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	655	711	739	768	799	831	864
Indirekte kostnader (drift og kapital)	30	33	34	35	36	36	37
Øvrige inntekter	-203	0	0	0	0	0	0
+/- Andre inntekter og kostnader	239	0	0	0	0	0	0
Gebyrgrunnlag	721	743	773	803	835	867	901
Gebyrinntekter	697	735	943	999	1 031	887	908
Selvkostresultat	-25	-8	170	196	196	20	7
Selvkost dekningsgrad i %	96,6 %	98,9 %	122,0 %	124,4 %	123,5 %	102,3 %	100,7 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Selvkostfond 01.01	-489	-523	-551	-401	-217	-26	-7
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-25	-8	170	196	196	20	7
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-10	-20	-20	-12	-5	-1	-0
Selvkostfond 31.12	-523	-551	-401	-217	-26	-7	-0

10. Obligatoriske budsjettskjemaer

Økonomisk oversikt - drift § 5-6	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Driftsinntekter						
1 Rammetilskudd	136 801 558	135 478 604	147 299 000	146 767 000	156 461 000	162 545 000
2 Inntekts- og formuesskatt	107 407 976	100 578 000	106 532 000	108 644 000	110 700 000	112 000 000
3 Eiendomsskatt	14 964 812	12 375 000	12 500 000	12 800 000	15 300 000	15 500 000
4 Andre skatteinntekter	53 240	0	0	0	0	0
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	7 309 981	4 929 000	7 631 000	6 829 000	5 857 000	5 757 000
6 Overføringer og tilskudd fra andre	81 999 863	38 306 238	34 542 735	31 703 087	31 664 388	31 659 388
7 Brukerbetaling	17 153 758	11 891 961	11 418 000	11 718 000	11 918 000	12 118 000
8 Salgs- og leieinntekter	25 373 018	26 279 576	30 064 127	28 796 219	29 962 219	29 182 219
9 Sum driftsinntekter	391 064 205	329 838 379	349 986 862	347 257 306	361 862 607	368 761 607
Driftsutgifter						
10 Lønnsutgifter	170 218 720	156 520 662	164 746 856	159 440 414	158 750 105	157 615 362
11 Sosiale utgifter	41 604 819	50 589 056	51 910 992	50 629 834	50 726 696	50 352 271
12 Kjøp av varer og tjenester	112 494 822	87 531 748	96 269 509	88 975 758	88 492 813	86 755 981
13 Overføringer og tilskudd til andre	28 953 567	19 471 913	20 064 507	18 133 150	17 414 843	16 959 843
14 Avskrivninger	11 124 125	11 905 766	11 665 762	11 036 266	10 671 607	9 907 281
15 Sum driftsutgifter	364 396 054	326 019 145	344 657 626	328 215 422	326 056 064	321 590 738
16 Brutto driftsresultat	26 668 151	3 819 234	5 329 236	19 041 884	35 806 543	47 170 869
Finansinntekter						
17 Renteinntekter	495 571	1 100 000	802 750	702 750	1 302 750	1 402 750
18 Utbytter	1 527 803	0	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
19 Gevinster og tap på finansielle omlopsmidler	0	0	0	0	0	0
20 Renteutgifter	3 666 342	5 335 000	8 003 339	16 203 339	27 003 339	33 503 339
21 Avdrag på lån	12 634 787	13 200 000	14 600 000	19 300 000	25 500 000	29 700 000
22 Netto finansutgifter	-14 277 755	-17 435 000	-20 300 589	-33 300 589	-49 700 589	-60 300 589
23 Motpost avskrivninger	11 124 125	11 905 766	11 665 762	11 036 266	10 671 607	9 907 281
24 Netto driftsresultat	23 514 521	-1 710 000	-3 305 591	-3 222 439	-3 222 439	-3 222 439
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:						
25 Overføring til investering	688 712	0	0	0	0	0
26 Avsetninger til bundne driftsfond	14 738 543	0	0	0	0	0
27 Bruk av bundne driftsfond	-9 252 567	-510 000	-3 305 591	-3 222 439	-3 222 439	-3 222 439
28 Avsetninger til disposisjonsfond	17 339 833	1 475 000	0	0	0	0
29 Bruk av disposisjonsfond	0	-2 675 000	0	0	0	0
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto drift	23 514 521	-1 710 000	-3 305 591	-3 222 439	-3 222 439	-3 222 439
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0
Anskaffelse og anvendelse av midler						
Anskaffelse av midler						
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	390 966 655	329 718 379	349 871 862	347 142 306	361 747 607	368 646 607
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	21 842 951	10 260 811	1 575 000	33 450 000	59 575 000	38 325 000
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	34 933 164	140 396 550	75 915 250	198 061 750	263 647 750	178 707 750
Sum anskaffelse av midler	447 742 770	480 375 740	427 362 112	578 654 056	684 970 357	585 679 357
Anvendelse av midler						
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	353 162 497	313 888 379	332 791 864	316 979 156	315 184 457	311 483 457
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	44 820 221	141 947 361	59 375 000	218 750 000	309 875 000	203 625 000
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	18 878 433	26 250 000	38 500 839	46 147 339	63 133 339	73 793 339
Sum anvendelse av midler	416 861 150	482 085 740	430 667 703	581 876 495	688 192 796	588 901 796
Anskaffelse - anvendelse av midler	30 881 620	-1 710 000	-3 305 591	-3 222 439	-3 222 439	-3 222 439
Endring i ubrukte lånemidler	-9 912 321	0	0	0	0	0
Endring i regnskapspr. som påvirker AK Drift	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapspr. som påvirker AK Inv.	0	0	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	20 969 298	-1 710 000	-3 305 591	-3 222 439	-3 222 439	-3 222 439
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Avsetninger	50 684 556	1 475 000	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	19 802 936	3 185 000	3 305 591	3 222 439	3 222 439	3 222 439
Til avsetning senere år	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger	30 881 620	-1 710 000	-3 305 591	-3 222 439	-3 222 439	-3 222 439
Int. overføringer og fordelinger						
Interne inntekter mv	11 812 837	11 905 766	11 665 762	11 036 266	10 671 607	9 907 281
Interne utgifter mv	11 812 837	11 905 766	11 665 762	11 036 266	10 671 607	9 907 281
Netto interne overføringer	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt - drift - § 5-4	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Rammetilskudd	136 801 558	135 478 604	147 299 000	146 767 000	156 461 000	162 545 000
2 Inntekts- og formueskatt	107 407 976	100 578 000	106 532 000	108 644 000	110 700 000	112 000 000
3 Eiendomsskatt	14 964 812	12 375 000	12 500 000	12 800 000	15 300 000	15 500 000
4 Andre generelle driftsinntekter	7 363 221	4 929 000	7 631 000	6 829 000	5 857 000	5 757 000
5 Sum generelle driftsinntekter	266 537 567	253 360 604	273 962 000	275 040 000	288 318 000	295 802 000
6 Sum bevilgninger drift, netto	228 745 290	232 731 605	256 967 002	244 961 850	241 839 850	238 723 850
7 Avskrivninger	11 124 125	11 905 766	11 665 762	11 036 266	10 671 607	9 907 281
8 Sum netto driftsutgifter	239 869 415	244 637 371	268 632 764	255 998 116	252 511 457	248 631 131
9 Brutto driftsresultat	26 668 151	8 723 233	5 329 236	19 041 884	35 806 543	47 170 869
10 Renteinntekter	495 571	1 100 000	802 750	702 750	1 302 750	1 402 750
11 Utbytter	1 527 803	0	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter	3 666 342	5 335 000	8 003 339	16 203 339	27 003 339	33 503 339
14 Avdrag på lån	12 634 787	13 200 000	14 600 000	19 300 000	25 500 000	29 700 000
15 Netto finansutgifter	-14 277 755	-17 435 000	-20 300 589	-33 300 589	-49 700 589	-60 300 589
16 Motpost avskrivninger	11 124 125	11 905 766	11 665 762	11 036 266	10 671 607	9 907 281
17 Netto driftsresultat	23 514 521	3 193 999	-3 305 591	-3 222 439	-3 222 439	-3 222 439
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18 Overføring til investering	688 712	0	0	0	0	0
19 Avsetninger til bundne driftsfond	14 738 543	0	0	0	0	0
20 Bruk av bundne driftsfond	-9 252 567	-510 000	-3 305 591	-3 222 439	-3 222 439	-3 222 439
21 Avsetninger til disposisjonsfond	17 339 833	1 475 000	0	0	0	0
22 Bruk av disposisjonsfond	0	-2 675 000	0	0	0	0
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto drift	23 514 521	-1 710 000	-3 305 591	-3 222 439	-3 222 439	-3 222 439
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Bevilgninger drift - § 5-4	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Politikk og utvalg	2 948 549	3 000 000	3 420 000	2 700 000	3 000 000	2 700 000
Kommunikasjon og digitalisering	24 081 219	9 750 000	9 550 000	9 250 000	9 250 000	9 250 000
Rådmannskontoret		10 710 000	11 100 000	10 410 000	10 000 000	10 000 000
Økonomikontoret		6 500 000	6 500 000	6 400 000	6 300 000	6 200 000
IKS/Vertskommunesamarbeid	8 953 919	10 000 000	10 800 000	10 600 000	10 700 000	10 700 000
Livsnyformål	3 845 000	3 845 000	3 695 000	3 695 000	3 695 000	3 695 000
Oppvekst	48 746 110	69 841 277	75 972 563	69 999 412	69 999 412	67 999 412
Private barnehager	14 326 187	12 500 000	14 200 000	12 500 000	12 000 000	11 500 000
Familie og helse	26 558 528	12 500 000	13 800 000	13 799 999	13 799 999	12 999 999
NAV	4 371 027	5 600 000	8 031 000	6 729 000	5 857 000	5 357 000
Omsorg	68 639 354	64 200 000	72 500 000	73 000 000	73 500 000	74 000 000
Teknikk, plan og miljø	18 188 213	18 200 000	24 749 800	20 089 800	20 105 800	17 789 800
Selvkost, teknikk, plan og miljø		-1 684 673	-5 184 000	-1 054 000	-2 000 000	0
Kultur, fritid og bibliotek	3 981 774	4 560 000	5 694 193	4 854 193	4 644 193	4 544 193
Næringsutvikling	4 405 960	1 500 000	1 340 000	1 190 000	1 190 000	1 190 000
Vannområdet	-2 713 550		798 446	798 446	798 446	798 446
Finans	2 413 000					
Sum bevilgninger drift, netto	228 745 290	231 021 604	256 967 002	244 961 850	241 839 850	238 723 850

Bevilgningsoversikt - investering (2A)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1 Investeringer i varige driftsmidler	42 562 609	139 397 361	59 375 000	218 750 000	309 875 000	203 625 000
2 Tilskudd til andres investeringer	2 257 612	2 550 000	0	0	0	0
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	688 712	0	0	0	0	0
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	1 367 500	290 000	697 500	444 000	430 000	390 000
6 Sum investeringsutgifter	46 876 433	142 237 361	60 072 500	219 194 000	310 305 000	204 015 000
7 Kompensasjon for merverdiavgift	3 081 749	10 260 811	1 575 000	33 450 000	59 575 000	38 325 000
8 Tilskudd fra andre	1 230 907	0	0	0	0	0
9 Salg av varige driftsmidler	17 531 084	0	0	0	0	0
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	514 059	0	0	0	0	0
13 Bruk av lån	31 912 321	138 886 550	72 800 000	195 300 000	260 300 000	175 300 000
14 Sum investeringsinntekter	54 270 121	149 147 361	74 375 000	228 750 000	319 875 000	213 625 000
15 Videreutlån	0	7 200 000	15 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
16 Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0
17 Avdrag på lån til videreutlån	411 660	0	0	0	0	0
18 Mottatte avdrag på videreutlån	385 071	290 000	697 500	444 000	430 000	390 000
19 Netto utgifter videreutlån	26 590	6 910 000	14 302 500	9 556 000	9 570 000	9 610 000
20 Overføring fra drift	-688 712	0	0	0	0	0
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	1 770 993	0	0	0	0	0
22 Bruk av ubundet investeringsfond	-4 652 297	0	0	0	0	0
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	10 937 114	0	0	0	0	0
24 Bruk av ubundet investeringsfond	-5 898 072	0	0	0	0	0
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	5 898 072	0	0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	7 367 098	0	0	0	0	0
27 Fremført til inndekning i senere år(udekket bel	0	0	0	0	0	0

Bevilgninger - investeringer (2B) - § 5-5	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Politikk og utvalg						
Kommunikasjon og digitalisering	2 886 187	1 000 000	3 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Rådmannskontoret	806 462	900 000				
Økonomikontoret	688 712					
IKS						
Livsynsformål	250 000	1 500 000				
Oppvekst	950 018					
Familie og helse	520 993					
NAV	31 188					
Omsorg	635 651					
Teknikk, plan og miljø	13 149 669	5 400 000	4 375 000	164 750 000	295 375 000	189 125 000
Selvkost, teknikk, plan og miljø	16 237 119	85 000 000	51 500 000	51 500 000	12 000 000	12 000 000
Kultur, fritid og bibliotek	2 000 000					
Næringsutvikling	6 922 783					
Finans						
Sum	45 078 782	93 800 000	59 375 000	218 750 000	309 875 000	203 625 000

11. Formannskapetets innstilling

Formannskapet har behandlet forslaget til budsjett og økonomiplan i møte 17.11.2022 og gir følgende innstilling til kommunestyret

1. Rådmannens forslag til driftsbudsjett pr. rammeområde for 2023 med netto driftsrammer på kr 247 231 000 vedtas.
2. Rådmannens forslag til investeringsbudsjett for 2023 på kr 72 800 000 vedtas.
3. Rådmannens forslag til økonomiplan for 2024-2026 vedtas.
4. Kommunale gebyrer, egenbetalinger, avgifter og godtgjørelser fastsettes samsvar med budsjett 2023, slik som framkommer av budsjettokument, med den endring at betaling for vaktmester ved leie av Marker Rådhus tas ut.
5. Salg av kommunal kompetanse på kr 1 100 pr. time vedtas
6. Med hjemmel i skattelovens § 15-3 fastsettes skattøren for formues- og inntektsskatt i Marker kommune til det maksimale av hva Stortinget fastsetter som kommunalt skattøre for 2023.
7. For eiendomsskatteåret 2023 skal det skrives ut eiendomsskatt i hele kommunen, jf. Eieendomsskatteleva (esktl.) § 3 første ledd bokstav a, jf. § 2. Skattesatsen for 2023 fastsettes til 3 promille for boliger og fritidseiendommer av gjeldende takstverdier. 7 promille for andre eiendommer av gjeldende takstverdier. (esktl. § 13). For utskrivning av skatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet (esktl. § 8 C -1). Eiendomsskatt for 2023 skal betales i fire terminer, jf. Esktl § 25 første ledd. Det kan hvis ønskelig fra eier/hjemmelshaver betales i tolv terminer og i en termin.
8. Låneopptak til investering i 2023 på kr 51 500 000 til VAR-området, kr 6 300 000 til andre investeringer og kr 15 000 000 til Startlån, til sammen kr 72 800 000, vedtas.
9. Rådmann gis fullmakt til å oppta kassekreditt på inntil kr 30 000 000.
10. Rådmann får fullmakt til å tilpasse alle obligatoriske budsjettskjemaer i samsvar med kommunestyrets endelige budsjettvedtak.
11. En av kommunens nyttige og gode tilbud vi gir til våre innbyggere er en barnehage som har lang åpningstid og åpen hele året. Dette har i flere år blitt diskutert politisk og signalene har vært meget tydelige på at dette vil vi ha. Vi ønsker ikke feriestengt barnehage og vi ønsker heller ikke kortere åpningstider.
Kostnadene dekkes med kr 200.000 av fra disposisjonsfond og med kr 200.000 i reduksjon av midler til formannskapet for budsjettåret 2023 og legges inn i rammene til oppvekst i resten av økonomiperioden.

12. Vi ønsker å opprettholde tilbud om folkebad. Folkebadet er et lavterskeltilbud, som gir mye glede for lite penger. I tillegg bidrar den til økt folkehelse.
Kostnaden dekkes av disposisjonsfond for budsjettåret 2023, og legges inn i rammene til kultur, fritid og bibliotek i resten av økonomiperioden.
13. Vi ønsker å støtte den gode jobben ungdomsrådet gjør og vil at de skal beholde budsjettrammen på 30 000.
Kostnaden dekkes av disposisjonsfond for budsjettåret 2023, og legges inn i rammene til kultur, fritid og bibliotek i resten av økonomiperioden.
14. Ved leie av lokaler på rådhuset, ønsker vi at det skal være så billig som mulig for leietaker. Dette for å få mest mulig bruk og aktivitet av våre lokaler. Med bakgrunn i dette er det helt uaktuelt å ta betalt ekstra for en vaktmestertjeneste. Derfor strykes gebyr 1 og 4 på side 102 i budsjettdokumentet.
15. Kommunestyrevedtaket om fri kremasjonsavgift for innbyggerne oppheves.
Marker Kirkelige Fellesråd avgjør selv, etter gjeldende lover og regler, om avgift skal tilkomme.
16. Hverdagsrehabilitering er ønskelig å videreføre siden dette har gitt svært gode resultater.
Kostnaden dekkes av disposisjonsfond for budsjettåret 2023, og legges inn i rammene til omsorg for 2023 og i resten av økonomiperioden.
17. Det innføres generell ansettelsesstopp i kommunen i 2023. Ved ledighet i stillinger skal det kritisk vurderes behovet for reansettelse. Nye stillinger skal godkjennes av rådmannen.
18. Kommunestyrevedtaket om fri kremasjonsavgift for innbyggerne oppheves.
Marker Kirkelige Fellesråd avgjør selv, etter gjeldende lover og regler, om avgift skal tilkomme.